महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ

५० वा वार्षिक अहवाल

वर्ष २०११-१२

कंपनीची माहिती

संचालक मंडळ	:	श्री. आनंद बी. कुलकर्णी, भा. प्र. से. श्री. सुरेंद्रकुमार बागडे, भा. प्र. से. श्री. रमेश देवकर, भा. प्र. से. श्री. शिवाजी दौंड, भा. प्र. से. श्री. ए. एल. जऱ्हाड, भा. प्र. से.
व्यवस्थापकीय संचालक	:	श्री. शिवाजी दौंड, भा. प्र. से.
सह. व्यवस्थापकीय संचालक/ मुख्य वित्तीय अधिकारी	:	श्री. राजेंद्र मडके
कंपनी सचिव	:	श्री. कुश केसरी
बँकर्स	:	स्टेट बँक ऑफ इंडिया
२०११-१२ या वर्षासाठी लेखापाल	:	मेसर्स ओम प्रकाश चपलोत अँड कंपनी. सनदी लेखापाल, मुंबई.
नोंदणीकृत कार्यालय	:	कृपानिधी, ९, वालचंद हिराचंद मार्ग, बॅलार्ड इस्टेट, मुंबई ४००००१

संचालक मंडळाचा अहवाल

दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजी संपलेल्या वर्षाच्या लेखापरिक्षित लेखा विवरणपत्रे व त्यावरील वैधानिक लेखा परिक्षकांच्या अहवालासह महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादितचा ५० वा वार्षिक अहवाल सादर करताना आपल्या संचालकाना आनंद होत आहे.

१. वित्तीय परिणाम :

तपशील	वित्तीय वर्ष २०११-१२	(रू. कोटीत) वित्तीय वर्ष २०१०-११
उत्पन्न	४८७.६०	४७८.३०
इतर उत्पन्न	१०.७६	७.६५
एकूण उत्पन्न	४९८.३७	४८५.९५
खर्च	४७५.८८	४७५.१२
करपूर्व नफा	२१.९८	७.४२
करोत्तर नफा	१४.०४	३.१७
भागभांडवल	१४.५०	१४.५०
राखीव व अतिरिक्त	३२.३४	१८.९३

मागील वर्षातील रु. ४६५.६३ कोटीच्या तुलनेने चालू अहवाल वर्षात महामंडळाने रु. ४६६.३३ कोटी रुपयांची उलाढाल केली आहे. या उलाढालीचा मागील वर्षाशी तुलनात्मक कार्यनिहाय तपशिल खालीलप्रमाणे

अ. क्र.	तपशील	(रु. कोटीत) वित्तीय वर्ष २०११-१२	(रु. कोटीत) वित्तीय वर्ष २०१०-११
१.	कच्चा माल, लोखंड, पोलाद आणि कोळसा	५७.६७	१०३.३३
२.	विपणन	४००.७	३४८.७२
३.	फ्रँकिंग	१.३	५.९३
४.	हस्तकला	४.७७	०.६८
५.	इतर	१.८९	६.९७
	एकूण	**४६६.३३**	**४६५.६३**

i) विपणन :

महामंडळाने विपणन विभागात २०११-१२ या वर्षात ४००.७० कोटी रुपयांच्या विक्रीचा विक्रमी आकडा पार केला. गेल्या वर्षी २०१०-११ या वर्षात एकूण विक्री ३४८.७२ कोटी रुपये इतकी होती.

ii) दर करार

महामंडळाने आरसीसी पाइप्स, पाणी साठविण्याच्या टाक्या, एअर कुलर्स, पॉलीथीन बॅग्स, स्टील फर्निचर इत्यादींचे दर करार करून महाराष्ट्रात लघुउद्योग घटकांना विपणन सहाय्य केले आहे.

iii) हस्तकला व विक्रीदालन केंद्र

महामंडळाने पूर्वीप्रमाणे त्यांच्या नवी दिल्ली आणि मुंबई येथील विक्रीदालनामधून हस्तकला आणि हातमागाच्या उत्पादनांचे प्रदर्शन व विक्री चालू ठेवलेली आहे. ज्यामुळे कारागिरांना यथोचित आधार प्राप्त झाला आहे. गतवर्षीच्या ०.६८ कोटींच्या तुलनेत सन २०११-१२ मध्ये महामंडळाने प्रदर्शन व विक्रीद्वारे एकूण ४.७७ कोटींची विक्री साध्य केली आहे.

पैठण येथील पैठणी केंद्रातून गतवर्षीच्या रु. ०.४९ कोटींच्या तुलनेत २०११-१२ वर्षात रु. ०.६३ कोटींची विक्री साध्य केली आहे.

iv) कच्चा माल

कच्च्या मालाच्या उलाढालीत सन २०१०-११ मध्ये केलेल्या रु. १०३.३३ कोटीच्या तुलनेने महामंडळाने अहवाल वर्षात रु. ५७.६७ कोटी उलाढालीची नोंद केली. अहवाल वर्षात महामंडळाने खालील कच्च्या मालाचा पुरवठा केला.

बाब	परिमाण (मेट्रिक टन)	मुल्य (रु. कोटीत)
लोखंड व पोलाद	१०६७	४.५४
कोळसा	३४१६४०	५३.१३
एकूण	**३४२७०७**	**५७.६७**

v) व्यापारी गोदामसेवा

सन २०१०-११ च्या रु. २.८४ कोटीच्या तुलनेत महामंडळाने अहवाल वर्षात रु. ४.१७ कोटीचे उत्पन्न साध्य केले.

vi) प्रदर्शने

अहवाल वर्षात महामंडळाने १४.११.२०११ ते २७.११.२०११ रोजी प्रगती मैदान, नवी दिल्ली येथे भारत आंतरराष्ट्रीय व्यापार मेळ्यात महाराष्ट्र दालन आयोजित केले होते.

२. लाभांश

अहवाल वर्षात फारच असमाधानकारक नफ्यामुळे आपल्या संचालकांनी कोणत्याही लाभांशाची शिफारस केलेली नाही.

३. औद्योगिक संबंध

अहवाल वर्षात औद्योगिक संबंध सलोख्याचे होते व कर्मचाऱ्यांचे नितीधैर्य उच्च स्वरुपाचे होते.

४. संचालक

अहवालाच्या तारखेस कंपनीचे संचालक म्हणून खालील व्यक्ती आहेत

अनु क्र.	नाव	पद	पत्ता
१.	श्री. आनंद बी. कुलकर्णी, भा.प्र.से.	संचालक	व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळ (एमएसएफसी)
२.	श्री. सुरेंद्रकुमार बागडे, भा.प्र.से.	संचालक	विकास आयुक्त, (औद्यो.) व सचिव (एसएमआय)
३.	श्री. रमेश देवकर, भा.प्र.से.	संचालक	मुख्य कार्यकारी अधिकारी - महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोद्योग मंडळ (केव्हीआयबी)
४.	श्री. शिवाजी दौंड, भा.प्र.से.	संचालक	व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ, मर्या. (एमएसएसआयडीसीलि.)
५.	श्री. ए. एल. जऱ्हाड, भा.प्र.से.	संचालक	संयुक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी - महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (एमआयडीसी)

५. लेखापरिक्षक

अहवाल वर्षाकरिता भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक, नवी दिल्ली यांच्या कार्यालयाने आपल्या महामंडळाचे वैधानिक लेखापरिक्षक म्हणून मेसर्स ओम प्रकाश चपलोत अँड कंपनी, सनदी लेखापाल, मुंबई यांची नियुक्ती केली आहे.

६. संचालकांच्या जबाबदारीबाबतचे निवेदन

कंपनी अधिनियम १९५६ चा भाग २१७ (२अअ) अनुसार आवश्यक असलेल्या संचालकांच्या जबाबदारीबाबतचे विवरणपत्र याद्वारे मान्य करण्यात येत आहे.

i) ३१ मार्च २०१२ पर्यंतचे वार्षिक लेखे तयार करताना लागू असलेले लेखांकन मानक योग्य त्या स्पष्टीकरणासह पाळण्यात आले आहेत ज्यामध्ये वास्तवतेपासून तफावत नाही.

ii) संचालकांनी निवडलेल्या लेखांकन पध्दती नियमितपणे अंमलात आणल्या आणि कंपनीच्या वर्षभराच्या कारभाराबाबत तसेच वित्तिय वर्षअखेर होणाऱ्या नफ्याबाबत खरे व उचित दर्शन घडेल याकरिता योग्य निर्णय व अंदाज केले.

iii) कंपनी कायद्यातील तरतुदीनुसार कंपनीच्या मालमत्तेचे संरक्षण करण्यासाठी, लबाडी व इतर अनियमितता इत्यादींचा शोध घेण्यासाठी /आळा घालण्यासाठी संचालकांनी आवश्यक ते लेखे दफ्तर ठेवण्याची योग्य व पूरेपूर काळजी घेतली आहे.

iv) संचालकानी ''चालू संस्था'' आधारे वार्षिक लेखे तयार केले आहेत.

७. कंपनी अधिनियम १९५६ चा भाग २१७ (२अ) अनुसार आवश्यक असलेला कर्मचाऱ्यांबाबतचा तपशिल

महामंडळाच्या कोणत्याही कर्मचाऱ्याला वार्षिक रु. ६० लाख किंवा दरमहा रु. ५ लाखापेक्षा अधिक वेतन दिलेले नाही त्यामुळे ही माहिती निरंक आहे.

८. इंधन बचत, तांत्रिक देवाण घेवाण, परकीय चलन आवक व जावक

कंपनी अधिनियम चा भाग २१७ (१) (इ) मधील महामंडळाने प्रत्यक्षतः कोणतीही उत्पादन प्रक्रिया अवलंबिली नसल्याने इंधन बचत व तांत्रिक देवाण घेवाणीचा तपशिल निरंक आहे. तसेच परकीय चलन आवक वा जावकही नाही.

९. आभार

आपले संचालक अहवाल वर्षात बॅन्का आणि वित्तिय संस्थानी दिलेल्या अमुल्य सेवाबाबत आणि विविध शासकीय विभाग, पुरवठादार, ग्राहक आणि सभासद यांच्या सहकार्याबाबत गौरवपूर्ण नोंद घेत आहेत. तसेच आपले संचालक महामंडळाच्या कर्मचाऱ्यांनी दिलेल्या अमुल्य सेवेबाबतही आपल्या दप्तरी गौरवपूर्ण नोंद घेत आहेत.

दिनांक : ०४/०३/२०१५ **संचालक मंडळाकरिता व च्यावतीने**
स्थळ : मुंबई

संचालक **व्यवस्थापकीय संचालक**

ओम प्रकाश एस. चपलोत अँड कंपनी
सनदी लेखापाल

१०१, वात्सल्य बिल्डिंग,
एकता को-ऑप. सोसायटी, आरटीओ जवळ,
आरटीओ रोड, अंधेरी (प.),
मुंबई ४०००५३
दूरध्वनी : ९१-२२-२६३९१०५०
ई मेल opc.mum@gmail.com

लेखापरिक्षकांचा आर्थिक विवरणाबाबतचा स्वतंत्र अहवाल

प्रति,
सभासद, महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित

आर्थिक विवरणाबाबतचा अहवाल

आम्ही महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादितचा (कंपनी) सोबत जोडलेला दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजीचा ताळेबंद आणि त्याच दिनांकास समाप्त होणाऱ्या वर्षाचे महामंडळाचे नफा तोटा व रोख ओघ विवरणपत्रांचे लेखापरिक्षण केले आहे. या आर्थिक विवरणपत्रांची जबाबदारी महामंडळ व्यवस्थापनाची असून आमची जबाबदारी या विवरणपत्रांच्या लेखापरिक्षेवर आधारीत भाष्य करण्याची आहे.

आर्थिक विवरणांबद्दलची व्यवस्थापकीय जबाबदारी :

कंपनी कायदा १९५६ च्या कलम २११ च्या उपकलम (३क) अन्वये कंपनीच्या व्यवस्थापनाला आर्थिक व्यवहारांचे निकष विचारात घेऊन कंपनीच्या आर्थिक परिस्थितीची तसेच कामगिरीची माहिती देण्यासाठी वित्तीय विवरण सादर करणे ही त्यांची जबाबदारी आहे. या अंतर्गत संपूर्ण कारभाराचे नियोजन, त्याची अंमलबजावणी तसेच अंतर्गत कारभाराचे नियंत्रण, त्याची तयारी व वित्तीय विवरणामध्ये त्याचे योग्य सादरीकरण याचेही पालन करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार झालेल्या व्यवहारांची सत्य व सुयोग्य परिस्थिती तसेच अन्य त्रूटी किंवा गैरव्यवहारात आढळलेल्या बाबीदेखील सादर कराव्यात. त्याबाबत चुकीचे मत प्रदर्शित करू नये.

लेखापालाची जबाबदारी :

लेखापरिक्षणानंतर आढळून आलेल्या आर्थिक बाबींवर अभिप्राय सादर करणे, ही आमची जबाबदारी आहे. चार्टर्ड अकौंटंट ऑफ इंडिया (आयसीएआय) या संस्थेने लेखापरिक्षणासाठी लेखापालांना निश्चित करून दिलेल्या निकषांच्या आधारे लेखापरिक्षण केले जाते. या निकषांना तात्विक चौकटीत बसवून त्यानुसार आढळलेल्या सर्व बाबींचे विवरण केले जाते. त्रूटी अथवा गैरव्यवहार आढळून आल्यास त्यांनाही या विवरणात समाविष्ट केले जाते.

वित्तीय व्यवहाराचे विवरण सादर करताना त्यात लेखाविषयक बाबी स्पष्ट केल्या जातात. लेखापरिक्षकाचे मत हे त्याच्या परिक्षणावर अवलंबून असते. वित्तीय व्यवहारातील त्रूटी किंवा गैरव्यवहार याबाबत चुकीचे मत सादर करण्याची जोखीम घेतली जात नाही. अशा प्रकारात कंपनी व्यवस्थापनाकडून या अंतर्गत संपूर्ण कारभाराचे नियोजन, त्याची अंमलबजावणी तसेच अंतर्गत कारभाराचे नियंत्रण, त्याची तयारी व वित्तीय विवरणामध्ये त्याचे योग्य सादरीकरण याचेही पालन झाले की नाही, याची तपासणी आवश्यक आहे. तत्कालीन परिस्थिती, अंतर्गत नियंत्रण तसेच व्यक्त झालेली मतं यातून प्रभावी अभिप्राय सादर करणे. लेखापरिक्षणात आर्थिक बाबींशी संबंधित कंपनीची धोरणंदेखील विचारात घेतली जातात. व्यवस्थापनाकडून आर्थिक व्यवहाराचे अंदाजपत्रक, त्याचे सादरीकरण, नियोजन व प्रत्यक्षात केलेले कार्य यांचा आढावा घेतला जातो.

आम्हाला विश्वास आहे की, आम्ही केलेले लेखापरिक्षण तसेच व्यक्त केलेले अनुकूल अथवा प्रतिकूल मत वरील सर्व बाबींचा विचार करूनच सादर केले आहे.

<u>प्रतिकूल मताकरिता आधार</u>

१. (i) कंपनीच्या विविध धनकोंची देणी ४९,१४,७३,१६७ रुपये आहेत आणि किरकोळ ऋणकोंचे येणे वसूली रक्कम ४,५०,५४,७७०.०० आहे व ती तीन वर्षांहून अधिक कालावधीसाठी प्रलंबित आहे. त्याच्या तुलनेत अवघी रु. २,६४,८५,००० एवढीच तरतूद करण्यात आली आहे.

(ii) कंपनीच्या ८०,०७,४२७ रुपयांच्या बराच काळ प्रलंबित असलेल्या ठेवींचा आकडा मुख्यालयाच्या कारभारात आढळला असून त्याच्या वसूलीची किंवा पुढील तीन वर्षांसाठी समायोजन करण्याची कोणतीही योजना नाही. याबाबतची व्यवहारात देखील कुठलाच तपशील आढळून आला नसल्यामुळे ही बाब संशयास्पद वाटते.

(iii) कंपनीची ८३,०९,४९१ रुपयांची भाडे वसूली बाकी असून त्याला ३ वर्षांहून अधिक काळ होऊनही कुठलीच कारवाई झालेली नाही व तरतूद केलेली नाही.

(iv) अन्य अग्रिम रकमांमध्ये २००२-०३ पासून संबंधित खात्यावरील व्याजाची जमा म्हणून २८,३२,४३९ रुपये इतकी रक्कम असली तरी त्याचा तपशील मात्र आढळत नाही. त्याशिवाय इतरही दीर्घकालीन प्रलंबित रकमा असून त्यांचा आकडा ५७,१०,५१६ रुपये इतका होतो. मात्र त्यांच्या वसूलीची किंवा निश्चित समायोजनेचे कुठलेही नियोजन नसल्यामुळे या बाबी संशयास्पद आहेत. कंपनीकडे याबाबतच्या व्यवहाराची कुठलीच सविस्तर माहिती किंवा स्पष्टीकरण मिळालेले नाही.

(v) अन्य अग्रीम रकमांमध्ये १,३६,०७४ रुपयांचा समावेश असून औरंगाबाद विभागीय कार्यालय व वांद्रे फ्रँकिंग विभागातील फ्रँकिंग मशीनबाबत कर्मचाऱ्यांच्या चुकांमुळे झालेला तोटा असल्याचे जाणवते. गेल्या ३-४ वर्षांपासूनची ही रक्कम असून त्याबाबतच्या वसूलीची कुठलाही माहिती कंपनीने पुरवली नाही.

वरील पहिल्या मुद्यातील (i) ते (v) पर्यंतच्या बाबींचा एकत्रित आढावा खालीलप्रमाणे :

तपशील	रक्कम (रु.)	रक्कम (रु.)
निव्वळ नफा आणि तोटा यांच्या विवरणानुसार झालेला २०११-१२ वर्षातील निव्वळ नफा वा तोटा -	-	१४,०४,९९,९३८
वजा - ३ वर्षापेक्षा जास्त विविध धनकोंचा न मिळालेला तपशील	४६४,९८८,१६७	-
वजा - ३ वर्षांपेक्षा जास्त विविध समायोजनसाठी ऋणकोकडे असलेले येणे	४५,०५४,७७०	-
वजा - ३ वर्षांपेक्षा जास्त प्रलंबित ठेवींचा आकडा	८,००७,४२७	-
वजा - ३ वर्षांपेक्षा जास्त शिल्लक असलेली भाडेवसूली	८,३०९,४९२	-
वजा - ३ वर्षांपेक्षा जास्त शिल्लक असलेली इतर अग्रिमे (रु. २८३२४३९+ ५७१०५१६)	८,५४२,९५५	-
वजा - फ्रँकिंग मशीनमुळे झालेले नुकसान	१३६,०७४	(५३,५०,३८,८८५)
वरील बाबींची पूर्तता झाल्यानंतर होणारा निव्वळ नफा (तोटा)		**(३९,४५,३८,९४७)**

अशाप्रकारे महामंडळाने दाखवल्याप्रमाणे रु. १४.०५ कोटींच्या नफ्याऐवजी प्रत्यक्षात रु. ३९.४५ कोटीचा तोटा झाला आहे.

२. संशयास्पद खात्यांबाबत ६२,०७८.०० (निव्वळ) रुपयांची बाकी आहे. ही बाकी कंपनीने समायोजित केलेली नाही.

३. खर्चाच्या शेष देणींचा आकडा ३,९५,८२,९८० रुपये असून त्यात मुंबई पोर्ट ट्रस्टच्या २,७६,७७,६६७.७० रुपयांचा समावेश आहे. त्यामुळे ही तपासणी पडताळा व संबंधित जुळणीच्या अधीन आहेत. त्याचा कंपनीच्या आर्थिक विवरणपत्रातील नफ्याच्या आकेडवारीवर होणारा परिणाम मांडता येत नाही.

४. आयसीएआय संस्थेने निश्चित केलेल्या काही लेखांक मानकाचे संपूर्णतः पालन झाल्याचे आढळून आले नाही.

i) खरेदी आणि विक्रीबाबत कंपनीकडून पुरवठादारांनी अदा केलेली बिलं आणि एखाद्याच्या मालाचे विक्रेत्याकडून खरेदीदाराला झालेल्या हस्तांतरणानंतर त्याची नोंद घेतली जाते. लेखांचा आधार असलेल्या प्रमाणक ९ नुसार ही प्रक्रिया नाही. त्यामुळे या वर्षी कंपनीच्या वतीने करण्यात आलेल्या व्यवहाराच्या बाबतीत योग्य नसल्याचे दिसून येते. सवलतीच्या उत्पन्नावरील बाबी या विक्रीच्या वेळी नोंद करण्यात आल्या आहेत. वास्तविक लेखा प्रमाणक ९ नुसार हे योग्य नाही. ही सवलत निव्वळ नफा, तोटा तसेच लेखा धोरणातील बदल याबाबतच्या लेखा प्रमाणक ५ अनुसार त्या कार्यकाळातील नफा आणि तोटा यांच्या विवरणात जुळवून घेतली पाहिजे. त्यामुळे वर्षभरातील नफा आणि तोटा दर्शवित असलेल्या आर्थिक ताळेबंदात त्याचे विवरण योग्य प्रकारे आले नाही. कंपनीने लेखा प्रमाणक ९ आणि लेखा प्रमाणक ५ यांचे योग्यरित्या पालन केलेले आढळून आले नाही.

ii) स्थिर मत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी किंवा अन्य पद्धती मालमत्ता बदलातील लेखा प्रमाणक २८ अनुसार पाळल्या गेल्या नाहीत. वसूली करण्यात येणाऱ्या रकमेशिवाय अन्य वसूली न करण्याबाबतचे हे संकेत आहेत.
ज्याअर्थी स्थिर मत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी न झाल्यामुळे कंपनीला आपल्या आर्थिक विवरणात याबाबतचे खात्रीलायक स्पष्टीकरण देता आले नाही. यानुसार या मत्तेची विल्हेवाट लावल्यानंतर त्यातून मिळालेले फायदे, त्याचा पुढील उपयोग, त्यातून होणारे नुकसान आदी बाबी नफा आणि तोटा दर्शविणाऱ्या आर्थिक विवरणात असणे आवश्यक आहे. त्यामुळे स्थिर मत्तेच्या लेखांबाबत असलेले लेखा प्रमाणक १० याचे पालन झालेले नाही.

iii) आयआयटीएफ २०११ व त्याच्या अगोदरच्या २००८ व २००९ वर्षांसाठी महाराष्ट्र शासनाच्या लेखापालांनी निश्चित केल्यानुसार एकूण ८०,३१,८४० रुपये आहेत. त्यापैकी ४०,००,००० रुपये २२.०२.१२ रोजी प्राप्त झाले. त्यानुसार महाराष्ट्र शासनाकडून अद्याप ४०,३१,८४० इतकी रक्कम येणे बाकी आहे. परंतु लेखा नोंदीनुसार ही रक्कम ६,४२,५९० अशी दिसून येते. हा फरक नेमका कसा, याबाबत अद्यात ताळमेळ लागत नाही. त्यामुळे कंपनीने शासकीय अनुदानाबाबतच्या लेखा प्रमाणक - १२ चे पालन केलेले नाही.

iv) कामगारांच्या लाभांसाठी असलेल्या लेखा प्रमाणक १५, विभागीय अहवालाचे लेखा प्रमाणक - १७, संबंधित संस्थांच्या माहिती जाहीर करण्याबाबतचे लेखा प्रमाणक - १८ तसेच लीजबद्दलचे लेखा प्रमाणक - १९ यांचे तपशील कंपनीने जाहीर केलेले नाहीत.

५. प्रलंबित विक्रीकर, कामकाज करार कर व इतर कायदेशीर प्रकरणं व त्यांच्यावरील दायित्व याबाबतची माहिती सविस्तरपणे दिली गेली नाही. त्यामुळे अनेक वर्षे अपिलीय प्राधिकरणाकडे प्रलंबित असलेल्या या प्रकरणांबाबतची विद्यमान स्थिती समजून येत नाही. त्यामुळे त्याचा योग्य ताळमेळ घालता येत नाही.

६. खालील शीर्षकाखाली असलेल्या शिल्लका या तपासणी पडताळा व संबंधित जुळणीच्या अधीन आहेत.

शीर्षक	रक्कम (रु.)
खर्चाकरिता दायित्वे	३,९५,८२,९८०
किरकोळ धनको	११७,०२,३६,५८२
कर्मचाऱ्यांची देणी	१९,२६,५२२
बाहेरील संस्थांची देणी	८९,९३,८६,१४६
सेवा कर	४१,०५,५३२
मिळालेल्या अनामत रकमा	१७,३०,५५,८३६
अग्रिम कर व मूळात कापलेला कर	९,४६,४३,९०८
केंद्रीय विक्रीकर	६३,७४१.००
महाराष्ट्र विक्रीकर व मूल्यावर्धित कर	४९,२०,९८६
पुरवठाधारकांना अग्रिमे	५५,२०,७३,३७०
किरकोळ ठेवी	३,८०,५४,३९६
किरकोळ ऋणको	१२०,९६,५५,३७८

७. खालील कर्जाच्या बाबतीत मुद्दल रकमेपेक्षा व्याज रक्कम जास्त आहे. त्यामुळे खालील अप्रतिभूत कर्जावर देय असलेल्या व्याजाची सन २००७-०८ करिता लेख्यात तरतूद करण्यात आलेली नाही.

लेख्यांचे नाव	अप्राप्त रक्कम (रुपयांत)
उद्योग व कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन सुशिक्षित बेरोजगार कर्ज योजना	४०,९२,४०८
उद्योग व कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन बीज भांडवल योजना (३.५ टक्के)	१,५४,५२,६३०

८. कंपनीचा व्याप आणि धंद्याचा आवाका पाहता कंपनीची अतंर्गत नियंत्रण प्रणाली फार दुर्बल आहे आणि तद्अनुषंगाने लबाडी, नुकसान लपवणे, अफरातफर इत्यादींसाठी विविध पातळींवर ही पद्धती संवेदनक्षम आहे.

९. लेखापरिक्षण करतेवेळी ३१ मार्च २०१२ पर्यंतच्या मुदत ठेवींच्या मूळ पावत्या सादर करण्यात आलेल्या नाहीत. त्यामुळे त्या कालावधीत ज्या ठेवींची मुदत संपली नाही, त्याचा तपशील देता आला नाही.

१०. कंपनी कायद्यातील तरतूदींचे खालील बाबतीत पालन झालेले नाही.

i) कंपनी कायद्यातील कलम ३८३ अ अन्वये कंपनीच्या सेवेत पूर्णवेळ कंपनी सचिव नियुक्त करण्यात आलेला नाही.

ii) महामंडळाने कंपनी कायद्यातील कलम २९२ अ अन्वये लेखापरिक्षण समिती गठीत केलेली नाही.

iii) कंपनीने कायद्यातील कलम २९७ व २९९ अन्वये नोंदवह्या ठेवलेल्या नाहीत.

iv) लेखा नोंद १९ अन्वये कंपनीने कायदा १९५६ च्या अनुषंगाने सुधारित पुरवणी ६ नुसार आवश्यक बाबींची माहिती कंपनीने दिलेली नाही.

प्रतिकूल मत :

आमच्या मते आणि प्रतिकूल मताचे परिच्छेदाआधारे नमूद केलेल्या बाबीच्या अर्थानुरूप आणि आमची माहिती व आम्हाला मिळालेल्या स्पष्टीकरणानुसार सदर लेखे व लेख्यांवरील इतर टिपण्णी यांच्या अधीन राहून कंपनी अधिनियम १९५६ अनुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे माहिती देतात. परंतु भारतात सर्वसाधारणपणे स्विकारलेल्या लेखा तत्त्वास पुष्ठी देण्याबाबतचे सत्य व यथार्थ चित्रण देत नाहीत.

i) ताळेबंदाबाबत महामंडळाच्या दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी, असल्याप्रमाणे कारभाराचे आणि

ii) नफा-तोटा हिशेब पत्रकाबाबत त्याच दिनांकास होणारा नफा,

iii) रोख ओघ विवरण पत्राबाबत त्याच दिनांकास समाप्त होणाऱ्या वर्षातील रोखे ओघाचे.

कायदेशीर आणि नियामक आवश्यकतांबाबतचा अहवाल :

१. भारत सरकारच्या कायद्यातील कलम २२७ मधील उपकलम (४ए) अन्वये कंपनीला (लेखापरिक्षण अहवाल) आदेश २००९ (ऑर्डर) असून त्याच्या पूर्तीच्या अनुषंगाने सोबत पुरवणी दिली असून त्यात त्या आदेशातील परिच्छेद ४ व ५ अनुसार विवेचन आहे.

२. कायद्याच्या कलम २२७ (३) अनुसार आम्ही नमूद करतो की,

अ. आमच्या माहितीप्रमाणे व विश्वासानुसार लेखापरिक्षेसाठी आवश्यक असलेली सर्व माहिती व स्पष्टीकरणे आम्हाला मिळाली आहेत.

ब. आमच्या मते व लेखापुस्तकांच्या तपासणीवरून आम्हास आढळून आल्याप्रमाणे कायद्यानुसार आवश्यक असलेली सर्व लेखापुस्तके कंपनीने ठेवलेली आहेत.

क. या अहवालातील ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक व रोख ओघ विवरणपत्र हे लेखापुस्तिकानुरूप जुळलेले आहेत.

ड. कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम २११ मधील उपकलम (३क) अन्वये अहवालातील ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक व रोख ओघ विवरणपत्र याबाबतच्या प्रतिकूल मताचा आधार हा क्रमांक ४ च्या अनुषंगाने परिच्छेदात विर्निदिष्ट केले आहे.

इ. कंपनी हे शासकीय महामंडळ असल्यामुळे परिपत्रक क्रमांक जीएसआर ८२९ (इ) दि. २१.१०.२००३ प्रमाणे कंपनी कायदा १९५६ मधील कलम २७४ (१) (ग) मधील तरतूदी कंपनीला ३१ मार्च २०१२ अखेर कालावधीसाठी लागू नाहीत.

ई. कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ४४१ ए अंतर्गत सेसच्या दराबाबत केंद्र सरकारने कुठलीही अधिसूचना काढलेली नाही किंवा तसा नियम किंवा कलम लागू केलेले नाही. त्यामुळे सेस किंवा त्याची थकबाकी भरण्याबाबतचा प्रश्न कंपनीला उद्भवत नाही.

ओम प्रकाश एस. चपलोत अँड कं.
सनदी लेखापाल
(संस्था क्रमांक ०००१२७ सी)

यश पुंजावत,
भागीदार
सभासद क्र. ४१५५५२

स्थळ : मुंबई

दिनांक ४ मार्च, २०१५

लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र

जोडपत्रासाठी आम्ही दिलेला अगोदरचा अहवाल पाहावा.

i) स्थिर मत्तेबाबत :

अ) कंपनीने स्थिर मत्तेबाबत सर्वसाधारण परिमाणात्मक तपशील व मत्तेची स्थिती यासह संपुर्ण तपशील दर्शविणारा योग्य तो अभिलेख ठेवलेला नाही

ब) आम्हाला स्पष्ट केल्यानुसार व्यवस्थापनाने अहवाल वर्षात मत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही. आणि म्हणून प्रत्यक्ष पडताळणीसाठी आवश्यक असलेल्या तपशीला अभावी प्रत्येक पडताळणीतील विसंगती निश्चित करता येत नाहीत.

क) मिळालेल्या माहितीच्या आधारे, कंपनीने स्थिर मत्ता चालू वर्षात कुठल्याही प्रकारे निकालात पूर्णतः किंवा अंशतः निकालात काढलेली नाही.

ii) स्पष्ट करण्यात आलेल्या अन्य बार्बीनुसार,

अ) आम्हाला स्पष्ट केल्यानुसार व्यवथापनाकडून अहवाल वर्षात तयार मालाच्या साठ्याची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही

ब) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार व आमच्या मते महामंडळाचा व्याप व त्याच्या धंद्याचे स्वरुप पाहाता साठ्याच्या प्रत्यक्ष पडताळणी पध्दतीची अंमलबजावणी नियमित अंतराने करणे गरजेचे आहे

क) अहवाल वर्षात महामंडळाने तयार मालाची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही आमच्या मते, वास्तवतेमधील तफावती बाबत प्रत्यक्ष पडताळणी आणि त्याचा लेख्याशी संबध नसल्याने मत व्यक्त करणे शक्य नाही.

iii) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३०१ अन्वये ठेवलेल्या नोंदवहीतील यादीत दिलेल्या संस्थाना महामंडळाने कोणतीही कर्जे दिलेली नाहीत आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३०१ अन्वये ठेवलेल्या नोंदवहीतील यादीत नोंद करण्याजोग्या कोणत्याही संस्थेकडून महामंडळाने कोणतेही कर्ज घेतलेले नाही.

iv) आमच्या मते माल तयार करण्यासाठी, विक्रीसाठी लागणारी वस्तुसूचिंची खरेदी, उपकरणे व इतर मत्तेसह महामंडळाचा व्याप आणि त्याच्या कार्याचे स्वरुप पाहता अंतर्गत नियंत्रण पध्दती अधिक बळकट करण्याची गरज आहे. लेखापरिक्षण करतेवळी या अंतर्गत नियंत्रण पद्धती तितक्याशा सक्षम नसल्याचे दिसून आले.

v) कंपनीच्या अभिलेख्यांच्या आमच्या तपासणी आधारे आम्ही अशा मताप्रत आहोत की कंपनी अधिनियम च्या कलम ३०१ अन्वये ठेवण्यात येणारी नोंदवही योग्यप्रकारे अद्यावत ठेवलेली नाही. सदर नोंदवहीत व्यवस्थापनाकडून नोंद केला जाणारा संस्था आणि व्यवहाराबाबतचा आवश्यक तपशील लेखापरिक्षणासाठी आवश्यक आहे.

vi) आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी भाग ५८ अ, ५८ अअ नुसार व त्या अन्वये तयार केलेल्या नियमानुसार कंपनीने जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्विकारलेल्या नाहीत.

vii) लेखापरिक्षण कालावधीत दिसून आलेल्या तफावतीनुसार सद्याची अंतर्गत लेखापरिक्षण पध्दती ही महामंडळाचा व्याप व धंद्याचे स्वरुप पाहाता सुसंगत नाही. (त्यासाठी सनदी लेखापाल यांची या कार्यासाठी नियुक्ती केली गेली आहे.)

viii) आम्हाला स्पष्टीकरण दिल्यानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ मधील भाग २०९, उपभाग (१) चे कलम (ड) अनुसार व्यय अभिलेखे ठेवण्याबाबत केंद्र शासनाने निर्देशित केलेले नाही.

ix) अ)कंपनीच्या अभिलेख्यानुसार कंपनी भविष्य निर्वाह निधी, गुंतवणूकदार शिक्षण आणि संरक्षण निधी, कामगार राज्य विमा, आयकर, विक्रीकर, संपत्ती कर, सेवा कर, आयात कर, जकात, सेस यासारखी अविवादीत वैधानिक देणी आणि लागू असलेली इतर वैधानिक देणी नियमितपणे योग्य त्या प्राधिकरणाकडे भरणा केली आहेत.

आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आयकर, विक्रीकर, संपत्ती कर, सेवाकर, आयात कर आणि जकात व सेस यासारख्या अविवादीत रकमा त्या देय झालेल्या तारखेपासून ६ महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीकरिता थकीत नव्हत्या, असे ३१ मार्च २०१२ च्या लेखापरिक्षाणातील आर्थिक विवरणातून दिसून आले.

ब) कंपनीच्या अभिलेख्यानुसार खालील बाबी वगळता अशी कोणतीही देणी नाहीत की विक्रीकर, आयकर, व्हॅट याच्या रकमा ज्या कोणत्याही विवादास्तव भरणा करण्यात आलेल्या नाहीत.

तपशील	थकबाकी स्वरुप	संबंधित कालावधी	रक्कम	ज्यांच्याकडे प्रलंबित आहे, त्याचा तपशील
विक्री कर	विक्री कर मागणी, व्याज व दंड	१९८९-९० १९९९-०० २००१-०२	५,५२,४५४ ३२,३३,६०८ १,१२,०९,८४५	विक्रीकर उपायुक्त
आय कर	आय कर मागणी	१९९२-९३	१,०७,०६,४०२	मुंबई उच्च न्यायालय
व्हॅट (मूल्या-वर्धित कर)	कर, व्याज व दंड	२००५-०६ २००८-०९ २००९-१० २०१०-११	१५,४२,६७,७४० ४,२०,०७,११९ २१,०६,६२,३१० १२,४८,३५,९७३	विक्रीकर उपायुक्त

x) आमच्या लेखापरिक्षण कालावधीतील वित्तिय वर्षात अगर त्याच्या मागील वर्षात कंपनीने कोणताही रोख तोटा केलेला नाही. कंपनीला संचित तोटा नाही.

xi) आमच्या लेखापरिक्षण पध्दती आधारे आणि व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आम्ही अशा मताप्रत आहोत की कंपनीने वित्तिय संस्था, बँक किंवा रोखेधारक यांच्या देण्याची परतफेड करण्यात कसूर केलेली नाही.

xii) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीने सादर केलेल्या कागदपत्रे व अभिलेख्यानुसार कंपनीने भाग, रोखे, गहाणवट आणि इतर कोणत्याही तारणाआधारे कोणतीही कर्जे वा अग्रिमे दिलेली नाहीत.

xiii) आमच्या मते व आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनीच्या कार्याचे स्वरुप हे चिटफंड, निधी, म्युच्यूअल बेनिफीट फंड, सोसायटी यासारखा कोणताही दर्जा आकर्षित करु शकत नाही.

xiv) कपंनीचे अभिलेखे आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी भाग, तारण आणि कर्जरोखे आणि इतर गुंतवणूकीबाबतचे व्यवहार अगर व्यापार करत नाही आणि याबाबतचे नियम ४(१४) कंपनीला लागू होत नाही.

xv) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार बँका व वित्तिय संस्थाकडून इतरांनी घेतलेल्या कर्जाकरिता कंपनीने कोणतीही हमी दिलेली नाही.

xvi) आम्हाला दिलेल्या अभिलेख्याच्या आधारे कंपनीने कोणतेही मुदत कर्ज घेतलेले नाही.

xvii) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीच्या ताळेबंदाच्या सर्वसाधारण परिक्षेनंतर कंपनीने अहवाल वर्षात कोणतेही कर्ज घेतलेले नाही आणि म्हणून अल्प, मुदत कर्जाचे दिर्घ मुदत गुंतवणूकीसाठी वा तत्सम इतर कारणासाठी केलेल्या वापराबाबत आमचे भाष्याची जरुरी नाही.

xviii) कंपनीचे अभिलेखे आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३०१ (३) खाली ठेवलेल्या नोंदवहीमध्ये सुचिबध्द केलेल्या कोणत्याही संस्था आणि कंपन्याना कोणतेही अग्रभाग वितरण केलेले नाही.

xix) कंपनीच्या अभिलेख्यानुसार कंपनीने कोणतेही रोखे उभारलेले नाहीत.

xx) अहवाल वर्षात कंपनीने सार्वजनिक भागविक्रीद्वारा कोणताही निधी उभारला नसल्याने आदेशातील कलम (२०) खाली आमच्या भाष्याची जरुरी नाही.

xxi) आम्हाला व्यवस्थापनाने सादर केलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे व आमच्या भरवशानुसार अहवाल वर्षात कंपनीकडून/कंपनीत गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास किंवा कळविण्यांत आलेले नाही.

ओम प्रकाश एस. चपलोत अँड कं.
सनदी लेखापाल
(संस्था क्रमांक ०००१२७ सी)

यश पुंजावत,
भागीदार
सभासद क्र. ४१५५५२

स्थळ : मुंबई
दिनांक ४ मार्च, २०१५

लेखापरिक्षकांच्या भाष्यावर संचालकाचे उत्तर

क्र	लेखापरिक्षकांचे भाष्य	व्यवस्थापनाचे भाष्य
१. i)	**प्रतिकूल परिणामांचा आधार** कंपनीच्या विविध धनकोंची देणी ४९,१४,७३,१६७ रुपये आहेत आणि किरकोळ ऋणकोंचे येणे वसूली रक्कम रुपये ४,५०,५४,७७०.०० आहे व ती तीन वर्षांहून अधिक कालावधीसाठी प्रलंबित आहे. त्याच्या तुलनेत अवघी रु.२,६४,८५,००० एवढीच तरतूद करण्यात आली आहे.	महामंडळाचे रु. १२०,९६,५५,३७८.०० चे एकूण ऋणको असून त्यात विपणन विभागाचे रु. ८८,९३,५९,३७३.००, कच्च्या मालाचे रु. ३१७५८७७१५.०० व इतर रु. २७०८२९०.०० ऋणको यांचा समावेश आहे. कच्च्या मालाची थकबाकी रु. १९००००००००.०० गेल्या तीन वर्षांपासून आहे. सदर लेख्यांची पुनर्जुळवणी करण्यासाठी स्वतंत्र एजन्सी नियुक्त करण्यात आली आहे. अद्याप त्यांचे काम अंतिम झाले नसून पुनर्जुळवणी बाकी आहे. म्हणून अद्याप निर्णय झालेला नाही.
(ii)	कंपनीच्या ८०,०७,४२७ रुपयांच्या बराच काळ प्रलंबित असलेल्या ठेवींचा आकडा मुख्यालयाच्या कारभारात आढळला असून त्याच्या वसूलीची किंवा पुढील तीन वर्षांसाठी समायोजन करण्याची कोणतीही योजना नाही. याबाबतची व्यवहारात देखील कुठलाच तपशील आढळून आला नसल्यामुळे ही बाब संशयास्पद वाटते.	नोंद घेतली आहे. रु. ५२९६४२७.०० रुपयांच्या ठेवी व न्यायालयातील रु. २७११०० च्या अनामत रकमा हे प्रकरण अत्यंत जुने आहे. त्यामुळे त्याची तरतूद केली नाही.
(iii)	कंपनीची ८३,०९,४९१ रुपयांची भाडे वसूली बाकी असून त्याला ३ वर्षांहून अधिक काळ होऊनही कुठलीच कारवाई झालेली नाही व तरतूद केलेली नाही.	नोंद घेतली आहे. हिंदुस्थान कॉपर यांच्याकडे रु. १,०३,०९४.००, हिंदुस्थान ऑर्गेनिक रु. ३९,६४२.००, हिंदुस्थान झिंक लि. रु. ३५,४४,९१८.००, आयओसी रु. ४४,७९,०२९.००, टेक्सकॉम रु. १,४२,८०७.०० अशा या रकमा आहेत. यापैकी हिंदुस्थान झिंकचे प्रकरण खूप जुने आहे. त्यामुळे त्याची नोंद लेखावहीत केली नाही. हिंदुस्थान झिंक लि.बद्दल लवादामार्फत प्रक्रिया सुरू असल्यामुळे त्यांची तरतूद लेखावहीत केली नाही.
(iv)	अन्य अग्रिम रकमांमध्ये २००२-०३ पासून संबंधित खात्यावरील व्याजाची जमा म्हणून २८,३२,४३९ रुपये इतकी रक्कम असली तरी त्याचा तपशील मात्र आढळत नाही. त्याशिवाय इतरही दीर्घकालीन प्रलंबित रकमा असून त्यांचा आकडा ५७,१०,५१६ रुपये इतका होतो. मात्र त्यांच्या वसूलीची किंवा निश्चित समायोजनेचे कुठलेही नियोजन नसल्यामुळे या बाबी संशयास्पद आहेत. कंपनीकडे याबाबत व्यवहाराची कुठलीच माहिती वा स्पष्टीकरण मिळालेले नाही.	नोंद घेतली आहे. संबंधित व्याजाची जमा रु. २८३२४३९.०० आणि इतर अग्रिमे रु. ५७१०५१६.०० (आयओसी, आयपीसी, आयपीसीएल क्रेडिट, केरल स्टेट प्रॉडक्टस्, लिडकॉम, नॅशनल क्राफ्ट कॉम्प्लेक्स अँड मार्जिन मनी) आहे. ही खाती खूप जुनी असून त्यांचा तपशील उपलब्ध नाही. त्यामुळे लेखावहीत त्यांची तरतूद केली नाही.

(v) अन्य अग्रीम रकमांमध्ये १,३६,०७४ रुपयांचा समावेश असून औरंगाबाद विभागीय कार्यालय व वांद्रे फ्रँकिंग विभागातील फ्रँकिंग मशीनबाबत कर्मचाऱ्यांच्या चुकांमुळे झालेला तोटा असल्याचे जाणवते. गेल्या ३-४ वर्षांपासूनची ही रक्कम असून त्याबाबतच्या वसूलीची कुठलीही माहिती कंपनीने पुरवली नाही.

तपशील	रक्कम (रु.)	रक्कम (रु.)
निव्वळ नफा आणि तोटा यांच्या विवरणानुसार झालेला २०११-१२ वर्षातील निव्वळ नफा वा तोटा	-	१४,०४,९९,९३८
वजा - ३ वर्षापेक्षा जास्त विविध धनकोंचा न मिळालेला तपशील	४६४,९८८,१६७	-
वजा - ३ वर्षांपेक्षा जास्त विविध समायोजनसाठी ऋणकोकडे असलेले येणे	४५,०५४,७७०	-
वजा - ३ वषापेक्षा जास्त प्रलंबित ठेवींचा आकडा	८,००७,४२७	-
वजा - ३ वर्षांपेक्षा जास्त शिल्लक असलेली भाडेवसूली	८,३०९,४९२	-
वजा - ३ वर्षांपेक्षा जास्त शिल्लक असलेली इतर अग्रिमे (रु. २८३२४३९+ ५७१०५१६)	८,५४२,९५५	-
वजा - फ्रँकिंग मशीनमुळे झालेले नुकसान	१३६,०७४	(५३,५०,३८,८८५)
वरील बाबींची पूर्तता झाल्यानंतर होणारा निव्वळ नफा (तोटा)		(३९,४५,३८,९४७)

अशाप्रकारे कंपनीला आपला तोटा भरून काढण्यासाठी एकूण १४.०५ कोटी रुपयांमध्ये अजूनही ३९.४५ कोटी रुपयांची तरतूद करून घ्यावी लागेल.

वांद्रे व औरंगाबाद येथील फ्रँकिग मशीन उडाल्याने झालेले नुकसान निश्चित केले आहे. त्यामुळे ही रक्कम लेखावहीत नोंद झाली आहे. ही रक्कम खर्च म्हणून वर्ग करत असून वित्तीय वर्ष २०१२-१३ मध्ये ती वर्ग करण्यात येईल.

तपशीलाची नोंद केली आहे. त्याची कारणं वरील (i) ते (v) मधील सदरात दिली गेली आहे.

२.	संशयास्पद खात्यांबाबत ६२,०७८.०० (निव्वळ) रुपयांची बाकी आहे. ही बाकी कंपनीने समायोजित केलेली नाही.	ग्वाल्हेरच्या १९९२ च्या व्यापारी पेठेतील रु. ८५,७२८.०० रकमेच्या चोरीचे प्रकरण, तसेच मुख्य कार्यालयातील रु.२३६५०.०० रुपयांची पत शिलकी रक्कम यांचा ताळमेळ करून ही रक्कम दाखवण्यात आली आहे. हे प्रकरण फार जुने असून त्याबाबतचा ताळमेळ वित्तीय वर्ष २०१२-१३ मध्ये दाखविला जाईल.
३.	खर्चाच्या शेष देर्णीचा आकडा ३,९५,८२,९८० रुपये असून त्यात मुंबई पोर्ट ट्रस्टच्या २,७६,७७,६६७.७०रुपयांचा समावेश आहे. त्यामुळे ही तपासणी पडताळा व संबंधित जुळणीच्या अधीन आहेत. कंपनीच्या आर्थिक विवरणपत्रातील नफ्याच्या आकेडवारीवर होणारा परिणाम मांडता येत नाही.	एमबीपीटी ने आपल्या थकबाकीची मागणी केली आहे. त्यामुळेच तो भाग एमबीपीटीचे दायित्व या सदरातून वगळण्यात आला नाही.

४.	आयसीएआय संस्थेने निश्चित केलेल्या काही लेखांक मानकाचे संपूर्णतः पालन झाल्याचे आढळून आले नाही. i) खरेदी आणि विक्रीबाबत कंपनीकडून पुरवठादारांनी अदा केलेली बिलं आणि एखाद्याच्या मालाचे विक्रेत्याकडून खरेदीदाराला झालेल्या हस्तांतरणानंतर त्याची नोंद घेतली जाते. लेखांचा आधार असलेल्या प्रमाणक ९ नुसार ही प्रक्रिया नाही. त्यामुळे या वर्षी कंपनीच्या वतीने करण्यात आलेल्या व्यवहाराच्या बाबतीत योग्य नसल्याचे दिसून येते. सवलतीच्या उत्पन्नावरील बाबी या विक्रीच्या वेळी नोंद करण्यात आल्या आहेत. वास्तविक लेखा प्रमाणक ९ नुसार हे योग्य नाही. ही सवलत निव्वळ नफा, तोटा तसेच लेखा धोरणातील बदल याबाबतच्या लेखा प्रमाणक ५ अनुसार त्या कार्यकाळातील नफा आणि तोटा यांच्या विवरणात जुळवून घेतली पाहिजे. त्यामुळे वर्षभरातील नफा आणि तोटा दर्शवित असलेल्या आर्थिक ताळेबंदात त्याचे विवरण योग्य प्रकारे आले नाही. कंपनीने लेखा प्रमाणक ९ आणि लेखा प्रमाणक ५ यांचे योग्यरित्या पालन केलेले आढळून आले नाही.	खरेदी आणि विक्रीबाबत कंपनीकडून पुरवठादारांनी अदा केलेली बिलं मिळाल्यानंतरच त्याची खरेदी लेखा नोंद करण्याची पद्धत अनेक वर्षांपासूनची आहे. त्याशिवाय महामंडळ हे लघुउद्योग संस्था म्हणून नोंदणीकृत असलेल्या आस्थापनांकडूनच मालाची खरेदी करते. यामुळे त्यांच्या विक्रीच्या नोंदीचा ताळमेळ करून घेण्याची पद्धतदेखील गेल्या अनेक वर्षांपासून कायम आहे. वित्तीय वर्ष २०११-१२ मध्ये दिलेली ऑर्डर पूर्ण करण्याची प्रक्रिया मार्च महिन्यात सुरू झाली. ही प्रक्रिया ३१ मार्चपर्यंत पूर्ण व्हायला हवी होती. मात्र पुरवठादाराने त्यातला काही भाग चालू आर्थिक वर्षात पूर्ण केला तर उरलेला नंतर आर्थिक वर्षात तो पूर्ण झाला. मात्र, मालाचे वितरण केल्याच्या चलनावर मार्च महिन्याची तारीख त्या आर्थिक वर्षात लिहली गेली होती. महामंडळच्या पद्धतीनुसार ही ऑर्डर एप्रिल ते मे महिन्यात पूर्ण केल्यानंतर त्यांनी त्याचे बिल सादर केले. हा संपूर्ण कालावधी मार्च-एप्रिल-मे असा राहिला. त्यामुळे मालाच्या खरेदी-विक्रीचे बुकिंग हे २०११-१२ या वर्षात झाल्याची नोंद दोघांकडूनही केली गेली. ही पद्धती महामंडळाने अनेक व्यवहाराच्या बाबतीत पाळली आहे. त्यापैकी अनेक पुरवठादारांनी मार्च महिन्यातच त्यांचा पुरवठा केला असून तो ३१ मार्चच्या अगोदरच पूर्ण केला आहे.
	ii) स्थिर मत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी किंवा अन्य पद्धती मालमत्ता बदलातील लेखा प्रमाणक २८ अनुसार पाळल्या गेल्या नाहीत. वसूली करण्यात येणाऱ्या रकमेशिवाय अन्य वसूली न करण्याबाबतचे हे संकेत आहेत. ज्याअर्थी स्थिर मत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी न झाल्यामुळे कंपनीला आपल्या आर्थिक विवरणात याबाबतचे खात्रीलायक स्पष्टीकरण देता आले नाही. यानुसार या मत्तेची विल्हेवाट लावल्यानंतर त्यातून मिळालेले फायदे, त्याचा पुढील उपयोग, त्यातून होणारे नुकसान आदी बाबी नफा आणि तोटा दर्शविणाऱ्या आर्थिक विवरणात असणे आवश्यक आहे. त्यामुळे स्थिर मत्तेच्या लेखांबाबत असलेले लेखा प्रमाणक १० याचे पालन झालेले नाही.	मालमत्तेची नोंदवही महामंडळाने ठेवली आहे. मात्र खालील कारणास्तव त्यात वस्तुनिहाय नोंद करणे सध्या शक्य झाले नाही. १. सुविधा पुरवणे हा महामंडळाचा गुणविशेष आहे. २. ही मालमत्ता वेगवेगळ्या (विभाग किंवा जिल्हा) भागात विखुरलेली असते. ३. प्रत्येक ठिकाणी याबाबतची नोंद व्यवस्थिपणे केलेली असते. त्यात तारीख निहाय तसेच त्यातील अद्ययावतपणाप्रमाणे ही नोंद आढळून येते. ४. ही संपूर्ण माहिती अद्ययावत करण्यासाठी विभागनिहाय तपशील मागविण्यात येईल.

	iii) आयआयटीएफ २०११ व त्याच्या अगोदरच्या २००८ व २००९ वर्षांसाठी महाराष्ट्र शासनाच्या लेखापालांनी निश्चित केल्यानुसार एकूण ८०,३१,८४० रुपये आहेत. त्यापैकी ४०,००,००० रुपये २२.०२.१२ रोजी प्राप्त झाले. त्यानुसार महाराष्ट्र शासनाकडून अद्याप ४०,३१,८४० इतकी रक्कम येणे बाकी आहे. परंतु लेखा नोंदीनुसार ही रक्कम ६,४२,५९० अशी दिसून येते. हा फरक नेमका कसा, याबाबत अद्यात ताळमेळ लागत नाही. त्यामुळे कंपनीने शासकीय अनुदानाबाबतच्या लेखा प्रमाणक - १२ चे पालन केलेले नाही.	नोंद घेतली आहे आणि २०१२-१३ या वर्षात त्याची लेखा नोंद घेतल्याचे दिसून येईल.
	iv) कामगारांच्या लाभांसाठी असलेल्या लेखा प्रमाणक १५, विभागीय अहवालाचे लेखा प्रमाणक - १७, संबंधित संस्थांच्या माहिती जाहीर करण्याबाबतचे लेखा प्रमाणक - १८ तसेच लीजबद्दलचे लेखा प्रमाणक - १९ यांचे तपशील कंपनीने जाहीर केलेले नाहीत.	नोंद घेतली आहे. एलआयसीबाबत योग्य लेखा नोंदी करण्यात आलेल्या आहेत. विभागीय अहवालाबाबत तसेच अन्य संस्थांच्या माहितीबाबत ती जाहीर करण्याची पद्धत पाळली जाते. लिजची माहिती गेल्या अनेक वर्षांपासून उपलब्ध नाही. कारण ही सर्व मालमत्ता शासनाकडून लीजवर घेण्यात आलेली आहे.
५.	प्रलंबित विक्रीकर, कामकाज करार कर व इतर कायदेशीर प्रकरणं व त्यांच्यावरील दायित्व याबाबतची माहिती सविस्तरपणे दिली गेली नाही.त्यामुळे अनेक वर्षे अपिलीय प्राधिकरणाकडे प्रलंबित असलेल्या या प्रकरणांबाबतची विद्यमान स्थिती समजून येत नाही. त्यामुळे त्याचा योग्य ताळमेळ घालता येत नाही.	तपशीलाची नोंद घेतली आहे.
६.	खालील शीर्षकाखाली असलेल्या शिल्लका या तपासणी पडताळा व संबंधित जुळणीच्या अधीन आहेत.	तपशीलाची नोंद घेतली आहे.

शीर्षक	रक्कम (रु.)
खर्चाकरिता दायित्वे	३,९५,८२,९८०
किरकोळ धनको	११७,०२,३६,५८२
कर्मचाऱ्यांची देणी	१९,२६,५२२
बाहेरील संस्थांची देणी	८९,९३,८६,१४६
सेवा कर	४१,०५,५३२
मिळालेल्या अनामत रकमा	१७,३०,५५,८३६
अग्रिम कर व मूळात कापलेला कर	९,४६,४३,९०८
केंद्रीय विक्रीकर	६३,७४१.००
महाराष्ट्र विक्रीकर व मूल्यावर्धित कर	४९,२०,९८६
पुरवठाधारकांना अग्रिमे	५५,२०,७३,३७०
किरकोळ ठेवी	३,८०,५४,३९६
किरकोळ ऋणको	१२०,९६,५५,३७८

७.	खालील कर्जाच्या बाबतीत मुद्दल रकमेपेक्षा व्याज रक्कम जास्त आहे. त्यामुळे खालील अप्रतिभूत कर्जावर देय असलेल्या व्याजाची सन २००७-०८ करिता लेख्यात तरतूद करण्यात आलेली नाही लेख्यांचे नाव — अदत्त रक्कम (रुपयांत) उद्योग व कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन सुशिक्षित बेरोजगार कर्ज योजना — ४०,९२,४०८ उद्योग व कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन बीज भांडवल योजना (३.५ टक्के) — १,५४,५२,६३०	हे प्रकरण १९८३-८४ पूर्वीचे आहे. त्याचा ताळमेळ गेल्या अनेक वर्षांपासून केला गेला नाही. शासनानेही याबाबत मुद्दल व व्याज याची विचारणा केली नाही. त्यामुळे २००७-०८ पासून या खात्यावरील व्याजाची नोंद लेखा वहीत करण्यात आलेली नाही.
८.	कंपनीचा व्याप आणि धंद्याचा आवाका पाहता कंपनीची अतंर्गत नियंत्रण प्रणाली फार दुर्बल आहे आणि तद्अनुषंगाने लबाडी, नुकसान लपवणे, अफरातफर इत्यादींसाठी विविध पातळींवर ही पद्धती संवेदनक्षम आहे.	लेखा कार्यासाठी उपयोगात असलेले सॉफ्टवेअर पूर्णतः सुरक्षित नाही. त्यासाठी स्वतंत्र एकात्मिक लेखा सॉफ्टवेअर असायला हवे. कामाचा अनुशेष अधिक असल्यामुळे अंतर्गत लेखापरिक्षणाला विलंब झाला. त्यासाठी अंतर्गत लेखापरिक्षकांना सर्व व्यवहारांची पडताळणी योग्य प्रकारे करून घेण्यासाठी विनंती केली आहे. त्यामुळे लवकरच आम्ही आपली लेखा पद्धती अधिक सक्षम करू तसेच शिल्लक कामांचा अनुशेष भरून काढू.
९.	लेखापरिक्षण करतेवेळी ३१ मार्च २०१२ पर्यंतच्या मुदत ठेवीच्या मूळ पावत्या सादर करण्यात आलेल्या नाहीत. त्यामुळे त्या कालावधीत ज्या ठेवींची मुदत संपली नाहीत, त्याचा तपशील देता आला नाही.	सर्व मुदत ठेवी या सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांमध्ये करण्यात आल्या आहेत. त्यांची मुदत संपल्यामुळे ती रोखीत बदलून घेतली. त्यामुळे त्याच्या झेरॉक्स प्रती वित्त विभागाने दिल्या आहेत. त्याच्या आधारे लेखापरिक्षण करण्यात आले.
१०.	कंपनी कायद्यातील तरतूदींचे खालील बाबतीत पालन झालेले नाही. i) कंपनी कायद्यातील कलम ३८३ अ अन्वये कंपनीच्या सेवेत पूर्णवेळ कंपनी सचिव नियुक्त करण्यात आलेला नाही.	महामंडळाने १९.०९.२०१२ पासून पूर्ण वेळ सहाय्यक कंपनी सचिव नियुक्त केला आहे.
	ii) महामंडळाने कंपनी कायद्यातील कलम २९२ अ अन्वये लेखापरिक्षण समिती गठीत केलेली नाही.	२१.०८.२०१२ रोजी मंडळाच्या झालेल्या ३२६ व्या बैठकीत लेखापरिक्षण समितीची नियुक्ती केली आहे.
	iii) कंपनीने कायद्यातील कलम २९७ व २९९ अन्वये नोंदवह्या ठेवलेल्या नाहीत.	नोंदवही ठेवण्यात आली असून ती अद्ययावतदेखील केली जाते.
	iv) लेखा नोंद १९ अन्वये कंपनीने कायदा १९५६ च्या अनुषंगाने सुधारित पुरवणी ६ नुसार आवश्यक बाबींची माहिती कंपनीने दिलेली नाही.	सुधारित सुची तयार करण्याबाबत महामंडळाने स्वतंत्र सनदी लेखापालाची नियुक्ती केली आहे. सन २०११-१२ नंतरची सुधारित सुची उपलब्ध माहितीच्या आधारे अनेक बदल करून नवीन सुची तयार केली आहे. लेखापरिक्षकांनी नमूद केलेल्या मुद्यानुसार त्यांची पूर्तता २०१२-१३ च्या वर्षात होईल.

लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र

जोडपत्रासाठी आम्ही दिलेला अगोदरचा अहवाल पाहावा

i)	स्थिर मत्तेबाबत : अ) कंपनीने स्थिर मत्तेबाबत सर्वसाधारण परिमाणात्मक तपशील व मत्तेची स्थिती यासह संपुर्ण तपशील दर्शविणारा योग्य तो अभिलेख ठेवलेला नाही	महामंडळ आपल्या विविध ठिकाणी स्थिर मत्तेची नोंदवही ठेवते. त्याचबरोबर दिलेल्या निर्देशानुसार सर्व विभागांना नोंदवही ठेवण्यास तसेच ती अद्ययावत करण्यास सांगितले गेले आहे.
	ब) आम्हाला स्पष्ट केल्यानुसार व्यवस्थापनाने अहवाल वर्षात मत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही. आणि म्हणून प्रत्यक्ष पडताळणीसाठी आवश्यक असलेल्या तपशीला अभावी प्रत्येक पडताळणीतील विसंगती निश्चित करता येत नाहीत.	नोंद घेतली आहे. त्यानुसार मार्च २०१५ पासून त्याची अंमलबजावणी केली जाईल. त्याचबरोबर दिलेल्या निर्देशानुसार सर्व विभागांना नोंदवही ठेवण्यास तसेच ती अद्ययावत करण्यास सांगितले गेले आहे.
	क) मिळालेल्या माहितीच्या आधारे, कंपनीने स्थिर मत्ता चालू वर्षात कुठल्याही प्रकारे निकालात पूर्णतः किंवा अंशतः निकालात काढलेली नाहा	नोंद घेतली आहे. .
ii)	स्पष्ट करण्यात आलेल्या अन्य बाबींनुसार, अ) आम्हाला स्पष्ट केल्यानुसार व्यवथापनाकडून अहवाल वर्षात तयार मालाच्या साठ्याची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही	नोंद घेतली आहे. त्यानुसार मार्च २०१५ पासून त्याची अंमलबजावणी केली जाईल. त्याचबरोबर दिलेल्या निर्देशानुसार सर्व विभागांना नोंदवही ठेवण्यास तसेच ती अद्ययावत करण्यास सांगितले गेले आहे.
	ब) आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार व आमच्या मते महामंडळाचा व्याप व त्याच्या धंद्याचे स्वरुप पाहाता साठ्याच्या प्रत्यक्ष पडताळणी पध्दतीची अंमलबजावणी नियमित अंतराने करणे गरजेचे आहे	नोंद घेतली आहे. त्यानुसार मार्च २०१५ पासून त्याची अंमलबजावणी केली जाईल. त्याचबरोबर दिलेल्या निर्देशानुसार सर्व विभागांना नोंदवही ठेवण्यास तसेच ती अद्ययावत करण्यास सांगितले गेले आहे.
	क) अहवाल वर्षात महामंडळाने तयार मालाची प्रत्यक्ष पडताळणी केलेली नाही आमच्या मते, वास्तवतेमधील तफावती बाबत प्रत्यक्ष पडताळणी आणि त्याचा लेख्याशी संबध नसल्याने मत व्यक्त करणे शक्य नाही.	नोंद घेतली आहे. त्यानुसार मार्च २०१५ पासून त्याची अंमलबजावणी केली जाईल. त्याचबरोबर दिलेल्या निर्देशानुसार सर्व विभागांना नोंदवही ठेवण्यास तसेच ती अद्ययावत करण्यास सांगितले गेले आहे.
iii)	आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३०१ अन्वये ठेवलेल्या नोंदवहीतील यादीत दिलेल्या संस्थाना महामंडळाने कोणतीही कर्जे दिलेली नाही आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३०१ अन्वये ठेवलेल्या नोंदवहीतील यादीत नोंद करण्याजोग्या कोणत्याही संस्थेकडून महामंडळाने कोणतेही कर्ज घेतलेले नाही.	नोंद घेतली आहे.

iv)	आमच्या मते माल तयार करण्यासाठी, विक्रीसाठी लागणारी वस्तुसूचिंची खरेदी, उपकरणे व इतर मत्तेसह महामंडळाचा व्याप आणि त्याच्या कार्याचे स्वरुप पाहता अंतर्गत नियंत्रण पध्दती अधिक बळकट करण्याची गरज आहे. लेखापरिक्षण करतेवळी या अंतर्गत नियंत्रण पद्धती तितक्याशा सक्षम नसल्याचे दिसून आले.	नोंद घेतली आहे. पद्धती बळकट करण्याचा आम्ही प्रयत्न करू.
v)	कंपनीच्या अभिलेख्यांच्या आमच्या तपासणी आधारे आम्ही अशा मताप्रत आहोत की कंपनी अधिनियम च्या कलम ३०१ अन्वये ठेवण्यात येणारी नोंदवही योग्यप्रकारे अद्यावत ठेवलेली नाही. सदर नोंदवहीत व्यवस्थापनाकडून नोंद केला जाणारा संस्था आणि व्यवहाराबाबतचा आवश्यक तपशील लेखापरिक्षणासाठी आवश्यक आहे.	नोंद घेतली आहे.
vi)	आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी भाग ५८ अ, ५८ अअ नुसार व त्या अन्वये तयार केलेल्या नियमानुसार कंपनीने जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्विकारलेल्या नाहीत.	नोंद घेतली आहे.
vii)	लेखापरिक्षण कालावधीत दिसून आलेल्या तफावतीनुसार सद्याची अंतर्गत लेखापरिक्षण पध्दती ही महामंडळाचा व्याप व धंद्याचे स्वरुप पाहाता सुसंगत नाही. (त्यासाठी सनदी लेखापाल यांची या कार्यासाठी नियुक्ती केली गेली आहे.)	महामंडळाने अंतर्गत लेखापरिक्षकाची नेमणूक केली आहे. त्यांनी आपला अहवाल व्यवस्थापनाला सादर केला आहे. २०१३-१४ या वर्षीचे अंतर्गत लेखापरिक्षण प्रगतीपथावर आहे. अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली सक्षम व मजबूत करण्यासाठी त्यानुसार कार्यप्रणाली निश्चित करण्यासाठी आम्ही अंतर्गत लेखापरिक्षकाला आपला अहवाल सादर करण्याचे निर्देश दिले आहेत.
viii)	आम्हाला स्पष्टीकरण दिल्यानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ मधील भाग २०९, उपभाग (१) चे कलम (ड) अनुसार व्यय अभिलेखे ठेवण्याबाबत केंद्र शासनाने निर्देशित केलेले नाही.	नोंद घेतली आहे.
ix)	कंपनीच्या अभिलेख्यानुसार अ) कंपनी भविष्य निर्वाह निधी, गुंतवणूकदार शिक्षण आणि संरक्षण निधी, कामगार राज्य विमा, आयकर, विक्रीकर, संपत्ती कर, सेवा कर, आयात कर, जकात, सेस यासारखी अविवादीत वैधानिक देणी आणि लागू असलेली इतर वैधानिक देणी नियमितपणे योग्य त्या प्राधिकरणाकडे भरणा केली आहेत. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आयकर, विक्रीकर, संपत्ती कर, सेवाकर, आयात कर आणि जकात व सेस यासारख्या अविवादीत रकमा त्या देय झालेल्या तारखेपासून ६ महिन्यापेक्षा	नोंद घेतली आहे.

<table>
<tr><td></td><td>जास्त कालावधीकरिता थकीत नव्हत्या, असे ३१ मार्च २०१२ च्या लेखापरिक्षाणातील आर्थिक विवरणातून दिसून आले.</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>ब) कंपनीच्या अभिलेख्यानुसार खालील बाबी वगळता अशी कोणतीही देणी नाहीत की विक्रीकर, आयकर, व्हॅट याच्या रकमा ज्या कोणत्याही विवादास्तव भरणा करण्यात आलेल्या नाहीत.
<table>
<tr><th>तपशील</th><th>थकबाकी स्वरुप</th><th>संबंधित कालावधी</th><th>रक्कम</th><th>ज्यांच्याकडे प्रलंबित आहे, त्याचा तपशील</th></tr>
<tr><td>विक्री कर</td><td>विक्री कर मागणी, व्याज व दंड</td><td>१९८९-९०
१९९९-००
२००१-०२</td><td>५,५२,४५४
३२,३३,६०८
१,१२,०९,८४५</td><td>विक्रीकर उपायुक्त</td></tr>
<tr><td>आय कर</td><td>आय कर मागणी</td><td>१९९२-९३</td><td>१,०७,०६,४०२</td><td>मुंबई उच्च न्यायालय</td></tr>
<tr><td>व्हॅट</td><td>कर, व्याज व दंड</td><td>२००५-०६
२००८-०९
२००९-१०
२०१०-११</td><td>१५,४२,६७,७४०
४,२०,०७,११९
२१,०६,६२,३१०
१२,४८,३५,९७३</td><td>विक्रीकर उपायुक्त</td></tr>
</table></td><td>विक्रीकर, आयकर व मूल्यवर्धित करासंबंधी प्रकरणांचा पाठपुरावा महामंडळाच्या वतीने संबंधित प्राधिकरणाकडे करण्यात येत असून लवकरच अंतिम निर्णय अपेक्षित आहे.</td></tr>
<tr><td>x)</td><td>आमच्या लेखापरिक्षण कालावधीतील वित्तीय वर्षात अगर त्याच्या मागील वर्षात कंपनीने कोणताही रोख तोटा केलेला नाही. कंपनीला संचित तोटा नाही. त्यामुळे नफा आणि तोटा यांच्या आर्थिक विवरणात त्याचा समावेश करण्यात आलेला नाही.</td><td>नोंद घेतली आहे.</td></tr>
<tr><td>xi)</td><td>आमच्या लेखापरिक्षण पध्दती आधारे आणि व्यवस्थापनाने दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आम्ही अशा मताप्रत आहोत की कंपनीने वित्तिय संस्था, बँक किंवा रोखेधारक यांच्या देण्याची परतफेड करण्यात कसूर केलेली नाही.</td><td>नोंद घेतली आहे.</td></tr>
<tr><td>xii)</td><td>आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीने सादर केलेल्या कागदपत्रे व अभिलेख्यानुसार कंपनीने भाग, रोखे, गहाणवट आणि इतर कोणत्याही तारणाआधारे कोणतीही कर्जे वा अग्रिमे दिलेली नाहीत.</td><td>नोंद घेतली आहे.</td></tr>
<tr><td>xiii)</td><td>आमच्या मते व आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनीच्या कार्याचे स्वरुप हे चिटफंड, निधी, म्युच्यूअल बेनिफीट फंड, सोसायटी यासारखा कोणताही दर्जा आकर्षित करु शकत नाही.</td><td>नोंद घेतली आहे.</td></tr>
<tr><td>xiv)</td><td>कपंनीचे अभिलेखे आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी भाग, तारण आणि कर्जरोखे आणि इतर गुंतवणूकीबाबतचे व्यवहार अगर व्यापार करत नाही आणि याबाबतचे नियम ४(१४) कंपनीला लागू होत नाही.</td><td>नोंद घेतली आहे.</td></tr>
</table>

xv)	आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार बँका व वित्तिय संस्थाकडून इतरांनी घेतलेल्या कर्जाकरिता कंपनीने कोणतीही हमी दिलेली नाही.	नोंद घेतली आहे.
xvi)	आम्हाला दिलेल्या अभिलेख्याच्या आधारे कंपनीने कोणतेही मुदत कर्ज घेतलेले नाही.	नोंद घेतली आहे.
xvii)	आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीच्या ताळेबंदाच्या सर्वसाधारण परिक्षेनंतर कंपनीने अहवाल वर्षात कोणतेही कर्ज घेतलेले नाही आणि म्हणून अल्प, मुदत कर्जाचे दिर्घ मुदत गुंतवणूकीसाठी वा तत्सम इतर कारणासाठी केलेल्या वापराबाबत आमचे भाष्याची जरुरी नाही.	नोंद घेतली आहे.
xviii)	कंपनीचे अभिलेखे आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ३०१ (३) खाली ठेवलेल्या नोंदवहीमध्ये सुचिबध्द केलेल्या कोणत्याही संस्था आणि कंपन्याना कोणतेही अग्रभाग वितरण केलेले नाही.	नोंद घेतली आहे.
xix)	कंपनीच्या अभिलेख्यानुसार कंपनीने कोणतेही रोखे उभारलेले नाहीत.	नोंद घेतली आहे.
xx)	अहवाल वर्षात कंपनीने सार्वजनिक भागविक्रीद्वारा कोणताही निधी उभारला नसल्याने आदेशातील कलम (२०) खाली आमच्या भाष्याची जरुरी नाही.	नोंद घेतली आहे.
xxi)	आम्हाला व्यवस्थापनाने सादर केलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाच्या आधारे व आमच्या भरवशानुसार अहवाल वर्षात कंपनीकडून/कंपनीत गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास किंवा कळविण्यांत आलेले नाही.	नोंद घेतली आहे.

फॅक्स नं. : २२०९२३२६
२२०१४४३८
दूरभाष संख्या : २२०५४०२२
२२०५७३६०
२२०१४४३७
e-mail: agcommauMaharashtra@gov.in

सत्यमेव जयते

प्रधान महालेखाकार (लेखापरिक्षा)-III महाराष्ट्र यांचे कार्यालय
प्रधान महालेखाकार (लेखापरिक्षा)-III महाराष्ट्र का कार्यालय
प्रतिष्ठा भवन, तल मंजिल,
१०१, महर्षी कर्वे मार्ग, मुंबई - ४०००२०
OFFICE OF THE PRINCIPAL ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT)-III, MAHARASHTRA
PRATISHTHA BHAVAN, GROUND FLOOR,
101, MAHARSHI KARVE MARG, MUMBAI 400001

गोपनीय

तारीख 5 जून 2015

संख्या
पीएजी/लेप-III/वालेप खंड - I/ स्मॉल स्केल/2011-12/214

सेवा में,
प्रबंध निदेशक,
महाराष्ट्र स्मॉल स्केल इंडस्ट्रीज डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन लिमिटेड,
मुंबई.

विषय : मार्च 31, 2012, को समाप्त हुए वर्ष के महाराष्ट्र स्मॉल स्केल इंडस्ट्रीज डेव्हलपमेंट कार्पोरेशन लिमिटेड, मुंबई के लेखों पर कंपनी अधिनियम, 1956 की धारा 619 (4) के अंतर्गत भारत के नियंत्रक - महालेखापरिक्षक की टिप्पणियाँ।

महोदय,

मार्च 31, 2012 को समाप्त हुए वर्ष के महाराष्ट्र स्मॉल स्केल इंडस्ट्रीज डेव्हलपमेंट कार्पोरेशन लिमिटेड, मुंबई के लेखों पर कंपनी अधिनियम, 1956 की धारा 619 (4) के अंतर्गत भारत के नियंत्रक - महालेखापरिक्षक की टिप्पणी (Comments)संलग्न हैं।

वार्षिक आमसभा (A.G.M)होने के पश्चात, वार्षिक रिपोर्ट की पांच मुद्रित प्रतियाँ कृपया इस कार्यालय को भेज दें।

भवदीया,
-sd-

प्रधान महालेखाकार
लेखापरीक्षा -III

संलग्न : यथोपरि

कंपनी अधिनियम १९५६ चा भाग ६१९ (४) खाली महाराष्ट्र राज्य लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबईच्या दि. ३१/०३/२०१२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या लेख्यावरील भारताचे नियंत्रक व महालेखा परिक्षक यांचे भाष्य

कंपनी अधिनियम १९५६ मध्ये निर्देशित केलेल्या वित्तिय सादरीकरण चौकटीनुसार दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई ची वित्तिय पत्रके तयार करण्याची जबाबदारी कंपनी व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ६१९ (२) अनुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी नियुक्त केलेले वैधानिक लेखापरिक्षक कंपनी अधिनियम १९५६ मधील भाग २२७ अन्वये इन्स्टीट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकाऊंटंट ऑफ इंडिया या व्यावसायिक संस्थेने निर्देशित केलेल्या लेखापरिक्षण व खातरजमा प्रमाणकानुसार स्वतंत्र लेखापरिक्षणाआधारे या वित्तिय पत्रकावर भाष्य करण्यास जबाबदार आहेत. दर्शविल्यानुसार हे काम त्यांचा लेखापरिक्षण अहवाल दि. ४ मार्च २०१५ द्वारा करण्यात आले आहे.

मी, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांच्या वत्तीने कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ६१९(३)(ब) अनुसार **महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई** यांच्या दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाच्या वित्तिय पत्रकांचे पुरवणी लेखापरिक्षण केले. सदर पुरवणी लेखापरिक्षण वैधानिक लेखापरिक्षकांचे कोणतेही कागदपत्र न पाहता व प्राथमिक स्वरुपात वैधानिक लेखापरिक्षकांशी व कंपनी अधिकाऱ्यांशी मर्यादित विचारणा करुन तसेच काही निवडक लेखा अभिलेख्यांची तपासणी करुन स्वतंत्रपणे पार पा डण्यात आले. माझ्या पुरवणी लेखापरिक्षणाच्या आधारे कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ६१९ (४) अनुसार महत्वाच्या बाबी माझ्या निदर्शनास आल्या नाहीत की ज्या लेखापरिक्षणावर किंवा वैधानिक लेखापरिक्षकांच्या पुरवणी अहवालावर भाष्य करण्यास उद्युक्त करतील.

वित्तीय ताळेबंदावरील भाष्य

ताळेबंद

१. भाग आणि दायित्व

४. विद्यमान दायित्व

ब) अन्य विद्यमान दायित्व (टिपण क्र. ६) : ११३.११ कोटी रुपये

१. कळंबोली येथील गोदामाच्या बांधणीसाठी सिडकोला अतिरिक्त लिज अधिमूल्य म्हणून भरावयाचे २.६३ कोटी रुपयांचा यात समावेश करण्यात आला नाही. त्याचा परिणाम म्हणून विद्यमान दायित्व व मुदतपूर्व खर्च म्हणून २.६३ कोटी रुपये समाविष्ट आहेत.

भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक

यांच्याकरिता व च्यावतीने

महालेखापरिक्षक
(लेखापरिक्षा -III)

दिनांक :
स्थळ :

कंपनी अधिनियम १९५६ चा भाग ६१९ (४) खाली महाराष्ट्र राज्य लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबईच्या दि. ३१/०३/२०१२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या लेख्यावरील भारताचे नियंत्रक व महालेखा परिक्षक यांच्या भाष्यावर दिलेले उत्तर

क्र.	भाष्य	मंडळाचे उत्तर
अ.	**वित्तीय ताळेबंदावरील भाष्य** १. भाग आणि दायित्व ४. विद्यमान दायित्व ब) अन्य विद्यमान दायित्व (टिपण क्र. ६) : ११३.११ कोटी रुपये १. कळंबोली येथील गोदामाच्या बांधणीसाठी सिडकोला अतिरिक्त लिज अधिमूल्य म्हणून भरावयाचे २.६३ कोटी रुपयांचा यात समावेश करण्यात आला नाही. त्याचा परिणाम म्हणून विद्यमान दायित्व व मुदतपूर्व खर्च म्हणून २.६३ कोटी रुपये समाविष्ट आहेत.	वित्तीय वर्ष २०१२-१३ च्या नोंदवहीत महामंडळाने हे दायित्व नोंद केले आहे.

महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ
दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजीचा ताळेबंद

(रक्कम रुपयांत)

तपशील	टिप्पणी क्र.	दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
I) भागभांडवल व देयता			
१. भागधारकांचा निधी			
अ. भागभांडवल	२	१४५,००९,९००	१४५,००९,९००
ब. राखीव निधी व शिल्लक	३	३२३,४३४,३०८	१८९,३५१,३३५
ए		**४,६८,४४४,२०८**	**३३४,३६१,२३५**
३. इतर चालू देणी			
अ. दीर्घ मुदतीचे कर्ज बी	४	१९,५४५,०३८	१९,५४५,०३८
४. चालू देणी			
अ. व्यापारी देणी	५	१,१७०,२३६,५८२	१,२११,७३५,४८३
ब. इतर चालू देणी	६	१,१३१,१२५,२९५	६४६,७१४,१०३
क. अल्प मुदतीच्या तरतूदी	७	१५०,८५३,२१७	८२,७९६,९९०
सी		२,४५२,२१५,०९४	१,९४१,२४६,५७७
ए+बी+सी		**२,९४०,२०४,३४०**	**२,२९५,१५२,८५०**
II) मत्ता			
१. इतर चालू मत्ता			
अ.स्थिर मत्ता			
i) मूर्त मत्ता	१५	१३८,७०३,७२९	१४०,८४३,४५७
ii) चालू कामावरील भांडवली खर्च		०	५,८९७,०३४
डी		**१३८,७०३,७२९**	**१४६,७४०,४९१**
ब. इतर चालू गुतवणूक	८	१०३,२५०	११८,१५०
क.प्रलंबित करमत्ता (निव्वळ)		७,५७२,६९३	७,८०२,११७
ड.दीर्घ कालीन कर्जे व अग्रीमे	९	५९०,१८९,८४०	३७५,३२२,१३८
इ		**५९७,८६५,७८३**	**३८३,३२२,४०५**
२. चालू भत्ता			
अ. गुंतवणूक	१०	८,०३०,९०४	७,३२०,४४२
ब. व्यापारी देणी	११	१,२०९,६५५,३७८	१,२३३,४०८,२३७
क. रोख आणि रोख तत्सम	१२	८२५,३७२,३५९	४०१,७७८,३४७
ड. अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रीमे	१३	६३,१२७,२२३	२६,६०७,९१४
इ. इतर चालू मत्ता	१४	९७,४४८,९६४	९५,९७५,०१४
एफ		**२,२०३,६३४,८२८**	**१,७६५,०८९,९५४**
एकूण डी+ई+एफ		**२,९४०,२०४,३४०**	**२,२९५,१५२,८५०**
महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणे	१		

लेख्याचा भाग असलेल्या लेख्यावरील टीप पहा.

आमच्या समदिनांकाच्या अहवालानुसार
ओम प्रकाश एस चपलोत अँड कंपनी
सनदी लेखापाल
(संस्था क्रमांक ०००१२७ सी)

(यश पुंजावत)
भागीदार
सभासद क्र. ४१५५५२
स्थळ : मुंबई
दिनांक ४ मार्च २०१५

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता
महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित करिता

संचालक **व्यवस्थापकीय संचालक**

मुख्य वित्तीय अधिकारी **कंपनी सचिव**

महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ
दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजी संपलेल्या वर्षाचे नफा-तोटा पत्रक

	तपशील	टिप्पणी क्र.	दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
i.	**उलाढालीतून उत्पन्न**	१६	४,८७६,०२८,०४८	४,७८३,००१,६७७
ii.	**इतर उत्पन्न**	१७	१०७,६८४,८३६	७६,५८७,६१५
iii.	**एकूण उत्पन्न (i+ii)**		**४,९८३,७१२,८८४**	**४,८५१,५८९,२९१**
iv.	**खर्च**			
	अ) वापरलेल्या मालाची किंमत	१८(अ)	१,२७४,५३१	१,४३७,६७६
	ब) खरेदी व साठा	१८(ब)	४,६३५,६६९,७३९	४,५९८,१९८,३१४
	क) तयार मालाच्या साठ्यातील बदल कामाची प्रगती व साठ्यातील माल	१८(क)	(१०३,९११)	४,५७८,७०६
	ड) कार्मचाऱ्यांच्या लाभावरील खर्च	१८(ड)	६७,००५,८४३	७८,३०३,६२२
	इ) वित्तीय किंमत	१८(इ)	१,१९७,०५५	५२०,६७४
	ई) घसारा व ऋणशिलकी	१५	३,३२३,९२८	२,६८२,८०६
	उ) इतर खर्च	१८(एफ)	५०,५०६,९३७	६५,४८३,३६३
	एकूण खर्च		**४,७५८,८७४,१२३**	**४,७५१,२०५,१६१**
v.	**अपवादात्मक व विशेष खर्चाशिवाय नफा / तोटा आणि कर (iii-iv)**		२२४,८३८,७६२	१०८,३८४,१३०
vi.	**अपवादात्मक बाबी**	४५	(५,००९,६५२)	(३४,१४५,४८९)
vii.	**विशेष खर्चाशिवाय नफा / तोटा आणि कर (v-vi)**		२१९,८२९,११०	७४,२३८,६४१
viii.	**विंशेषात्मक बाबी**		०	०
ix.	**करपूर्व नफा / तोटा (vii-viii)**		२१९,८२९,११०	७४,२३८,६४१
x.	**कर- खर्च**			
	अ. चालू वर्षातील करावरील देय		७४,३२८,६७२	४२,९६०,७०१
	ब. प्रलंबित कर	५१	२२९,४२४	(४६६,३१५)
	क. वर्षाअगोदरचा कर		४,७७१,०७६	०
			७९,३२९,१७२	४२,४९४,३८६
xi.	**सततच्या कार्यप्रणालीतील नफा/तोटा (ix-x)**		१४०,४९९,९३८	३१,७४४,२५५
xii.	**कालावधीतील नफा किंवा तोटा**		१४०,४९९,९३८	३१,७४४,२५५
xiii	**प्रति समभाग उत्पन्न (प्रत्येकी १००रु.)**		९७	२२
	महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणे	१		

लेख्याचा भाग असलेल्या लेख्यावरील टीप पहा.

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता
महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित करिता

आमच्या समदिनांकाच्या अहवालानुसार
ओम प्रकाश एस चपलोत अँड कंपनी
सनदी लेखापाल
(संस्था क्रमांक ०००१२७ सी)
(यश पुंजावत)
भागीदार
सभासद क्र. ४१५५५२
स्थळ : मुंबई
दिनांक ४ मार्च २०१५

संचालक **व्यवस्थापकीय संचालक**

मुख्य वित्तीय अधिकारी **कंपनी सचिव**

महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ
दिनांक ३१ मार्च २०१२ अखेरचा रोख-ओघ विवरणपत्र

	तपशील	दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
A)	कामकाज कार्यातून रोख ओघ		
	करपूर्वीचा निव्वळ नफा वा तोटा	२२४८,३८,७६२	१०८३,८४,१३१
	अधिक : घसारा	३३,२३,९२६	२६,८२,८०७
	अधिक : ग्रॅज्युएटीची तरतूद	-	२२,५९,२१९
	अधिक : रजेच्या रोखीकरणाची तरतूद नफा-तोट्याच्या खात्यातून वजा केलेली	-	२६,२४,७४४
	अधिक : रजेच्या रोखीकरणाची तरतूद नफा-तोट्याच्या खात्यातून वजा केलेली	-	५४,३४,४३६
	अधिक (वजा) : रोखीने नसलेले खर्च (उत्पन्न)	१,५१,४७९	८७,८३,९७६
	वजा : नफा - तोटा खात्यात जमा केलेल्या रजेच्या रोखी करण्याच्या तरतूदीचे	-	(२२,९२,६४४)
	वजा : व्याज व लाभांश उत्पन्न	(४२६,५५,६४२)	(१६९,७५,८९९)
	अधिक : व्याजावरील खर्च	११,९७,०५५	५,२०,६७४
	खेळत्या भांडवलाच्या बदलापूर्वीचा व्यापारी नफा	**१८६८,५५,५८१**	**१११४,२१,४४४**
	किरकोळ ऋणकोत झालेली वाढ अथवा घट	२३७,५२,८५९	(१५९,००,९३७)
	वस्तूसूचित झालेली वाढ किंवा घट	(७,१०,४६२)	४०,१३,४३०
	ठेवी-कर्जे-अग्रिमे यात झालेली वाढ किंवा घट	(२५२८,६०,९६२)	(५७०,१७,४७२)
	किरकोळ धनकोत झालेली वाढ किंवा घट	(४१४,९८,९०१)	१०१४,१९,२८४
	इतर दायित्वात झालेली वाढ किंवा घट	४८३६,८६,०६८	१४०,९५,६७०
	कार्यातून झालेला रोख ओघ	**३९९२,२४,१८४**	**१६६०,३१,४१९**
	विशेष बार्बीपूर्वीचा रोख ओघ	(५०,०९,६५२)	(१६६,७१,०६४)
		३९४२,१४,५३२	१४९२,६०,३५५
	कर भरणा	(१०३,१८,३९८)	०
	व्यापारी कार्यातून झालेला निव्वळ रोख ओघ A	**३८३८,९६,१३४**	**१४९३,६०,३५५**
B)	गुंतवणूक कार्यातून झालेला रोख ओघ		
	स्थिर मत्तेतील वाढ अथवा घट	(१८,५५,६०९)	(३८३,८३,८१४)
	गुंतवणूकीत झालेली वाढ अथवा घट	९४,९००	१०,३००
	मिळालेले व्याज व लाभांश	४२६,५५,६४२	१६९,७५,८९९
	कार्यातून झालेला रोख ओघ B	**४०८,९४,९३३**	**(२१३,९७,६१६)**

	तपशील	दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि.३१ मार्च २०११ रोजी
C)	आर्थिक कार्यातून झालेला रोख ओघ		
	राखीव निधीत झालेली वाढ	०	(२,४२,०८४)
	अप्रतिभूत कर्जात झालेली वाढ किंवा घट	(०)	(४८५,७८,९३८)
	खेळत्या भांडवल सहायत्तेत झालेली वाढ किंवा घट		२६,००,०००
	अदा केलेले व्याज	(११,९७,०५५)	(५,२०,६७४)
	आर्थिक कार्यातून झालेला निव्वळ रोख ओघ C	**(११,९७,०५५)**	**(४६७,४१,६९६)**
	रोख व रोख समतोल स्वरुपात झालेली निव्वळ वाढ (A+ B+C)	**४२३५,९४,०१२**	**८१२,२१,०४५**
	कालावधीच्या सुरूवातीला रोख व रोख समतोल	४०१७,७८,३४७	३२०५,५७,३००
	कालावधीच्या अखेरीस रोख व रोख समतोल	**८२५३,७२,३५९**	**४०१७,७८,३४७**
	टीप : रोख व रोख समतोल बाबीत खालील गोष्टींचा समावेश आहे. (अनुसूची १२ तपासावी)		
	हातातील शिल्लक	१,१५,२१३	१,१५,४९५
	नियत ठेवी	५१८८,३०,३११	१९१७,३९,७४९
	तारणासाठी नियत्त ठेवी	७२,९४,५१५	४३६,७९,३६५
	बँक खाती	२९९१,३२,३२०	१६६२,४३,७३८
		८२५३,७२,३५९	**४०१७,७८,३४७**

महत्त्वपूर्ण लेखा धोरणे १

रोख ओघे विवरणपत्रावर असलेल्या लेखेप्रमाणक - ३ प्रमाणे अप्रत्यक्ष पद्धतीने त्वरित रोख विवरणपत्र तयार केले आहे. हे रोख ओघे विवरणपत्र कंपनी (लेखांकन मानक) नियम २००६ च्या अनुषंगाने आहे.

हे रोख ओघे विवरणपत्र आमच्या समदिनांकाच्या अहवालानुसार,

आमच्या समदिनांकाच्या अहवालानुसार
ओम प्रकाश एस चपलोत अँड कंपनी

सनदी लेखापाल
(संस्था क्रमांक ०००१२७ सी)
(यश पुंजावत)
भागीदार
सभासद क्र. ४१५५५२
स्थळ : मुंबई
दिनांक ४ मार्च २०१५

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता
महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित करिता

संचालक **व्यवस्थापकीय संचालक**

मुख्य वित्तीय अधिकारी **कंपनी सचिव**

महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ
दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या लेख्यांचा भाग असणाऱ्या

लेखा धोरणे आणि टीपा

टीप -१ - महत्वपूर्ण लेखा धोरणे

अ) प्रपत्रे तयार करण्याचा आधार

भारतात सर्वसाधारणपणे स्विकारलेल्या लेखा तत्वानुसार, कंपनीज (लेखे प्रमाणक) नियम २००६ मध्ये निर्देशित केलेल्या व लागू असलेल्या लेखे प्रमाणकानुसार आणि कंपनी कायदा १९५६ मधील संबंधित तरतुदी व त्यासह संबधित लागू असलेल्या विभाजन, वर्गीकरण महसुल ओळख आणि महामंडळाने केलेली खर्चाची अंमलबजावणी यास अनुरुप ऐतिहासिक परिव्ययाद्वारे, वाढीआधारे लेखांकन करुन वित्तिय पत्रके तयार करुन सादर केली आहेत.

ब) अंदाजाचा वापर

सर्वसाधारणपणे स्विकारलेल्या लेखातत्वाना अनुरुप वित्तिय पत्रके तयार करण्यात आली आहेत. व्यवस्थापनाने व्यक्त केलेले काही अंदाज व गृहितके, मत्ता आणि दायित्वे, महसुल आणि खर्च यांच्या सादर केलेल्या रकमा आणि आकस्मिक दायित्वाचे सादरीकरण हे वित्तिय पत्रकाच्या तारखेपर्यंत आहे. प्रत्यक्ष परिणाम आणि या अंदाजात भिन्नता असू शकते. व्यवस्थापनाने वित्तिय पत्रके तयार करताना वापरण्यात आलेले अंदाज खरे मानले असून ते योग्य व वाजवी आहेत. लेखांकन अंदाजात काही सुधारणा संभाव्य म्हणून मानल्या आहेत.

क) स्थिर मत्ता

अ) स्थिर मत्ता सर्व गौण खर्चासह व मत्ता वापरात येण्याच्या तारखेपर्यंत परिव्ययाने दर्शविल्या आहेत.

ब) भाडेपट्टीच्या जागेबाबत मूळ किंमतीचे मुल्यांकनकाराकडून पुनर्मुल्यांकन करण्यात आले असून ते लेख्यात मानण्यात आले आहे.

ड) घसारा

कंपनी अधिनियम १९५६ च्या अनुसूची १४ मध्ये विहीत केलेल्या दरानुसार सरळ रेषा पध्दतीने स्थिरमत्तेवर खालील बाबी वगळता घसारा आकारण्यात आला आहे.

१. मत्तेची प्रत्येक बाब जिचे मुल्य रु. ५०००/- पर्यंत आहे अशा बाबींवर १०० टक्के घसारा आकारण्यांत आला आहे.

२. ज्या भाडेपट्टीवरील जागेचे पुनर्मुल्यांकन केले आहे त्याचा घसारा पुढील बाकी असलेल्या भाडेपट्टी कालावधीपर्यंत केला आहे.

ई) गुंतवणूक

गुतवणूक परिव्ययाने दर्शविलेल्या आहेत.

एफ) वस्तूसूची

अ) कच्चा माल आणि मार्गस्थसाठा परिव्ययाने मुल्यांकित केला आहे.

ब) प्रक्रियेतील साठा प्राथमिक मुल्याने मुल्यांकित केला आहे.

क) तयार माल परिव्ययाने मुल्यांकित केला आहे.

ड) व्यापारी माल परिव्ययाने किंवा बाजारी मुल्य यापैकी जे कमी असेल त्यानुसार मुल्यांकित केले आहे.

जी) लेखांकनाचा आधार

कंपनी कायद्यातील १९५६ अन्वये संबंधित तरतुदीनुसार आणि भारतात सर्वसाधारणपणे स्विकारलेल्या लेखाततत्वानुसार व ऐतिहासिक परिव्ययाच्या प्राप्य पध्दतीनुसार खालील बाबी वगळता वाढीआधारे वित्तिय पत्रके तयार करण्यात आली आहेत.

* विपणन व्यवहाराच्या बाबतीत सर्व विक्री आणि खरेदी व्यापारी पध्दतीने नोंदली जाते. विपणनामध्ये शासकीय विभागाना केलेली खरेदी आणि या खरेदीवर मिळणारी सूट किरकोळ धनकोकडून बीले प्राप्त झाल्यावर खरेदी म्हणून लेखांकित केली जाते आणि संबधित विक्री-बीले दिल्यानंतर लेखांकित केले जाते.

* विविध योजनांखाली सहाय्यक अनुदान, प्रलंबित आयकर परताव्यावरील व्याज हे पोच झालेल्या तारखेस लेखांकित करण्यात येते.

एच) कर्मचारी निवृत्ती लाभ

* भविष्य निर्वाह निधी : अहवाल वर्षातील अदा केलेला/देय असलेला निधी, निवृत्ती निधीचा महामंडळाचा हिस्सा नफा तोटा लेख्यात खर्ची टाकण्यात आला आहे.

* उपदान : जीवन विमा निगमकडे कर्मचारी गट उपदान व जीवन विमा योजनेद्वारा उपदान दायित्व संरक्षित केले आहे.

* रजेच्या रोखीकरणाचे लेखे विभागणित मूल्यांकनानुसार निश्चित केले आहे.

आय) मागील वर्षाशी संबधीत व्यवहार

पुर्वीच्या कालावधीचा खर्च जो चालू वर्षामध्ये अदा केला आहे आणि अहवाल वर्षात मिळालेले उत्पन्न जे उपार्जित पध्दतीने लेखांकित केलेले नव्हते ते मागील वर्षाचे व्यवहार म्हणून दर्शविले आहेत.

जे) कर व्यवस्था

i) कर खर्च हा स्थगित व चालू कर मिळून आहे. चालू वर्षातील कर योग्य उत्पन्न व लेखेजोगे उत्पन्न यांच्यातल्या समायोजनाचा फरक व आधीच्या वर्षातील समायोजनेच्या फरकाचे प्रत्यावर्तन यांचा परिणाम स्थघित कर दर्शवत आहे.

ii) स्थगित कर हा ताळेबंदाच्या दिनांकाच्या वेळीचे लागू असलेले कर विषयक कायदे व कर दर यावर आधारित आहे. स्थगित कर मत्ता व दायित्व यावर बदललेल्या कर दराच्या परिणामाच्या वर्षाच्या अखेरीस नफा तोटा खात्यात दखल घेतली आहे, आणि त्यानुसार ताळेबंदात स्थगित कर मालमत्ता व दायित्व मध्ये हा फरक दर्शवला आहे.

iii) भविष्यात पुरेसे करयोग्य उत्पन्न उपलब्ध करून देण्याची माफक खात्री असलेल्या स्थगित कर मालमत्तेचीच दखल घेतली जाते.

के) आकस्मिक दायित्व व मत्तेसाठी तरतूद

एखाद्या जुन्या उपक्रमामुळे जर बँकेला चालू दायित्व असेल, जे फेडण्यासाठी लागणाऱ्या, खात्रीलायक अंदाज करता येईल, अशा संभाव्य संपत्ती उत्प्रवाहासाठी तरतूद करण्यात आली आहे. तरतूदीचे आजचे मूल्य न घेता ताळेबंदातील दायित्व फेडण्यासाठी लागणाऱ्या मूल्याचा उत्तम अंदाज घेऊन तरतूदीचे मूल्य केले आहे. ह्यांचा प्रत्येक दिवसाच्या ताळेबंदात आढावा घेतला जातो व ताज्या अंदाजानुसार त्याचे समायोजन केले जाते.

घटनापेक्षा दायित्वाची माहिती उघड केली जाते तेव्हा :

अ) जुन्या उपक्रमामुळे उद्भवलेल्या संभाव्य दायित्व, बँकेचा अंमल नसलेल्या, भविष्यातील एखाद्या अनिश्चित, एक वा अनेक, घडणाऱ्या वा न घडणाऱ्या उपक्रमामुळे जे अस्तित्वात येईल असे किंवा,

ब) दायित्व फेडण्यासाठी संभाव्य संपत्ती उत्प्रवाहाची जरूरी नाही, असे वा दायित्व फेडण्यासाठीच्या रकमेचा खात्रीलायक अंदाज बांधता येत नाही, असे जुन्या उपक्रमामुळे उद्भवलेले चालू दायित्व ज्याची दखल घेतली गेलेली नाही. संभाव्य किंवा चालू दायित्व ज्यासाठी संपत्ती उत्प्रवाहाची शक्यता अत्यल्प आहे, अशांसाठी कुठलीही तरतूद किंवा वाच्यता केलेली नाही. घटनेपेक्षा मत्तेची वित्तीय विवरण पत्रात दखल घेतलेली नाही, परंतु घटनेपेक्षा मत्तेचे नित्य मूल्यांकन केले जाते.

तपशील	दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
टीप - २ - भागभांडवल		
भागभांडवल - अधिकृत		
प्रत्येकी रु. १०० चे २०,००,००० समभाग	२००,०००,०००	२००,०००,०००
विक्रीस काढलेले, अमदत्त व भरणा केलेले		
प्रत्येकी १०० रु.चे पूर्ण भरणा केलेले १४,५०,०९९ समभाग	१४५,००९,९००	१४५,००९,९००
एकूण रक्कम	**१४५,००९,९००**	**१४५,००९,९००**
टीप - ३ - राखीव निधी व शिल्लक		
भांडवली राखीव निधी	४४,७८५	४४,७८५
निर्यात प्रोत्साहन निधी	३७५,०००	३७५,०००
सहाय्यक अनुदान	१,१०७,८१९	१,१५०,१५७
वजा : नफा तोटा खात्याकडे अंतरण	(४२,३३८)	(४२,३३८)
पैठणी विकास केंद्राकरिता एमआयडीसीकडून		
मिळालेले अर्थसहाय्य	१०,२९९,०००	१०,२९९,०००
	११,७८४,२६६	**११,८२६,६०४**
नफा - तोटा खात्यानुसार मागील ताळेबंदानुसार शिल्लक	१०२,०३६,१६६	७०,२९१,९११
अधिक - वर्षातील नफा	१४०,४९९,९३८	३१,७४४,२५५
	२४२,५३६,१०४	**१०२,०३६,१६६**
विपणनातील जोखीम आणि विकास राखीव निधी	४,६९९,६५६	४,५७४,७९९
अधिक - नफा तोटा खात्याकडे अंतरण	२००,८३३	१२४,८५७
	४,९००,४८९	**४,६९९,६५६**
पूनर्मूल्यांकन राखीव निधी	७०,७८८,९०९	७७,७३१,३१०
वजा - अल्प परतफेड	०	(३६६,९४१)
वजा - वर्षातील परतफेड	(६,५७५,४६०)	(६,५७५,४६०)
	६४,२१३,४४९	७०,७८८,९०९
एकूण	**३२३,४३४,३०८**	**१८९,३५१,३३५**
टीप - ४		
दीर्घकालीन अप्रतिभूत कर्ज		
उद्योग व कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासनाकडून	१,३१८,०००	१,३१८,०००
महाराष्ट्र शासनाचा कर्जावरी देय व्याज	२,७७४,४०८	२,७७४,४०८
	४,०९२,४०८	**४,०९२,४०८**
उद्योग व कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासनाकडून	६,४०३,३३२	६,४०३,३३१
बीज भांडवल. महाराष्ट्र शासनाला ईपीपी योजनेंतर्गत		
देय व्याज	९,०४९,२९९	९,०४९,२९९
	१५,४५२,६३०	**१५,४५२,६३०**
एकूण	**१९,५४५,०३८**	**१९,५४५,०३८**
टीप - ५		
देय व्यापार		
किरकोळ ऋणको	**१,१७०,२३६,५८२**	**१,२११,७३५,४८३**
एकूण	**१,१७०,२३६,५८२**	**१,२११,७३५,४८३**
टीप - ६		
इतर विद्यमान दायित्व		
कामगारांची देणी	५२,७५०	५९,२९२

तपशील	दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
बाहेरील संस्थांची देणी	८९९,३८६,१४६	३५३,३९४,०२५
महाराष्ट्र विक्रीकर	४,९२०,९८७	१०,८५६,५२५
सेवा कर	४,१०५,३५२	३,८९३,२००
प्राप्त ठेवी	१७३,०५५,८३७	१३८,७६६,१७२
खर्चाचे दायित्व	३९,५८२,९८०	१०९,७२९,२०९
पीएफ साठी कर्मचाऱ्यांची वर्गणी ८७-८८ च्या पुढे	१,००५,५९७	२२३,३७७
उपदान तरतूद	९१,३०६,०८५	८८,५४१,०५५
महामंडळ कर्मचारी ग्रॅच्युटी फंड ट्रस्ट	(८३,५०५,१७८)	(५९,८९५,५३४)
वेतनावरील व्यावसायिक कर ८७-८८ च्या पुढे	१,४००	०
नंद कन्स्ट्र. रिटे. मनी, दिल्ली	२३८,८६७	२३८,८६७
ज्युट सर्व्हिस सेंटर	१०६,२९८	१०६,२९८
वेतन देय	८६८,१७५	८०१,६२०
एकूण	**१,१३१,१२५,२९५**	**६४६,७१४,१०४**

टीप - ७ - कामगार कल्याणार्थ तरतूदी

रजा रोखीकरण देय	२०,६२९,१३६	२१,३५४,२५९
	२०,६२९,१३६	**२१,३५४,२५९**
इतर		
कर तरतूदी वर्ष २०१०-११	३७,४१३,३७९	४२,९६०,७०१
कर तरतूदी वर्ष २००९-१०	१८,४८२,०३०	१८,४८२,०३०
कर तरतूदी वर्ष २०११-१२	७४,३२८,६७२	०
	१३०,२२४,०८१	**६१,४४२,७३१**
एकूण	**१५०,८५३,२१७**	**८२,७९६,९९०**

टीप - ८ - इतर चालू गुंतवणूका

पूर्ण भरणा झालेले समभाग मूल्यांमध्ये १००० रु. चा 'सी' श्रेणीचा भाग ऑल इंडिया फॅब्रिक्स मार्केटिंग को-ऑप. सोसा. लि. मध्ये	१,०००	१,०००
प्रत्येकी १०० रु. चे ४०० समभाग महाराष्ट्र इंड. अँड टेक्न. कन्सल्टन्सी ऑर्ग. लि. मध्ये	४०,०००	४०,०००
प्रत्येकी १०० रु. ६२ समभाग कृपानिधी लिमिटेडमध्ये	६२,०००	६२,०००
प्रत्येकी २५० रु. चा १ समभाग महाराष्ट्र स्टेट हँडलूम को-ऑप. फेडरेशन लि. मध्ये	२५०	२५०
युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडियायुनिट ६४ बॉण्ड्स १०० टक्के मूळ किंमतीचे ९४९ नंबर	०	९४,९००
एकूण	**१०३,२५०**	**१९८,१५०**

टीप - ९

दीर्घकालीन कर्जे व अग्रिमे		
सुरक्षा अनामत		
भरलेले अनामत	३८,०५४,३९६	७८,५८४,९४२
इतर कर्जे व अग्रिमे		
अग्रिमे व इतर मत्ता	५५२,०७३,३७०	२९६,६७५,११७
संशयास्पद खाती	६२,०७३	६२,०७८
एकूण	**५९०,१८९,८४०**	**३७५,३२२,१३८**

तपशील	दि.३१ मार्च २०१२ रोजी	दि.३१ मार्च २०११ रोजी
टीप - १०		
साठा		
फ्रँकिंग	७७५,४३९	८५७,११०
कच्चा माल	५७१,०७३	२७४,२१०
डब्ल्यूआयपी	१,३०५,०५१	९९५,३६३
तयार माल	७३६,२५९	४,०९२,४७४
जागतिक व्यापार केंद्रातील साठा	३,९६६,२८८	७८६,१९७
साठा (टाइम दिल्ली)	६७६,७९४	३१५,०८८
एकूण	**८,०३०,९०४**	**७,३२०,४४२**
टीप - ११		
व्यापार प्राप्ती		
६ महिन्यांपेक्षा कमी - चांगला	४११,४८०,३६२	५१७,३२३,४२६
६ महिन्यांपेक्षा जास्त - चांगला	३३३,१८६,८५०	१५८,५८२,००८
सहा महिन्यांपेक्षा जास्त - संशयास्पद	४९१,४७३,१६७	५८३,९८७,८०३
वजा - संशयास्पद ऋणासाठी तरतूद	(२६,४८५,०००)	(२६,४८५,०००)
एकूण	**१,२०९,६५५,३७८**	**१,२३३,४०८,२३७**
टीप - १२		
रोख आणि रोख तत्सम		
हातातील रोख रक्कम	११५,२१३	११५,४९५
बँकेतील ठेवी	५१८,८३०,३११	१९१,७३९,७४९
बँक खाती	२९९,१३२,३२०	१६६,२४३,७३८
भरणासाठी नियत ठेवी	७,२९४,५१५	४३,६७९,३६६
एकूण	**८२५,३७२,३५९**	**४०१,७७८,३४७**
टीप - १३		
अल्प मुदतीची कर्जे व अग्रिमे		
वसुलीयोग्य गोदाम व कार्यालय भाडे	२२,९७१,६७७	११,२९२,७७७
उपर्जित परंतु न मिळालेले व्याज	३८,३१३,३४२	११,८०६,६५३
वेतनापोटी दिलेली अग्रिमे	५९७,७०१	२,६९७,९५५
एलटीसीसाठी अग्रिमे	३१,४६२	६८,७६५
कर्मचारी खर्चावरील अग्रिमे	७०५,६६७	१५४,६९९
कर्मचाऱ्यांची गृहकर्जे	११७,३४७	२०९,५६१
कर्मचाऱ्यांच्या गृहकर्जाचे मिळालेले व्याज	३३५,८२८	३७७,५०४
वेतनावरील ८७-८८ वरील आयकर		५४,२००
एकूण	**६३,१२७,२२३**	**२६,६०७,९१४**
वरील वर्गीकरण		
सुरक्षित, चांगले	०	०
सुरक्षित, असुरक्षित तसेच संशयास्पद प्रकारात केलेले वर्गीकरण	६३,१२७,२२६	२६,६०७,९१४
संशयास्पद	०	०
	६३,१२७,२२६	२६,६०७,९१४
टीप - १४		
इतर विद्यमान मत्ता		
प्रदर्शनं खाते	२,७४१,३१४	(६१४,६३४)
इतर आयकर व टीडीएस	९४,६४३,९०८	९६,५२५,९०७
केंद्रीय विक्रीकर	६३,७४२	६३,७४१
एकूण	**९७,४४८,९६४**	**९५,९७५,०१४**

टीप - १५ - स्थिर मत्ता

तपशील	स्थूल मत्ता				घसारा					निव्वळ मत्ता
	०१.०४.२०११ रोजीचे मूल्य	वाढ	विक्री/ समायोजन	३१.०३.२०१२ रोजीचे मूल्य	संचित घसारा	वर्षाकरिता घसारा	समायोजन	३१.०३.२०१२ पर्यंत संचित घसारा	३१.०३.२०१२ रोजीचे मूल्य	३१.०३.२०१२ रोजीचे मूल्य
स्वामालकीची जमीन-वाडा	७६,४२६	-	-	७६,४२६	-	-	-	-	७६,४२६	७६,४२६
भाडेपट्ट्यावरील जमीन मूल्य १	११,३००,०३८	-	-	११,३००,०३८	४,२९८,१९४	१७८,१५२	-	४,४७६,३४६	६,८२३,६९३	७,००१,८४५
भाडेपट्ट्यावरील जमीन पुनर्मुल्यांकन	१९९,२१६,३६८	-	-	१९९,२१६,३६८	१२८,४२७,४५६	६,५७५,४६०	-	१३५,००२,९१६	६४,२१३,४५२	७०,७८८,९१२
कार्यालयीन जागा	८,६१३,५९६	-	-	८,६१३,५९६	३,०३४,२६१	१३२,८७६	-	३,१६७,१३८	५,४४६,४५८	५,५७९,३३४
भाडेपट्ट्यावर घेतलेल्या जमिनीवरील इमारत	४७,७५०,४३०	९,४४५,५५०	(१,८४८,०००)	५५,३४७,९८०	५,४१०,०१७	८९१,७७६	(७,०१५)	६,२९४,७७७	४९,०५३,२०३	४२,३४०,४१३
निवासी मालकीची घरे	४,१०३,४७२	-	-	४,१०३,४७२	१,५२७,१९३	६२,७५३	-	१,५८९,९४६	२,५१३,५२६	२,५७६,२७८
जागतिक व्यापार केंद्र येथील भाडेपट्ट्याच्या जागेवरील हक्क	२,५४०,२५०	-	-	२,५४०,२५०	१,४३२,४२६	४२,३३८	-	१,४७४,७६३	१,०६५,४८७	१,१०७,८२५
संयंत्र व यंत्रसामग्री	३,६७९,९९१	-	-	३,६७९,९९१	३,६५१,२५३	१,६१५	-	३,६५२,८६८	२७,१२२	२८,७३८
फर्निचर आणि फिक्स्चर्स	११,२८८,७२६	६१,५६२	-	११,३५०,२८८	९,८०६,७७५	१०५,१८४	-	९,९११,९५९	१,४३८,३२९	१,४८१,९५३
कार्यालयीन साधनसामग्री	९,३५३,८३१	६५,२०५	-	९,४१९,०३६	५,४७८,५४२	४४९,५०४	-	५,९२८,०४६	३,४९०,९९०	३,८७५,२८९
संगणक	२१,०७५,८७८	४२,४४५	(२५,०००)	२१,०९३,३२३	१६,३३२,०९१	१,१४८,३९१	-	१७,४८०,४८२	३,६१२,८४१	४,७४३,७८७
वीज जोडण्या	८१७,७१०	-	-	८१७,७१०	६७,२९८	३८,८४१	-	१०६,०५९	७११,६५१	७५०,४९२
वाहने	२,७४९,२३०	-	-	२,७४९,२३०	२,४२७,४०७	२५८,६४७	-	२,६९६,०५४	६३,१७६	३२१,८२३
रु. ५००० पेक्षा कमी मूल्य असलेली मालमत्ता	७७८,२२१	१०,८८१	-	७८९,१०२	७७८,२२१	१०,८८१	-	७८९,१०२	-	-
पैठणी विकास केंद्र	१८२,२२६	-	-	१८२,२२६	११,८८०	२,९७०	-	१४,८५०	१६७,३७६	१७०,३४६
एकूण	३२३,५२६,३९३	९ ,६२५,६४३	(१,८७३,०००)	३३१,२७९,०३६	१८२,६८२,९३३	९,८९९,३८९	(७,०१५)	१९२,५७५,३०७	१३८,७०३,७२९	१४०,८४३,४६१
चालू भांडवली कामे व मार्गस्थ यंत्रसामग्री (पुणे, ठाणे)	५,८९७,०३४	-	५,८९७,०३४	-	-	-	-		-	५,८९७,०३४
मागील वर्ष (३१-०३-२०११)	२९१,०३९,६१०	३२,४८६,७८०	-	३२३,५२६,३९०	१७३,४२४,६६७	९,२५८,२६६	(१४,०३०)	१८२,६८२,९३३	१४०,८४३,४५७	११७,६१४,९४५

टिप : अ) भाडेपट्टीवरील जागेच्या मूल्यांकित किंमतीवर अहवाल वर्षात रु. ६५,७५,४६० घसारा आकारण्यात आला आहे. घसाऱ्याची ही रक्कम ताळेबंदात राखीव निधीच्या पुनर्मूल्यांकनाकडून परस्पर समायोजित करण्यात आली आहे.

ब) ज्या वर्षापासून जागेचा ताबा घेण्यात आला आहे. त्या वर्षापासून भाडेपट्टी कालावधीच्या प्रमाणात ऋणफेडीची तरतूद करण्यात आली आहे. तथापी भाडेपट्टीच्या करारपत्रात नमूद केल्याप्रमाणे भाडेपट्टी करारपत्राच्या अंमलबजावणीनंतर ते लागू होईल.

क) महामंडळाने जागतिक व्यापार केंद्र येथे असलेल्या भाडेपट्टी धारण हक्कावर घसारा आकारला आहे आणि तो तिच्या वापरायोग्य ६० वर्षांच्या कालावधीत कर्जफेड होईल.

ड) स्थिर मत्तेचा काही वर्गाची प्रत्येक बाबतीत तपासणीधीन राहून लेख्यात घसाऱ्याची तरतूद करण्यात आली आहे की ज्या ठिकाणी तरुतूद करण्यात आलेली एकूण घसारा रक्कम ही त्याच्या मूल्यापेक्षा अधिक झालेली आहे.

इ) घसारा रक्कम रु. ९९०८२५७.०० मध्ये भाडेपट्टी ऋणफेडीची रु. ६५७५४६०.०० समाविष्ट आहे. अहवाल वर्षातील प्रत्यक्ष घसाऱ्याची आकडेवारी रु. ३३२३९२९.०० ही रु. ९८९९३८९.०० मधून रु. ६५७५४६०.०० वळीत केल्यानंतर आली आहे.

ई) यावर्षी रु. ५८९७०३४.०० चे भांडवली कार्य हे या वर्षात केलेले आहे.

तपशील		दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
टीप -१६			
व्यवहारातील उत्पन्न			
विक्री सेवा			
कच्चा माल विक्री		४५४१६८६८	४४१६९७६२
प्रदर्शन विक्री		०	११४५७४३
इतर विक्री		०	७६७२
विपणन विक्री		४००७०५१८५०	३४८७२६०८७०
विपणन विक्रीवरील कामकाज कंत्राट कर		८६८१८८१	१७२९५१३५
ओएमएस - विक्री		०	४६१७९१७५
कोळसा विक्री		५३१३६८१०३	९८९१८०६५२
पुरवठादारांकडून मिळालेली सवलत		२००५०९०५६	१२४४२७७७८
सेवा कर व कमिशन - फ्रँकिंग		१७४४३०	५८८९९०
इतर - पुरवठादारांकडून मिळालेली सवलत		२५४२५८	४५९९२१
कोळसा - पुरवठादारांकडून मिळालेली सवलत		०	४४२३३२
हातमाग केंद्रातून आलेले सेवाशुल्क		९८९२१३९	०
एकूण	A	**४८०३३४८५८४**	**४७११९५८०२९**
इतर व्यवहारातील उत्पन्न			
हस्तकला विक्री		४७५१६७३८	६७२६३४९
भंगार विक्री		३९२०	१६४१५२
फ्रँकिंग विक्री		१३०८१६७१	५९३१३०४८
फ्रँकिंग विक्रीतून मिळालेले कमिशन		६५०००	२६९६७६
प्राप्त विपणन व्याज		१८४८७४	१५६७०५
प्राप्त निरीक्षण शुल्क (विपणन)		१११६९६९	१४०००
एकूण	B	**६१९६९१७२**	**६६६४३९३०**
वस्तूंची विक्री			
पैठणी साडी विक्री		६३०६१६०	४९४८९९६
माल वाहतूक विक्री			३९३४५५५
पैठणीवरील सेवा शुल्क		४६९५७७	२५०७२२
एकूण	C	**१०७१०२९२**	**५१९९७१८**
	A+B+C	**४८७६०२८०४८**	**४७८३००१६७७**
टीप - १७			
इतर उत्पन्न			
बँकेच्या ठेवींवरील व्याज		४०११३७२३	५१९३७७४
कच्च्या मालावरील व्याज		४५४४२९	०
इतर व्याज		२०३७४९०	११५८७५५५
लाभांशावरील व्याज		०	२८६५
गुंतवणूकीवर लाभांश		५००००	३५०००
गोदामांचे भाडे- साठागोदाम		२०८५८६५५	११२५४४६०
कार्यालयाचे भाडे		६६२१७९९	२३०१९६९
मिळालेले भाडे		९१४१४०२	३८५३५०५
एथिओपियन एअरलाईन्स (भाडे प्राप्ती)		०	८७३७२४३

तपशील			दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
कोळशावर मिळालेली सुरक्षा अनामत			११६४००००	०.००
गोदामाचे भाडे			१२०१२१५४	११२८३७३८
अतिरिक्त तरतूदींचे प्रत्यार्पण खाते (रजेचे रोखीकरण)			१	२२९२६४४
देखभाल आणि दुरूस्ती आकार			२१२०६४	३२९७४०
निर्लेखित केलेल्या जमा शिल्लका			१७२५४९	२६२४७४४
अतिथी गृहातून मिळालेले उत्पन्न			९०७५	२०५००
विविध योजनेखाली पगार व भत्याची केलेली वसूली			०	६७६३३२
मिळालेला वीज आकार			०	५५७५००
कर्मचाऱ्यांची घर भाडे वसूली			११५२८४	८१२९६
जागतिक व्यापार केंदाकडून सहाय्य अनुदान			४२३३८	४२३३८
पोर्टल नोंदणी शुल्क			०	१४६००
विपणन नोंदणी शुल्क			६४३१४२	७१४६००
विपणन निविदा शुल्क			०	११२२००
मिळालेले निविदा शुल्क (ना परतावा)			४६३९००	२१८२३००
मिळालेले निविदा प्रक्रिया शुल्क			३६९००	१००७४००
कोळशावरील दंडनीय आकार			११४९२४३	२८३४
कोळशावरील नूतनीकरण आकार				८५०००
विपणनांतर्गत मिळालेले नूतनीकरण शुल्क				४०००
इतर प्राप्ती			१९१६१८७	१०५८४०७८
एमएसएचएफडीसीकडून प्रशासकीय खर्च प्राप्ती			०	२४००००
मिळालेली नोंदणी व प्रक्रिया शुल्क - कोळसा			- ७५००	७६२०००
हस्तकला केंद्राचे नोंदणी व नूतनीकरण शुल्क			२०००	३४००
एकूण			**१०७६८४८३६**	**७६५८७६१५**
टीप - १८ - खर्च				
अ) कच्च्या मालाचा झालेला वापर				
प्रारंभीचा साठा (कच्चा माल)			२७४२१०	७०८८२
प्रारंभीचा साठा (डब्ल्यूआयपी)			९९५३६३	६३३४१५
अधिक : खरेदी			१८८१०८२	२००२९५२
वजा : अखेरचा साठा (डब्ल्यूआयपी)			१३०५०५१	९९५३६३
वजा : अखेरचा साठा (कच्चा माल)			५७१०७३	२७४२१०
एकूण	A	-	**१२७४५३१**	**१४३७६७६**
ब) खरेदीचा धंदेमाल				
खरेदी - विपणन			४००६९५१८४२	३५३२६६८८५३
खरेदी - प्रदर्शन			०	७९३९७७
खरेदी - विपणन कामगार कंत्राटदार			८६८१८८१	१७१२४८८५
खरेदी - साठ्यांच्या हस्तांतरणामधून			१०९३९०८	९२३४
खरेदी - कोळसा			५०९३०८०४१	९४३१३०९४३
खरेदी - कच्चा माल			४५०७८९१०	४३५७३६०९
खरेदी - हस्तकला			५१५५५१५७	६८९६८१३
खरेदी - फ्रँकिंग			१३००००००	५४००००००
एकूण	B	-	**४६३५६६९७३९**	**४५९८१९८३१४**

तपशील		दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
क) व्यापारी साठ्यातील वाढ (-घट)			
प्रारंभीचा साठा			
कच्चा माल			
तयार माल		४०९२४७४	३३७९८०६
जागतिक व्यापार केंद्रातील साठा		७८६१९७	७८६१९७
साठा - फ्रँकिंग		८५७११०	६१७०१५८
प्रगतीपथावरील कार्य		३१५०८८	२९३४१४
एकूण	A	**६०५०८६९**	**१०६२९५७५**
अखेरचा साठा			
तयार माल (पैठणी साड्या)		७३६२५९	४०९२४७४
जागतिक व्यापार केंद्रातील साठा		३९६६२८८	७८६१९७
साठा - फ्रँकिंग		७७५४३९	८५७११०
साठा - दिल्ली (त्रिमूर्ती)		६७६७९४	३१५०८८
प्रगतीपथावरील कार्य			०
एकूण	B	**६१५४७८०**	**६०५०८६९**
	A+B	**१०३९११**	**४५७८७०६**
ड) कर्मचारी हिताचे खर्च			
अध्यक्षांचे मानधन		०	५३९०६
व्य. सं. व सह. व्य.सं मानधन		२५९३२३०	११२००५१
एकूण वेतन		६०४०२६	०
महागाई भत्ता		२४७२३२४९	२८३३७२८६
मूळ वेतन		२०६३७१४२	७९६५८९७
बोनस		०	२७७०८
भत्ते		१३७६००	९२९४८
अन्न भत्ता		१०६०२०	३९६४५
निश्चित भरपाई भत्ता		४२८५४०	६७९४३४
घरभाडे भत्ता		३४०१४१९	१५७२१५१
मुलांच्या शिक्षणासाठी भत्ता		२७७७२५	३०७०४०
स्थानिक भरपाई भत्ता		३५३५९९	२८८९१८
अंतरिम सवलत		०	९८३५६४
विविध योजनांतर्गत वेतन व भत्ते		१०९२६६६	१७२४००
इतर भत्ते		४७९२३९	३३५८६२
शिपाई भत्ता		०	२६४००
जादा कामाचा मेहनताना		१४५१३३९	२७२३१०४
दिलेली थकबाकी		०	१५५८६८०७
रजा रोखीकरण		३६४०८९४	५४३४४३६
उपदान खाते		२७६५०३०	२२५९२१९
प्रवास सवलत रजा		३५६२७०	४५३५९२
वैद्यकीय खर्च		४३१४३२	८०६६८३
कामगार कल्याण		७२८०३०	८२४२२२
विमा निधीसाठी प्रशासकीय खर्च		०	१६००
भविष्य निर्वाह प्रशासकीय खर्च		०	४५०२६५
विमा निधीसाठी कामगारांच्या ठेवी		०	८११९५
मुंबई कामगार कल्याण निधीसाठी वर्गणी		०	१००८०
निवृत्तीवेतन योजनेसाठी तरतूद		०	१२९६८२७

तपशील	दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि. ३१ मार्च २०११ रोजी
कामगारांच्या भविष्य निर्वाह निधीची वर्गणी	२७९१३९३	६३६६३८२
मंडळ बैठकीसाठी संचालकांचे शुल्क	७०००	६०००
	६७००५८४३	७९३०३६२२
इ) वित्तीय खर्च		
बँक शुल्क	१०६४४९६	३८५५९६
व्याज	१३२५५९	१३५०७८
	११९७०५५	५२०६७४
ई) इतर खर्च		
जाहिरात	१६३६२७४	१०८२१४२
कर लेखापरिक्षण शुल्क	१२५०००	१३७८७५
अंतर्गत लेखारिक्षण शुल्क	१२१३४९	१३२३६०
वैधानिक लेखापरिक्षण शुल्क	२७५०००	३६६८३०
महाराष्ट्र मूल्यावर्धित कर परिक्षण शुल्क	७४३९५	०
वार्षिक दिन खर्च	०	४२७३४६
लेखापालांचे प्रवास खर्च मानधन	१२३८६१	७७३०७
पुस्तके आणि नियतकालिके	१२३८४४	११८८२०
विपणन जोखीम व अन्य	२००८३३	१२४८५७
गोदामाचे भाडे (उत्पादनशुल्क गोदाम वगळता)	१८३४९११	३९०८६१२
वीजेचे शुल्क	१६८७२९७	१९७८८२१
पाहुणचार	१३३४६३	४१०७०२
भरलेले कार्यालयीन भाडे	८३८७८४	१०७२६९०
कायदेशीर बाबींवरील खर्च	२७८९०७०	२७५३३३४
परवाना शुल्क, उत्पादनशुल्क प्रशासकीय खर्च	३६८५०	१२१५२४
इतर भरलेले व्याज	२८५६९५	११०५१६५
विपणन निविदा शुल्क, विपणन शुल्क	९४४१९६	३०२००२७
इतर सवलत	०	५१६३५१४
सभासद शुल्क	४००००	४००००
कार्यालयीन खर्च	२९६४३३२	३९५५८२७
छपाई व सामग्री	१२८८३८१	२२६३१६३
व्यावसायिक शुल्क	९८७३३	३०९०
जागतिक व्यापार केंद्र विपणन विक्रीकर	०	५३३१८७१
उद्योग मित्र खर्चाचा हिस्सा	०	२८०६६६७
पाणीपट्टी	१४२५०२	२२०२५२
इतर प्रशासकीय खर्च	१२२६४०२	६५३७५
प्रदर्शनं खर्च	२४३२८३	०
मागील वर्षाची देणी	०	६३०९४
डब्ल्यूसी कर	२९२७४१	५७६६४५
डेबिट शिल्लक बंद लेखी	४७१७३	६४५४३७
संगणक खर्च	२७३४२६	०
संगणकीय डेटा इंटरी खर्च	१२३१८७३	१८९९८७५
हमी शुल्क	१८९१	१०५८५२
गोदामावरील खर्च	४८८८८२४	९६८५८
हाताळणी शुल्क	०	४२००

तपशील	दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी	दि.३१ मार्च २०११ रोजी
दिलेली सवलत	३७४०९६	३५२८०२५
परवाना शुल्क	२५५३९०४	२७३६९
डिझाईन आणि सादरीकरण	१३७७३	४४००
प्रक्रिया आणि रंगकाम	०	७९३
कामगार शुल्क	११९४०५३	१३७४१७८
क्रेन शुल्क	०	१०५८
सुरक्षा शुल्क	२०८२५५	५३९८०
गोदामावरील सुरक्षा शुल्क	१२६०९७५	२२७१०६२
सुरक्षा व्यवस्था	१३४०७३	१३०३०४
एमव्हीआयआरडीसी (केलेला खर्च)	४१५१२९४	५०४९३६८
उत्पादनावरील प्रोत्साहन अनुदान	१५८९७१	१६३६८९
कर्मचाऱ्यांवरील प्रशिक्षण खर्च	३९५८८६	३८०९३
मुद्रांक शुल्कावरील खर्च	८२०२९	११९८७
प्रवासखर्च	४३८६४३	४६२१५३
अध्यक्षांचा वाहन भत्ता	०	१९५७७४
संचालकांचा प्रवास खर्च	१७८१७९	२३६३००
कर्मचाऱ्यांचा प्रवास खर्च	१३१०११९	१७२०६००
वाहनांचे विमा शुल्क	०	३२४४५
कर्मचाऱ्यांचा स्थानिक वाहन भत्ता	१३५८३७	२६०१७७
वाहनखर्च	१२७३८९८	१५७६५१०
टपाल खर्च	२४८४०८	२८४९९६
दूरध्वनी खर्च	१२७२०१३	१३२०९०४
वाहन भाडे खर्च	१२७७१४०	८०७९६०
अंधेरी येथील फ्लॅटचा खर्च	१२३००	४२७२१३
मुलुंड येथील फ्लॅटचा खर्च	४१४८८७	०
कळंबोली येथील फ्लॅटचा खर्च	०	२४८०
नागपूर येथील फ्लॅटचा खर्च	०	१७१००
स्थिर मत्तेवरील विमा शुल्क	२६४९४२	२२२३२९
दुरुस्ती आणि देखभाल	८२१३४२९	३७५३७७३
दर आणि कर	९६९४५०	१४२९०११
	५०५०६९३७	**६५४८३३६३**

टीप १९
घटनापेक्षा दायित्व

अनु. क्र.	तपशील	चालू वर्ष (रू.)	मागील वर्ष (रू.)
१.	महामंडळाच्या विरोधात ऋण म्हणून न स्वीकारलेले दावे अ) स्नेहदीप स्ट्रक्चरल प्रा. लि. (रू. ५,१२,४३,७३०.००) ब) मुंबई पोर्ट ट्रस्ट (रू. १६,०३,५१,०८८.००)	२१,१५,९४,८१८	४,२५,००,०००
२.	कर दायित्व ऋण म्हणून स्विकारण्यात आलेले नाही आणि अपील वरीष्ठ प्राधिकरणाकडे प्रलंबित आहे (निर्धारणाबाबत जे अद्याप पूर्ण व्हायचे आहे, त्याबाबत समान बाब व त्याचा परिणाम यांचा समावेश) अ) विक्रीकर ब) आयकर क) मूल्यवर्धित कर	 १,४९,९५,९०७ १,०७,०६,४०२ ५३,१७,७३,१४२	 २,०३,५४,०७७ १,०७,०६,४०२ ४०,६९,३७,१६९
३.	गेल्या ७ वर्षे आयकर खात्याच्या कलम ४४एबी अनुसार कर लेखानिरीक्षण अहवाल दाखल न केल्याबद्दल आयकर कायदा कलम २७१ ०- ब अनुसार दंड	७,५०,०००	६,००,०००

मुंबई बंदर विश्वस्तच्या १७.१२.२०१२ च्या पत्रानुसार कॉटन ग्रीन येथील टीडब्ल्यू - २ शेडच्या प्रलंबित नियमन व दुरुस्त्या आणि देणी यांचा थकबाकीचा आकडा १६०३५१०८८रुपये इतका आहे. त्यासंदर्भात महामंडळाने २७.१२.२०१२ पत्र लिहून याबाबतच्या थकबाकीचे सविस्तर विवरण देण्याची विनंती बीपीटीला केली आहे. अद्याप त्याचा तपशील मिळालेला नाही.

टीप २० – प्रलंबित विक्रीकर, कामकाज कंत्राटदार यांचे करनिर्धारण आणि इतर कायदेशीर प्रकरणे याबाबतच्या स्थितीच्या तपशीलाअभावी त्याबाबत आकस्मिक दायित्व असल्यास ते विविध वर्षाची प्रकरणे संबंधित उच्च प्राधिकरणाकडे प्रक्रियेत असल्यामुळे निश्चित करता येत नाही तसेच त्याचे प्रमाणही निश्चित करता येत नाही.

टीप २१ – महामंडळाचे रु. ४९,१४,७३,१६७.०० चे किरकोळ ऋणको च्या नावे खर्च रु. ४,५०,५४,७७०.०० धनकोचे प्रकरण ३ वर्षांपासून प्रलंबित आहे. व्यवस्थापनाच्या मते, विपणनसंबंधित शंकास्पद ऋणे धनको आधारे असल्याने व कायदेशीर प्रकरणात गुंतलेली रक्कम ही निर्णयप्राप्त असल्याने रु. ५१,००,४३,२३७.०० ची शंकास्पद ऋणांची तरतूद गृहित धरलेली नाही. महामंडळाने ऋणको, धनको व अग्रिमे यांचा पडताळा करण्यासाठी सनदी लेखापालाच्या संस्थेची नियुक्ती केली आहे. सनदी लेखापालांच्या संस्थेच्या शिफारशी आल्यानंतर व्यवस्थापन शंकास्पद ऋण व अग्रिमे यासाठी योग्य ती तरतूद करण्याचा व नसणाऱ्या धनकोंचे निर्लेखन करण्याचा विचार करेल. पण या संस्थेकडून ऋणको व धनकोंच्या निर्लेखनाबाबत ठोस शिफारशी न आल्याने याबाबत काहीही कार्यवाही केलेली नाही.

टीप २२ – खालील शीर्षकाखाली असलेल्या शिल्लका या तपासणी पडताळा व संबंधित जुळणीच्या अधीन आहेत.

शीर्षक	रक्कम (रु.)
खर्चाकरिता दायित्वे	३,९५,८२,९८०
किरकोळ धनको	११७,०२,३६,५८२
कर्मचाऱ्यांची देणी	१९,२६,५२२
बाहेरील संस्थांची देणी	८९,९३,८६,१४६
सेवा कर	४१,०५,५३२
मिळालेल्या अनामत रकमा	१७,३०,५५,८३६
अग्रिम कर व मूळात कापलेला कर	९,४६,४३,९०८
केंद्रीय विक्रीकर	६३,७४१
महाराष्ट्र विक्रीकर व मूल्यावर्धित कर	४९,२०,९८६
पुरवठाधारकांना अग्रिमे	५५,२०,७३,३७०
किरकोळ ठेवी	३,८०,५४,३९६
किरकोळ ऋणको	१२०,९६,५५,३७८

टीप २३ – धनको ११७,०२,३६,५८२ रु., कर्मचाऱ्यांची देणी १९,२६,५२२ रु., बाहेरील संस्थांची देणी ८९,९३,८६,१४६ रु., सेवा कर ४१,०५,५३२ रु., मिळालेल्या अनामत रका १७,३०,५५,८३६ रु., अग्रिम कर व मूळात कापलेला कर ९,४६,४३,९०८ रु., केंद्रीय विक्रीकर ६३,७४१.०० रु., महाराष्ट्र विक्रीकर व मूल्यावर्धित कर ४९,२०,९८६ रु., पुरवठाधारकांना अग्रिमे ५,२०,७३,३७० रु., किरकोळ ठेवी ३,८०,५४,३९६ रु., किरकोळ ऋणको १२०,९६,५५,३७८ या शीर्षाखाली असलेल्या शिल्लका या तपासणी पडताळा व संबंधित जुळणीच्या अधीन आहेत.

टीप २४ – वांद्रे येथील महामंडळाच्या फ्रँकिंग विभागाने त्याचा व्याप दिनांक १३-०७-२०१० पासून गुंडाळून असून त्याच्या साठ्याची रक्कम ७,७४,११०.०० रु. दर्शविते, जी फ्रँकिंग मशीन परत करताना फ्रँकिंग अधीक्षकांकडून वसुलीयोग्य होती, ती महामंडळाने प्रयत्न करून २०१२-१३ या वर्षी ७,७४,११०.०० ची रक्कम वसूल केली आहे.

टीप २५ – व्यवस्थापनाच्या मान्यतेकरिता लेखापरिक्षण समितीची स्थापना व तिची कार्यकक्षा ठरविण्याची प्रक्रिया सुरू आहे. लेखापरिक्षण समितीची कुठलीही बैठक वर्षात झालेली नाही.

टीप २६ – महामंडळाने काही दीर्घ काळ प्रलंबित असलेली ८५४२९५५ ची इतर अग्रिमे आहेत, जी वसुलीकरिता शंकास्पद आणि ३ वर्षापेक्षा अधिक काळाकरिता जुळणीसाठी प्रलंबित आहेत. या अग्रिमांची ताळ मेळ प्रक्रिया सुरू असल्यामुळे आणि ज्याचा कोणताही तपशील महामंडळाने नसल्याने त्याकरिता कोणतीही तरतूद करण्यात आलेली नाही.

टीप २७ – महामंडळाने मुख्य कार्यालयाकडे दीर्घ काळ प्रलंबित ५२,९६,४२७.१२ च्या ठेवी आहेत, जी वसुलीकरिता शंकास्पद आणि ३ वर्षापेक्षा अधिक काळाकरिता जुळणीसाठी प्रलंबित आहेत. या अग्रिमांची ताळ मेळ प्रक्रिया सुरू असल्यामुळे आणि ज्याचा कोणताही तपशील महामंडळाने नसल्याने त्याकरिता कोणतीही तरतूद करण्यात आलेली नाही.

टीप २८ – आयआयटीएफ २०११ व त्याच्या अगोदरच्या २००८ व २००९ वर्षांसाठी महाराष्ट्र शासनाच्या लेखापालांनी निश्चित केल्यानुसार एकूण ८०३१८४० रुपये आहेत. त्यापैकी ४०००००० रुपये २२.०२.१२ रोजी प्राप्त झाले. त्यानुसार महाराष्ट्र शासनाकडून अद्याप ४०३१८४० इतकी रक्कम येणे बाकी आहे. परंतु लेखा नोंदीनुसार ही रक्कम ६४२५९० अशी दिसून येते. हा फरक नेमका कसा, याबाबत अद्यात ताळमेळ होणे बाकी आहे.

टीप २९ – असे निदर्शनास आले आहे की, ठाणे (कळंबोली) विभागाच्या परिवहनाचे किरकोळ धनको ज्याची नावे शिल्लक रू. १२९,८६९९७ इतकी जुळणीअभावी ताळमेळ प्रक्रिया सुरू असल्यामुळे ५ वर्षांपेक्षा अधिक काळ पडून आहेत.

टीप ३० – खालील कर्जाच्या बाबतीत मुद्दल रकमेपेक्षा व्याज रक्कम जास्त आहे. त्यामुळे खालील अप्रतिभूत कर्जावर देय असलेल्या व्याजाची सन २००७-०८ करिता लेख्यात तरतूद करण्यात आलेली नाही.

लेख्यांचे नाव	अदत्त रक्कम (रुपयांत)
उद्योग व कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन	४०,९२,४०८
उद्योग व कामगार विभाग, महाराष्ट्र शासन बीज भांडवल योजना (३.५ टक्के)	१,५४,५२,६३०

अप्रतिभूत कर्जे जी उद्योग व कामगार विभाग आणि त्याच विभागाच्या बीज भांडवल योजनेंतर्गत असून २००६-०७ या वर्षापर्यंत ती अनुक्रमे १३१८००० रुपये व ६४०३३३१.०० रु. व्याजासह दाखवण्यात आली आहेत. ही योजना आर्थिक विवरणात फार पूर्वी दाखवण्यात आली असून त्याचा ताळमेळ लागलेला नाही. ती कर्जे शासनाला परत दिली गेली नाहीत. त्याचा कालावधी १९८०-८१ च्या अगोदरपासूनचा आहे. शासनानेही महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळाकडे ती मागितली नाहीत. त्यामुळे महामंडळाने त्याच्यावर व्याज देखील आकारले नाही.

टीप ३१ – विकल्प खात्यावरील शिल्लक रु. ६२,०७८.०० (निव्वळ) जी कर्ज आणि अग्रिमे या शीर्षकाखाली दिसते, ती रक्कम महामंडळाने प्रत्याति केलेली नाही.

टीप ३२ – खर्चाकरिता दायित्वे याखालील शिल्लका रु. ३,९५,८२,९८०.०० मध्ये मुंबई पोर्ट ट्रस्टच्या जुन्या दायित्वाचा रु. २,७६,७७,६६७.०० पडताळणी, ताळा व संबंधित जुळणीच्या अधीन भावेश आहे. ते ज्याचा परिणाम महामंडळाच्या नफ्यावर काय होईल, हे प्रमाणित करता येणार नाही.

टीप ३३ – शिवडी येथील गोदामाच्या दुरूस्तीसाठी काढलेल्या निविदेतील ३.०८ कोटी रुपयांपैकी प्रत्यक्षात २.९० कोटी रुपयांमध्ये हे काम झाले. निविदेतील किंमत आणि प्रत्यक्षातील खर्च याबाबतचा तपशील स्थिर मत्ता व दायित्व या सदराखाली २०१०-११ च्या वित्तीय वर्षातील आर्थिक विवरणात १८.४८ लाख रुपयांच्या फरकाने दाखविण्यात आली आहे. ती नोंद यावर्षी दुरूस्त करून घ्यावी लागेल.

टीप ३४ – काही संस्थांची दीर्घकाळ प्रलंबित असलेले भाडे रु. ८३,०९,४९२.०० प्राप्त झाले आहे. नजीकच्या काळात त्यांची वसूली करणे शक्य होण्याबाबत महामंडळाला विश्वास असल्यामुळे त्याचा समावेश केला गेला नाही.

टीप ३५ – मेसर्स मेटल ट्युब रोलिंग मिल्स (एमटीआरएम) कडून देय असलेल्या रु.८७३.०५ लाखाचा किरकोळ ऋणको मध्ये समावेश आहे. ही बाब लवादाकडे आहे. महामंडळाच्या वकीलांनी आपला अंतिम युक्तीवाद लवादासमोर माहे एप्रिल २०११ मध्ये पूर्ण केला आहे. लवादाने महामंडळाच्या बाजूने निकाल दिला असून विरोधी पक्षास रु. १९ कोटी अनामत रक्कम भरण्याचा आदेश दिला आहे. एमटीआरएमने या निवाड्याला लवाद याचिकेद्वारा मुंबई उच्च न्यायालयात आव्हान दिले आहे. मुंबई उच्च न्यायालयाने ही याचिका उच्च न्यायालयाच्या उचित न्यायपीठाकडे वळवली आहे कारण ह्या न्यायपीठाकडे आर्थिक अधिकारक्षेत्र नाही.

टीप ३६ – मेहता ग्रुप ऑफ इंडस्ट्रीज (मनिष फोर्ज, पार्श्व, होलम आणि पृथ्वी) यांचे ऋणको ५६३.५९ लाख रुपये अदा करण्यास कसूर केली आहे. त्यामुळे महामंडळाने त्यांच्या विरोधात मुख्य न्याय दंडाधिकारी न्यायालय, नागपूर येथे निगोशिएबल इन्स्ट्रूमेंट कायद्याचे कलम १३८ अंतर्गत गुन्हेगारी दावा दाखल केला आहे. मनिष फोर्ज आणि पार्श्व यांच्या विरोधातील

सुनावणी प्रलंबित आहे तर होलम स्टील यांचे प्रत्युत्तर येणे बाकी आहे. महामंडळाच्या वतीने सुनावणी दरम्यान आवश्यक असलेल्या सर्व बाबी पूर्ण केल्या गेल्या आहेत. आता हे प्रकरण न्ययालयाच्या निकालाच्या प्रतिक्षेत आहे. दरम्यान, विरोधी पक्षाने उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार ५० लाख रुपयांची अनामत रक्कमदेखील भरलेली नाही.

टीप ३७ – मेसर्स खुटाळे स्टील रोलिंग मिल्स प्रा. लि., सातारा ऋणको ज्याने वखार पत योजनेंतर्गत पुरवठा करण्यात आलेला कच्चा माल उचलला आहे. ज्याची रक्कम रु. ४७.५२ लाख इतकी थकीत आहे. सातारा न्यायालयात मे. खुटाळे यांच्या विरोधात सादर केलेल्या दाव्याचा निवाडा महामंडळाच्या बाजूने दिला आहे. सदर दावा वसुली आणि मूळ हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी मुंबई उच्च न्यायालयाकडे सादर करण्यात आली होती. कारण संचालकांची अचल मालमत्ता मुंबईत स्थित होती. हुकूमनाम्याच्या अंमलबजावणीचा अर्ज मुंबई उच्च न्यायालयापुढे २१.०३.२०१२ रोजी सुनावणीसाठी आला. खटल्यातील वकिलांच्या अभावामुळे अर्थात अनुपस्थितीमुळे हे प्रकरण मुलभूतरित्या फेटाळण्यात आले. महामंडळाने या प्रकरणाला प्रस्थापित करण्यासाठी प्रस्तावाची पत्रिका दाखल केली आहे. हे प्रकरण अजून दाखल होणे बाकी आहे.

टीप ३८ – मेसर्स इंटरनॅशनल स्टील इंडस्ट्रीज (आयएसआय) मुंबई यांच्याकडून घेतलेल्या कच्च्या मालाच्या व्यवहारापोटी दि. २४.११.२००१ रोजी रू. २९.४२ लाखाचे अग्रिम अदा करण्यात आले होते. रक्कम थकीत असल्यामुळे आणि आर्थिक गुन्हे शाखेकडे दि. २२.१२.२००४ रोजी एफआयआर दाखल केल्याने ही बाब चौकशीधीन आहे. तदनंतर महामंडळाने आयएसआय विरूद्ध दोन फौजदारी तक्रार दाखल केल्या आहेत. त्या महानगर दंडाधिकारी न्यायालय (एस्प्लेनेड), मुंबई यांच्यासमोर प्रलंबित आहेत. आरोपींच्या नवीन जागांची माहिती आम्ही न्यायालयाला दिली आहेत. न्यायालयाने त्यानुसार नव्या जागेवर अजामीनपत्र वॉरंट बजावलेले आहे. पुढील सुनावणी ०७.०४.२०१५ या दिवशी आहे. अजामीनपत्र प्रकरणाचा अहवाल प्रलंबित आहे.

टीप ३९ – महाराष्ट्र लघु विकास महामंडळाने त्यांची गोदामे भाडे तत्त्वावर ठक्कर वेअरहाऊसिंग एजन्सी (टीडब्ल्यूए) यांना दिली आहेत. संस्थेने सदर गोदामं ५ संस्थांना पोटभाडेकरू म्हणून दिली आहेत. त्यामुळे महामंडळ आणि ठक्कर वेअरहाऊसिंग एजन्सीमध्ये वाद उत्पन्न होऊन ही बाब लवादाकडे सोपविण्यात आली आहे. लवादाने दि. ०८.१०.२०१० रोजी रु. २.५९ कोटी देण्याबाबतचा निवाडा महामंडळाच्या बाजूने दिला असून त्यावर ठक्कर वेअरहाऊसिंग एजन्सीने न्यायालयात पिटीशन सादर केले आहे. महामंडळाने टीडब्ल्यूएच्या दाखल केलेल्या याचिकेला आव्हान देणारे अपील विभागीय न्यायालयापुढे सादर केले आहे. महामंडळाचे अपील नोंदणी टप्प्यात आहे.

टीप ४० – महामंडळाला हिंदुस्थान झिंक लिमिटेडकडून रु. ३५,४४,९११.०० रुपयांचे ग्रहणीय भाडे स्वरुपात येणे आहे. हा खटला लवादाकडे गेला आणि त्याचा निवाडा महामंडळाच्या बाजूने देताना हिंदुस्थान झिंक लिमिटेडला रु. २७,४०,०४६.०० महामंडळाला द्यावयास सांगितले. या निवाड्याच्या विरोधात हिंदुस्थान झिंक उच्च न्यायालयात गेली आहे. हे प्रकरण उदयपूर न्यायालयात प्रलंबित असून त्याचा केस नंबर सीएमएम-३-१४ असा आहे. याबाबत महामंडळाने आपले लिखित म्हणणे सादर केले असून पुढील सुनावणी २६-०३-२०१५ या दिवशी आहे.

टीप ४१ – महामंडळाने पुनर्मुल्यांकन राखीवमधून रु. ६७,७५,४६०.०० ची रक्कम परतफेड करून तितकीच रक्कम भाडेपट्टीवरील जमीन खाती त्यांचे मूल्य कमी करण्यासाठी जमा केली आहे.

टीप ४२ – उपर्जित व्याज खात्यात वर्ष २००२-२००३ च्या आधीच्या कालावधीच्या संबंधित रु. २८,३२,४३९.०० समाविष्ट आहे. ज्याचा काहीही तपशील नाही. महामंडळ ह्याचा मेळ घालण्याच्या प्रक्रियेत असल्याने त्याची तरतूद केलेली नाही.

टीप ४३ – औरंगाबाद आणि वांद्रे येथील फ्रँकिंग विभाग येथील फ्रँकिंग मशीनच्या उडण्यामुळे झालेले गेल्या ३-४ वर्षांतील रु. १,३६,०७४.०० रुपयांचे नुकसान इतर अग्रिमात समाविष्ट आहे. महामंडळ ते चुकलेल्या कर्मचाऱ्यांकडून वसूल करण्याच्या प्रक्रियेत असल्याने त्याची तरतूद केलेली नाही.

टीप ४४ – मंडळाच्या संमत ठरावानुसार, महामंडळ विपणन कार्यावर मिळालेल्या सुटीतला ०.१ टक्के विपणन जोखीम राखीवात जमा करत आहे.

टीप ४५ - <u>लेखा प्रमाणक - पूर्वकालीन बाबी</u>

खर्च व जमेच्या बाबतीत पूर्वकालीन नावे - जमा व खर्च रकमेचा तपशील खालीलप्रमाणे :-

(रकमा रु. मध्ये)

तपशील	खर्च	तपशील	जमा
संकीर्ण खर्च	६२,७५,८६५	संकीर्ण उत्पन्न	६,११,४११
कर्मचाऱ्यांचे वेतन आणि सवलती	१४,७२३	भाडे	२,११,४४६
सेवा कर	१,१३,२१६	वसुलीयोग्य व्याज	५,७२,७९५
कार्यालयीन भाडे व भाडेपट्टी	१,५००		
एकूण	**६४,०५,३०४**	**एकूण**	**१३,९५,६५२**
निव्वळ नावे रक्कम नफा तोटा पत्रकात रेषेखाली दर्शवली आहे. ५०,०९,६५२			

टीप ४६ – घसारा लेखे प्रमाणक - ६ आणि स्थिरमत्ता लेखे प्रमाणक १० - महामंडळाने मुख्य कार्यालय व शाखांमधील स्थिर मालमत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी करण्यासाठी व ज्याची महामंडळाच्या स्थिरमालमत्ता अनुसूचीबरोबर मेळ बसवण्यासाठी सनदी लेखापाल संस्थेची नेमणूक केली होती. त्या सनदी लेखापाल संस्थेने दिलेला अहवाल व्यवस्थापनाच्या विचाराधीन आहे.

टीप ४७ - <u>शासकीय अनुदान लेखे प्रमाणक - १२</u>

महामंडळाला यापूर्वीच्या वर्षात पैठणी विकास केंद्र बांधण्यासाठी रु. १,२६,९४,४०० चे अनुदान मिळाले. या अनुदानाचा वापर करून महामंडळाने रु. ४९,९५,०००.०० चे माग खरेदी केली आहे. अहवालवर्षात अनुदान म्हणून रु. ४९,९५,०००.०० ची रक्कम कमी केली. महामंडळाला १०० माग खरेदी करण्यासाठी रु. २१,००,०००.०० चे अर्थसहाय्याचा वापर रु. ४९,९५,०००.०० (वर्ष २००९-१० च्या शासकीय अनुदानातून वजा) माग खरेदीशी संबंधित असल्याने रु. २१,००,०००.०० चे अर्थसहाय्य शासकीय अनुदानात घातले आहे. नाशिक विभागाला पैठणी साड्यांच्या कामगारांच्या प्रशिक्षणासाठी न वापरले गेलेले रु. ५,००,०००.०० अनुदान महामंडळाने शासकीय अनुदानात घातले आहे. इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकौंटंट यांनी निर्गमित केलेल्या लेखा प्रमाणक १२ नुसार शासकीय अनुदानखात्यात रु. १,०२,९९,०००.०० ची शिल्लक दाखविली आहे.

महामंडळाने जागतिक व्यापार केंद्राकडून ६० वर्षासाठी २५,४०,२५० .०० रुपये भाडेपट्टीने जागा खरेदी केली आहे. त्यासाठी दरवर्षी ४२,३३८.०० असा खर्च ६० वर्षांसाठी निश्चित केला आहे. त्यासाठी अनुदान मिळाले असून ते राखीव व शिलकी - अनुदान या शीर्षाखाली वर्ग केले आहे. त्याचबरोबर दरवर्षी ४२,३३८ रुपये इतकी रक्कम दरवर्षी जमा-खर्चाच्या विवरणात दाखविली जाईल.

टीप ४८ - निवृत्ती लाभ लेखे प्रमाणक - १५

अ) महामंडळाने रु. २७,६५,०३० ची उपदानासाठीची तात्कालिक तरतूद विमाशास्त्रीय मूल्यांकन नावाने केली आहे. विनाशास्त्रीय मूल्यांकनाशिवाय, उपदान तरतुदींचे अचूक दायित्व निश्चित करता येत नाही. रु. ९,१३,०६,०८५.०० ची तरतूद असताना महामंडळाने रु. ८,३५,०५,१७८ ची गुंतवणूक आयुर्विमा महामंडळाच्या उपदाननिधीमध्ये केली आहे.

ब) विमाशास्त्रीय मूल्यांकनाद्वारे महामंडळाने रु. २,०६,२९,१३६.०० ची रजा रोखीकरणासाठी तरतूद केली आहे.

भागनिहाय अहवाल - लेखे प्रमाणक - १७

प्राथमिक भाग

तपशील	व्यापार	उत्पादन	इतर उद्योग कार्य	एकूण
भाग महसूल	४८,०७५	६८१	१,०८१	४९,८३७
वजा भाग मूल्य	४६,४६५	५५९	५१८	४७,५८९
परिणाम	१६१०	१२२	५१६	२,२४८
वजा - न विभागलेले खर्च	-	-	-	३३
करपूर्व नफा				२,२०२
वजा - आयकर - स्थगितीकर				७४६
करोत्तर निव्वळ नफा				१,४५६
वजा - प्रस्तावित लाभांश				-
वजा - मागील वर्षातील तडजोड (निव्वळ)				५१
निव्वळ नफा				
इतर माहिती				
भाग मालमत्ता	२०,१५७	२	५,०१२	२५,१७१
न विभागलेली मत्ता				४,२३१
एकूण मत्ता				२९,४०२
दायित्वाचा भाग	१९,५२६	३	४,७४१	२४,७२०
न विभागलेले दायित्व				५,१३२
एकूण दायित्व				२९,४०२

ब) दुय्यम भाग

संपूर्ण कार्य हे एकाच अहवालातील भाग समजण्यात आले आहे.

टीप ४९ - संबंधित संस्थांच्या व्यवहाराबाब सादर करावयाचा तपशील : लेख प्रमाणक १८ -

इन्स्टिट्यूट ऑफ चार्टर्ड अकौंटंट ऑफ इंडियाने निर्गमित केलेल्या लेखे प्रमाणक १८ अनुसार महामंडळाने खालील बाब संबंधित संस्थांच्या बाबतीत सादर करावयाच्या माहितीसाठी मानली आहे.

* सन २०११-१२ च्या वित्तीय वर्षात राज्य शासनाकडून श्रीमती राधिका रस्तोगी (भाप्रसे) यांना महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ, मर्यादितचे व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून प्रतिनियुक्तीवर पाठविण्यात आले. अहवाल वर्षात त्यांना एकूण १६,२५,३१८ रुपये वेतन व २,९७,९७७ रुपये इतके इतर खर्चासाठी अदा करण्यात आले.

* सन २०११-१२ या वित्तीय वर्षात राज्य शासनाकडून श्री. डी. आर. गुट्टे व श्री. एस. बी. झावरे यांना महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ, मर्यादितचे सह व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून प्रतिनियुक्तीवर पाठविण्यात आले. अहवाल वर्षात त्यांना एकूण ९,६७,९१२ रुपये इतके वेतन व १,७८,१७९ रुपये इतर खर्चासाठी अदा करण्यात आले.

टीप ५० - एकत्रित वित्तीय विवरणपत्रे

कंपनीच्या यादीत समावेश नसल्याने महामंडळाकरिता लेखा प्रमाणक २१ ची पूर्तता करण्याची आवश्यकता नाही.

टीप ५१ - आयकरावरील करांचे लेखांकन : लेखा प्रमाणक २२

दि. ३१ मार्च, २०१२ रोजी पुस्तकी नफा आणि करपात्र नफा यात वेळोवेळी उत्पन्न होणाऱ्या फरकाचा मोठा भाग निव्वळ प्रलंबित कर मता - दायित्वे आहे, तो खालीलप्रमाणे :

रु. लाखांमध्ये

तपशील	रक्कम	रक्कम	कर परिणाम	रक्कम	संदर्भ
०१.०४.२०११ पर्यंतची					
प्रलंबित कर मत्ता				७८०२११७	अ
प्रलंबित कर दायित्व					
घसारा					
आयकर कायद्याप्रमाणे घसारा	४३५२१७१				
वजा : कंपनी कायद्याप्रमाणे घसारा	३३२३९२८	१०२८२४३	३३३६१३		ब
रजा रोखीकरण					
वर्षभरातील रजा रोखीकरण	३७९४१२२				
वजा : रजा रोखीकरण ऋणको	३०६८९९९	७२५१२३	२३५२६६		क
प्रलंबित कर मत्ता					
कलम ४०(अ) खाली अमान्य	१०४६२५०	१०४६२५०	३३९४५६		ड
				(२२९४२४)	इ=ड-क-ब
३१.०३.२०११ रोजी निव्वळ प्रलंबित करदायित्व				७५७२९६३	ए + इ

प्रलंबित कराचे उपयोजनाचा परिणाम माहे मार्च २०१२ रोजी, संपलेल्या वर्षात नफा तोटा लेख्यात रु. २२९,४२४ ची निव्वळ जमा झाली आहे. अखेरची प्रलंबित निव्वळ कर मत्ता रु. ७५,७२,६९३.०० ताळेबंदात स्वतंत्रपणे दर्शविली आहे.

टीप ५२ - कंपनी कायदा १९५६ मधील अनसूची ६ मधील परिच्छेद ३,४,४-क आणि ४-ड मधील तरतुदींनुसार अतिरिक्त माहिती :

i) परकीय चलनावरील उत्पन्न व खर्च

(रुपये लाखात)

तपशील	२०११-१२	२०१०-११
परकीय चलनावरील उत्पन्न	०.००	०.००
परकीय चलनावरील खर्च	०.००	०.००

आयात केलेल्या व अंतर्गत वापर केलेल्या कच्च्या मालाचे मूल्य

(रुपये लाखात)

तपशील	२०११-१२		२०१०-११	
	टक्के	मूल्य	टक्के	मूल्य
आयात केलेल्या	-	०.००	-	०.००
अंतर्गत	१००	१२.७४	१००	१४.३८
एकूण	१००	१२.७४	१००	१४.३८

ii) लेखापरिक्षकांना अदा केलेली रक्कम

(रुपये लाखात)

तपशील	२०११-१२	२०१०-११
लेखापरिक्षण शुल्क	४.००	४.००
इतर सेवा	-	-

टीप ५३ - भारत सरकारच्या औद्योगिक संबंध मंत्रालयाच्या अधिसूचना क्रमांक एफ क्र.२-६-२००८ सी-एल-व्ही दिनांक ३० मार्च २०११ अन्वये कंपनीने कंपनी कायदा १९५६ च्या पुरवणी ६ अन्वये आर्थिक विवरण तयार केले आहे. चालू वर्षात आकेडवारीशी जुळणी करण्याकरिता मागील वर्षाची आकडेवारी आवश्यक तिथे पुनवर्ग व पूर्णगृहित करण्यात आली आहे. सर्व आकडे जवळच्या रुपयात पूर्णांकात देण्यात आले ाहेत. कंपनीने कंपनी कायदा १९५६ च्या सुधारित पुरवणी ६ अन्वये काही बाबी मात्र पूर्ण केल्या नाहीत.

आमच्या समदिनांकांच्या अहवालानुसार
ओम प्रकाश एस. चपलोत अँड कं.
सनदी लेखापाल
(संस्था क्र. ०००१२७क)

यश पुंजावत
सभासद क्र. ४१५५५२
स्थळ मुंबई
दिनांक ४ मार्च २०१५

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता
महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ मर्यादित करिता

संचालक **व्यवस्थापकीय संचालक**

मुख्य वित्तीय अधिकारी **कंपनी सचिव**

कृपानिधी लिमिटेड

४७ वा वार्षिक अहवाल

२०११-१२

कृपानिधी लिमिटेड
''कृपानिधी'', ९ वालचंद हिराचंद मार्ग, बॅलार्ड इस्टेट, मुंबई ४००००१
दूरध्वनी : २२६११११२१/२२/२३

संचालक मंडळ २०११-१२

अध्यक्ष	: श्री. विजय डी. कपाटे
संचालक	: श्री. आर. जी. होटकर श्री. सुरेंद्र कुमार श्री. निखिल मर्चन्ट श्री. रोहन मर्चन्ट श्रीमती दीपा कांचन
मुख्य प्रशासकीय अधिकारी	: श्री. प्रकाश वाय. राव
प्रशासकीय अधिकारी (लेखा)	: श्री. चंद्रकांत वाघमारे
बँकर्स	: बँक ऑफ इंडिया बॅलार्ड इस्टेट शाखा, मुंबई ४००००१
लेखापरिक्षक	: मेसर्स राजेश गडा अँड असोसिएट्स, सनदी लेखापाल, वसई (प.), जि. ठाणे
नोंदणीकृत कार्यालय	: ''कृपानिधी'', ९, वालचंद हिराचंद मार्ग, बॅलार्ड इस्टेट, मुंबई ४००००१

कृपानिधी लिमिटेड

''कृपानिधी'', ९ वालचंद हिराचंद मार्ग, बॅलार्ड इस्टेट, मुंबई ४००००१
दूरध्वनी : २२६११९२१/२२/२३

प्रति
सदस्य,
कृपानिधी लिमिटेड,
मुंबई.

दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजी संपलेल्या वर्षाचे आपल्या कंपनीचे नफा-तोटा पत्रक आणि त्याच तारखेचा ताळेबंद यासह कंपनीचा ४७ वा वार्षिक अहवाल सादर करताना संचालक मंडळास आनंद होत आहे.

लेखा आणि लेखापरिक्षण - संचालक मंडळाला हे नमूद करताना आनंद होत आहे की, कंपनी कायदा मंडळाने २०११-१२ या आर्थिक वर्षासाठी स्थानिक सनदी लेखापाल मे. राजेश गडा अँड असोसिएट्स, सनदी लेखापाल यांची नियुक्ती केली आहे.

कंपनी नफा करणारी संस्था नसल्यामुळे लेखापरिक्षण कालावधीत करण्यात आलेले सर्व खर्च नेहमीच्या प्रथेनुसार सथासदांकडून प्रमाणबद्ध पध्दतीने वसुल करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

संचालकांच्या जबाबदाऱ्या - कंपनी कायदा १९५६ चा भाग २१७ चा उपभाग (२एए) अनुसार कंपनीचे संचालक मंडळ याद्वारा दर्शवित आहे व खात्री देत आहे की :

१) वार्षिक लेखे तयार करताना लागू असलेले लेखांकन प्रमाणक पाळण्यात आले आहेत.
२) संचालकांनी निवडक लेखापध्दती नियमितपणे अंमलात आणल्या आणि कंपनीच्या वित्तिय वर्ष अखेरच्या कारभाराबाबत तसेच त्या कालावधीत झालेल्या नफ्याबाबत खरे व उचित दर्शन घडेल याकरीता योग्य व उचित अंदाज व निर्णय घेतले.
३) कंपनी कायदा १९५६ मधील तरतुदीनुसार कंपनीच्या मालमत्तेचे सरंक्षण करण्यासाठी तसेच अफरातफर व इतर गैरमार्ग शोधून काढण्यासाठी व ते रोखण्यासाठी आवश्यक आणि पुरेसे लेखे दप्तर ठेवण्यासाठी काळजी संचालकानी घेतली आहे.
४) संचालकांनी वार्षिक लेखे ''चालू संस्था'' आधारे तयार केले आहेत

विधिविषयक प्रकरणं - आपणास माहित आहे की, कृपानिधी ही इमारत उभी असलेल्या भाडे पट्टीवरील जमिनीची मालकी 'मुंबई पोर्ट ट्रस्ट' यांची असून त्याची पूर्व परवानगी न घेता कंपनीने सदरहू जागा आपल्या सदस्यांना हस्तांतरीत केली या कारणावरुन 'मुंबई पोर्ट ट्रस्ट'ने दावा दाखल केला आहे. लघुवाद न्यायालयाने दिनांक ३१.०८.२००१ रोजी आपल्या विरोधात

निर्णय देऊन जागा खाली करण्यास सांगितले. ह्याबाबत आम्ही उच्च न्यायालयात अपील केले आहे. अपील दाखल करुन घेण्यात आले असून ते सुनावणीसाठी ठेवण्यात आले आहे. आपणास हे ही माहित आहे की वहिवाट नियमित करण्यासाठी तसेच भाड्यात सुधारणा करण्याबाबत समझोता सूत्रानुसार आपला अर्ज एमबीपीटीकडे प्रलंबित आहे.

त्याचबरोबर भाडे दुरूस्तीबाबतदेखील आपण त्यांच्याशी तडजोड करत आहोत. अशा परिस्थितीत कंपनीला एमबीपीटी यांच्या वकीलांकडून २.९६ कोटी रुपयांची देणी देण्याबाबतचे पत्र सर्वोच्च न्यायालयाच्या १३.०१.२००४ रोजी दिलेल्या निकालाच्या आधारे दिले गेले आहे. त्याची प्रत आपल्या सदस्यांना कंपनीने यापूर्वीच देऊन त्यांच्या हिश्श्याची 1आर्थिक जुळवाजुळव भरण्याबाबत विनंती केली आहे. दरम्यानच्या काळात कंपनीने एमबीपीटीसमवेत आपले वकील श्री. अमिन नाथनी यांच्यामार्फत या देणींबाबत आवश्यक दुरुस्त्या करून घेण्याबाबत संपर्कात आहे. त्यामुळेच सदस्यांना विनंती करण्यात येत आहे की, आपल्या कंपनीला याबाबत जी देणी द्यावयाची आहे, त्यासाठी आपण आपल्या हिश्श्याचा आर्थिक भार लवकरात लवकर द्यावा. अनावश्यक असले तरी नमूद करत आहोत की, आपले एक सदस्य मेसर्स नियती कन्स्ट्रक्शन यांनी त्यांच्या एकूण देय असलेल्या रकमेपैकी थोडा भाग म्हणून एक लाख रुपयांचे देयक भरले आहे. आपण कृपया नोंद घ्यावी की, या देयकाचा आणि कंपनीने एमबीपीटीच्या विरोधात दाखल केलेल्या प्रकरणाचा काहीही संबंध नाही. त्यामुळेच सर्व सदस्यांनी आपल्याला नियमानुसार लागू करण्यात आलेल्या हिश्श्याची देय तत्काळ भरावीत.

कंपनीने निर्णयाच्या विरोधात दाखल केलेल्या अपीलाबाबत की जे अद्यापही लघुवाद न्यायालय,मुंबई यांच्याकडे प्रलंबित आहे. मान.न्यायालयाने आदेश दिलेआहेत की ही बाब सलोख्याने मिटवावी. त्यानुसार आम्ही आमच्या वकीलामार्फत पत्र लिहून चर्चेसाठी वेळ मागितला. याबाबत मुंबई पोर्ट ट्रस्टला स्मरणपत्रही पाठविले. परंतु आजतागयत त्यांच्याकडून कोणताही संपर्क साधण्यात आलेला नाही.

दि. १६ सप्टेंबर २०११ रोजी झालेल्या सुनावणीत मा. अपिलेट कोर्टाने असे आदेश पारीत केले आहेत की ही बाब निर्णयाकरिता पुनश्च ट्रायल कोर्टाकडे सोपविण्यांत यावी. कारण यातील अतिरिक्त बाब क्र. २ बाबत ट्रायल कोर्टाने काही ठरविलेले नाही. कोर्टाला असे निर्देश देण्यांत आले की, त्यांनी सदर अतिरिक्त बाबींवर आपले मत द्यावे व तोपर्यंत अपील प्रलंबित ठेवावे. **ट्रायल कोर्टाने अतिरिक्त बाब क्र. २ वर मुंबई पोर्ट ट्रस्टच्या बाजूने निर्णय दिला असून आता ही बाब अपिलेट न्यायालयाकडे प्रलंबित आहे.**

विद्यमान परिस्थिती

ट्रायल कोर्टाने ठरविल्याप्रमाणे विषय क्रमांक २ जो एमबीपीटीच्या हितावह आहे, त्याचे अपील अपीलीय न्यायालयात सुनावणीसाठी आले. मात्र काही कारणास्तव ही सुनावणी तहकूब झाली. आपल्या वकील श्रीमती वाघमारे या प्रकरणात सुनावणीसाठी उपस्थित राहू शकल्या नाहीत. त्या सीबीआय या संस्थेत रूजू झाल्यामुळे त्यांनी स्वतःला आपल्या कामातून मुक्त करून घेण्याबाबतचे पत्र एमएसएसआयडीसी कडे दिले. आपण त्यांना मुक्त करण्याबाबतचे पत्र देणार आहोत. आता यापुढे आपले वकील म्हणून श्री. छाब्रा हे न्यायालयात बाजू मांडणार आहे, अशी माहिती आहे. ॲड. श्रीमती वाघमारे यांच्या सूचनेनुसार, श्री. छाब्रा यांनी यापूर्वी न्यायालयात ४-५ वेळा आपली बाजू सविस्तरपणे मांडली. आपल्या कंपनीचे अध्यक्ष हे एमएसएसआयडीचे महाव्यवस्थापक म्हणून काम करत असून त्यांची पैठण व तेथून नंतर दिल्ली येथे बदली झाली. त्यामुळे या बदलीच्या कालावधीत ते न्यायालयात उपस्थित राहू शकले नाहीत. कृपानिधी लिमिटेडकडून कुठलाच प्रतिसाद न मिळाल्यामुळे श्री. छाब्रा आपली बाजू न्यायालयात मांडू शकले नाहीत.

त्यामुळे शेवटी ५ जुलै २०१३ या दिवशी सन्मा. न्यायालयाने आपले अपील कुठल्याही निर्णयाशिवाय निकालात काढले.

या अपीलाची पुन्हा सुनावणी व्हावी, यासाठी आपल्या कंपनीने न्यायालयाला विनंती अर्ज केला आहे. लवकरात लवकर ते दाखल व्हावे, यासाठी श्री. छाब्रा यांना आपण कळविले आहे. त्यानुसार श्री. छाब्रा यांनी कंपनीचे अध्यक्ष श्री. व्ही. डी. कपाटे यांचे प्रतिज्ञापत्र लवकरात लवकर देण्याची विनंती केली आहे. हा अर्ज न्यायालयात दाखल झाल्यानंतर आपले प्रलंबित प्रकरण असल्यामुळे सन्मा. न्यायालय लवकरच ते दाखल करून सुनावणी करण्याबाबतचा निर्णय घेईल, अशी अपेक्षा आहे.

कर्मचारी - अहवाल वर्षात सलगपणे कंपनीचे कर्मचारी वर्गाबरोबरचे संबंध सलोख्याचे राहिले.

बहुमोल सहकार्य दिल्याबद्दल संचालक सर्व सदस्यांचे व कर्मचाऱ्यांचे आभार मानत आहेत. तसेच मे. राजेश गडा अँड असोसिएटस्, सनदी लेखापाल, वैधानिक लेखा परिक्षक आणि लेखापरिक्षण संचालक, वैज्ञानिक आणि वाणिज्य विभाग यांनी वेळोवेळी दिलेल्या सहकार्याची व सेवांची नोंद घेत आहेत तसेच बँकांनी वेळोवेळी दिलेल्या त्यांच्या सेवाबाबत त्यांचेही संचालक मंडळ आभारी आहेत.

संचालक मंडळासाठी व वतीने

अध्यक्ष

स्थळ : मुंबई.
दिनांक :

राजेश गडा अँड असोसिएट्स

सनदी लेखापाल

१०२, विजय अपार्टमेंट, गुरु नानक नगर, इंडियन डायग्नोस्टिक सेंटरजवळ, गुरुद्वारा मागे, अंबाडी रोड,
वसई (पश्चिम) - ४०१२०२ जि. ठाणे
टेलिफॅक्स : ०२५०-३४००३२/२३४६११८ Email : info@carajeshgada.com/rga1698@gamil.com

राजेश गडा अँड असोसिएट्स, सनदी लेखापाल यांचा सदस्यांसाठी लेखा अहवाल

१) आम्ही मे. कृपानिधी लिमिटेड यांचे या अहवालासोबत जोडलेले दि. ३१ मार्च २०१२ रोजीचा ताळेबंद व त्याच तारखेस संपणाऱ्या कालावधीचे नफा तोटा लेखे तपासले आहेत. ही वित्तिय पत्रके सादर करण्याची जबाबदारी कंपनी व्यवस्थापनाची आहे. आमची जबाबदारी आमच्या लेखापरिक्षणाआधारे या वित्तिय पत्रकावर भाष्य करण्याची आहे.

२) भारतात सर्वसाधारणपणे स्विकारलेल्या लेखापरिक्षण प्रमाणकानुसार आम्ही लेखापरिक्षण केले आहे. वित्तिय पत्रके वास्तवापासून वेगळे नाहीत याची खात्री करण्याचा दृष्टीने सदर प्रमाणकानुसार नियोजन करुन लेखापरिक्षण केले आहे. या लेखापरिक्षणात वित्तियपत्रकात सादर करण्यात आलेली माहिती व आकडेवारीच्या सहाय्यभूत पुराव्याद्वारे केलेल्या चाचणी परिक्षेचा समावेश आहे. लेखापरिक्षणात वित्तिय पत्रके सादर करताना वापरण्यात आलेली लेखा तत्वे व व्यवस्थापनाने व्यक्त केलेले अंदाज तपासण्याचाही समावेश आहे. आम्हाला विश्वास आहे की आम्ही केलेले भाष्य आमच्या लेखापरिक्षणाच्या आधारे योग्य आहे.

३) कंपनी अधिनियम १९५६ कलम २२७(४अ) अनुसार भारताच्या केन्द्र सरकारने निर्गमित केलेल्या कंपन्या (लेखा परिक्षकांचा अहवाल) आदेश २००३ (सुधारीत) द्वारे आवश्यक असल्याप्रमाणे उक्त परिच्छेदात नमुद केलेल्या बाबीवरील निवेदनाचे जोडपत्र सोबत जोडत आहोत.

४) वर उल्लेखिलेल्या परिशिष्ठातील पुढील भाष्याच्या अनुषंगाने आम्ही असा अहवाल देतो की -

अ) आमच्या लेखापरीक्षेसाठी आमच्या पूर्ण माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आवश्यक असलेली सर्व माहिती व स्पष्टीकरणे आम्ही मिळवली आहेत

ब) आमच्या मते, कायद्याप्रमाणे आवश्यक अशी लेखापुस्तके कंपनीने ठेवलेली आहेत असे आम्हास त्या पुस्तकांच्या तपासणीवरुन दिसून आले .

क) या अहवालात परामर्श घेतलेला ताळेबंद व जमा खर्च पत्रक लेखा पुस्तकांशी सुसंगत आहेत.

ड) दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी संचालकांकडून मिळालेल्या लेखी निवेदनानुसार आणि संचालक मंडळाने दप्तरी घेतलेल्या नोंदी आधारे आम्ही असा अहवाल देतो की कंपनी कायदा १९५६ मधील भाग २७४ चा उप भाग (१)

चे कलम (जी) अनुसार नियुक्त केलेले कोणतेही संचालक दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी अपात्र नाहीत.

इ) कंपनीकडे अतिरिक्त/तुटीचे लेखांकन करण्याची स्वंतत्र पध्दती नाही. सदर रक्कम अहवाल वर्षात वर्गणीद्वारा वसुल करण्यात आली आहे. सभासदांकडून जादा घेतलेली वर्गणी धनको म्हणून व कमी मिळालेली वर्गणी ऋणको म्हणून दर्शविण्यात आली आहे.

फ) आमच्या मते ताळेबंद व जमा आणि खर्च पत्रक कंपनी अधिनियम १९५६ मधील कलम २११ (३सी) मध्ये संदर्भिलेल्या तरतुदीनुसार बंधनकारक असलेल्या लेखे प्रमाणकांची पूर्तता करतात.

ग) उपरोक्त परिच्छेदाधिन आणि आमच्यामते, आमच्या विश्वासानुसार आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार लेख्यांचे इतर टीपांसह एकत्रित वाचन केले असता कंपनी अधिनियम १९५६ प्रमाणे भारतात स्विकारलेल्या लेखातत्वानुसार आवश्यक असलेली माहिती देतात आणि त्या दृष्टीने सत्य व यथार्थ चित्र दर्शवितात
१) ताळेबंदाच्या संबंधात कंपनीच्या दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी असलेल्या कारभाराचे
२) जमा खर्च पत्रकाचे संबंधात कंपनीच्या त्याच दिनांकास समाप्त होणाऱ्या वर्षातील तूट

राजेश गडा अँड असोसिएट्सकरिता
सनदी लेखापाल
संस्था क्र. : ११७३०९ डब्ल्यू

सही
सीए राजेश गडा
भागीदार
सभासद क्र. १०४१९७

स्थळ : वसई
दिनांक : ९ मार्च २०१५

लेखापरिक्षकांच्या अहवालाचे जोडपत्र
(आमच्या सम दिनांकाच्या अहवालातील परिच्छेद ३ पहावा)

१.   अ) उपलब्ध झालेल्या माहितीच्या आधारे कंपनीने स्थिर मत्तेचा परिमाण दर्शक व मत्तेची स्थिती याचा संपूर्ण तपशील दर्शविणारा अभिलेख ठेवलेला नाही.

ब) अभिलेख ठेवलेले नसल्याने वर्ष अखेरच्या स्थिर मत्तेच्या प्रत्यक्ष पडताळणीबाबत आम्ही भाष्य करु शकत नाही.

क) व्यवस्थापनाने आम्हाला कळविल्यानुसार अहवाल वर्षात कंपनीने स्थिर मत्तेचा बहुतांशी भाग निकालात काढलेला नाही.

२. कंपनीने अहवाल वर्षात मालाची खरेदी/विक्री केलेली नाही किंवा तेथे कोणताही साठा नव्हता त्यामुळे साठ्याच्या प्रत्यक्ष पडताळणीची आवश्यकता किंवा वस्तुसूचिंचे अभिलेख ठेवण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

३. कंपनी अधिनियम १९५६ मधील कलम ३०१ च्या अंतर्गत कंपनीने ठेवलेल्या नोंदवहीमध्ये नोंदलेल्या कंपन्या संस्था किंवा इतर व्यक्ती यांना कंपनीने प्रतिभूत किंवा अप्रतिभूत अशा प्रकारची कोणतीही कर्जे घेतलेली नाहीत किंवा दिलेली नाहीत. त्यामुळे कंपनीने (लेखापरिक्षकांचा अहवाल) आदेश २००३ चे कलम ४ (३)(अ),(ब),(क) आणि (ड) कंपनीला लागू होत नाही.

४. कंपनीच्या उद्योगाचे स्वरुप आणि कंपनीच्या अभिलेख्यांचे आमच्या तपासणी आधारे आणि आम्हाला मिळालेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आम्ही असा अहवाल देतो की कंपनीच्या कार्यात वस्तुसूचिंची खरेदी आणि मालाच्या विक्रीचा समावेश नाही. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार मत्तेच्या खरेदीबाबत कंपनीचा व्याप व त्यांच्या कार्याचे स्वरुप पाहता तेथे पुरेशी अंतर्गत नियंत्रण पध्दती आहेत. आमच्या लेखापरिक्षण कालावधीत स्थिर मत्ता खरेदी करण्याबाबत अंतर्गत नियंत्रणातील मोठी दुर्बलता सुधारण्याबाबत कसूर झाली आहे असे दिसून आलेले नाही.

५. आम्ही योजलेल्या लेखापरिक्षण पध्दतीआधारे आणि व्यवस्थापनाने पुरविलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आम्ही या मताप्रती आहोत की कंपनी अधिनियम १९५६ कलम ३०१ अन्वये ठेवावयाच्या नोंदवहीमध्ये नोंद करण्याजोगा कोणताही व्यवहार अहवाल वर्षात झालेला दिसत नाही.

६. अहवाल वर्षात कंपनीने जनतेकडून कोणत्याही ठेवी स्विकारलेल्या नाहीत.

७. आमच्या मते आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनीला अंतर्गत लेखा परिक्षण कलम लागू नाही त्यामूळे त्यावर भाष्य केलेले नाही.

८. कंपनी त्यांच्या सभासदांना इमारतीच्या देखभालीची सेवा देत असल्यामुळे कंपनी अधिनियमातील भाग २०९ चा उपभाग (१) चे कलम ड, जे व्यय लेखे ठेवण्यासाठी आहे, ते कंपनीला लागू होत नाही.

९. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणाआधारे वैधानिक देण्याबाबत आम्ही असा अहवाल देतो की:-
अ)कंपनीला लागू असलेली भविष्यनिर्वाह निधी, आयकर, संपत्तीकर इत्यादीसारखी अविवादीत वैधानिक देणी सर्वसाधारणपणे संबंधित प्राधिकरणाकडे नियमितपणे भरणा केली आहेत. तेथे कोणत्याही अविवादीत रकमा नाहीत की ज्या कंपनीच्या लेख्यानुसार दि. ३१ मार्च २०१२ पर्यंतच्या कालावधीकरिता ६ महिन्यांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी थकीत होत्या.

१०. कंपनीला चालू वित्तिय वर्षाअखेर संचित तोटे नाहीत आणि अहवाल वर्षातील आमच्या लेखापरिक्षण कालावधीत किंवा त्याच्या मागील वर्षातही कोणताही रोख तोटा केलेला नाही.

११. कंपनीने कोणतेही कर्ज घेतलेले नसल्यामुळे वित्तिय संस्था, बँका किंवा रोखेधारक यांची परतफेड करण्यात कसूर झालेली नाही.

१२. कंपनीने भाग, रोखे आणि इतर तारणाआधारे कोणतीही कर्जे आणि अग्रिमे दिलेली नाहीत. त्यामुळे त्याचे अभिलेख ठेवलेले नाहीत.

१३. कंपनी हा कोणताही चिटफंड, निधी, म्युच्यूअल बेनिफीट/सोसायटी नाही. म्हणून आदेशातील कलम ४(१३) मधील आवश्यकता कंपनीला लागू होत नाहीत.

१४. कंपनी भाग, तारण, कर्जरोखे वा इतर गुंतवणूकीचे व्यवहार करत नाही

१५. कंपनीने कोणत्याही , वित्तिय संस्थाकडून इतरानी घेतलेल्या कर्जाकरिता कोणतीही हमी दिलेली नाही.

१६. कंपनीने कोणतेही मुदत कर्ज घेतलेले नाही.

१७. आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आणि कंपनीच्या ताळेबंदाचे सर्वसाधारण परिक्षण केल्यानंतर आम्ही असा अहवाल देतो की, कंपनीकडून अल्प मुदतीकरिता उभारण्यात आलेल्या निधीचा वापर दिर्घ मुदत गुंतवणूकीसाठी करण्यात आलेला नाही.

१८. कंपनीच्या अभिलेख्यानुसार आणि आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार कंपनी अधिनियम १९५६ चा कलम ३०१ अन्वये ठेवावयाच्या नोंदवहीत नोंद करावयाच्या संस्था आणि कंपन्या यांना कंपनीने कोणत्याही प्राधान्याने भाग वितरण केलेले नाही.

१९. कंपनीने कर्जरोखे उभारलेले नाहीत त्यामूळे हमी निर्मितीची आवश्यकता नाही.

२०. सन २०११-१२ या वित्तिय वर्षात कोणतीही सार्वजनिक भाग विक्री नाही.

२१. आम्ही केलेल्या लेखापरिक्षण पध्दती आधारे आणि व्यवस्थापनाकडून आम्हाला दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार आम्ही असा अहवाल देतो की आमच्या लेखापरिक्षण कालावधीत कंपनीकडून/कंपनीस कोणताही गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आलेले किंवा कळविण्यात आलेले नाही

राजेश गडा अँड असोसिएट्सकरिता
सनदी लेखापाल
संस्था क्र. : ११७३०९ डब्ल्यू

सही
सीए राजेश गडा
भागीदार
सभासद क्र. १०४१९७

स्थळ : वसई
दिनांक : ९ मार्च २०१५

कृपानिधी लिमिटेड

३१ मार्च २०१२ अखेरचा आर्थिक ताळेबंद

भागभांडवल व दायित्व	पुरवणी	३१.०३.२०१२	३१.०३.२०११
१. भागधारकांचा निधी			
अ) भरणा केलेले भागभांडवल	ए	१००,०००.००	१००,०००.००
ब) राखीव व अतिरिक्त		-	-
२. दायित्व			
अ) दीर्घ मुदतीची आदान-सनवारी	बी	४,५४०,०००.००	
४,५४०,०००.००			
ब) स्थगित कर दायित्व (निव्वळ)		-	-
क) इतर दीर्घ मुदत दायित्व		-	-
ड) दीर्घ मुदतीची तरतूद		-	-
३. चालू दायित्व			
अ) अल्प मुदतीची आदान		-	-
ब) व्यापारी देणे		-	-
क) इतर चालू दायित्व	सी व डी	२९,७७४,६५१.००	८०८,९६८.००
ड) अल्प मुदत तरतूदी	इ	३९०,००४.००	१९९,९९२.००
एवूण		**३४,७७४,६५५.००**	**५,६४८,९६०.००**
मालमत्ता			
१. मालमत्ता			
अ) स्थिर मालमत्ता	एफ	४६,८८५.००	५६,३६३.००
मूर्त मत्ता		-	-
अमूर्त मत्ता		-	-
चालू भांडवली कामे		-	-
विकासाधीन अस्थिर मालमत्ता		-	-
ब) मालमत्ता गुतवणूक	जी	४,७६७,७००.००	४,७६७,७००.००
क) स्थगित कर मालमत्ता (निव्वळ)		-	-
ड) दीर्घ मुदत कर्जे व अग्रिमे		-	-
इ) अन्य मालमत्ता		-	-

२. चालू मालमत्ता			
अ) चालू गुंतवणूक		-	-
ब) वस्तूसूची		-	-
क) सदस्यांकडून येणारे देणे	एच	२९,६२७,२१३.००	३८४,६२०.००
ड) रोख व रोख समतोल	आय	१९१,६४३.००	३०७,९३०.००
इ) अल्प मुदत कर्जे व अग्रिमे		-	-
ई) इतर चालू मत्ता	जे	१४१,२१४.००	१३२,३४७.००
एकूण		**३४,७७४,६५५.००**	**५,६४८,९६०.००**

आमच्या समदिनांकाच्या अहवालानुसार

राजेश गडा अँड असोसिएट्सकरिता
सनदी लेखापाल
संस्था क्र. : ११७३०९ डब्ल्यू

सही
सीए राजेश गडा
भागीदार
सभासद क्र. १०४११७

संचालक मंडळसाठी व वतीने
कृपानिधी लिमिटेडकरिता

सही
अध्यक्ष

सही
संचालक

स्थळ : वसई
दिनांक : ९ मार्च २०१५

कृपानिधी लिमिटेड

दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाचे खरेदी - विक्री, नफा - तोटा लेखा

भागभांडवल व दायित्व	पुरवणी	३१.०३.२०१२	३१.०३.२०११
१. उत्पन्न			
व्याजावरील उत्पन्न		१,२७०,१८६.७३	१,०३६,२२४.००
भागधारकांकडून वर्गणी		१२,०००.००	-
एकूण		**१,२८२,१८६.७३**	**१,०३६,२२४.००**
२. खर्च			
अ) माल विक्री खर्च			
प्रारंभीचा माल			
खरेदी			
वजा - अखेरचा साठा			
ब) प्रत्यक्ष खर्च	१	१,२७२,७०८.७३	१,०२५,७४६.००
क) कार्यालयीन व प्रशासकीय खर्च	२	-	-
ड) व्याज	३	-	-
इ) घसारा	एफ	९,४७८.००	१०,४७८.००
एकूण		**१,२८२,१८६.७३**	**१,०३६,२२४.००**
करपूर्व नफा		-	-
वजा : कर आकारणीसाठी तरतूद		-	-
चालू वर्षी			
स्थगित कर मत्ता (-) दायित्व		-	-
करोत्तर नफा			
पुढे घेतलेली शिल्लक		-	-
परतफेड		-	-
पुढील शिल्लक		-	-
महत्त्वाची लेखाविषयक धोरणे आणि लेखावरील टीप	के		

राजेश गडा अँड असोसिएट्सकरिता
सनदी लेखापाल
संस्था क्र. : ११७३०९ डब्ल्यू

सही
सीए राजेश गडा
भागीदार
सभासद क्र. १०४१९७

संचालक मंडळसाठी व वतीने
कृपानिधी लिमिटेडकरिता

सही
अध्यक्ष

सही
संचालक

स्थळ : वसई
दिनांक : ९ मार्च २०१५

अनुसूची (अ) भाग भांडवल	**३१.०३.२०१२**	**३१.०३.२०११**
अधिकृत भागभांडवल		
प्रत्येकी १०० रुपयांचे ५० हजार समभाग	५,०००,०००.००	५,०००,०००.००
	५,०००,०००.००	**५,०००,०००.००**
विक्रीस काढलेले, अभिदत्त भरणा केलेले		
प्रत्येकी १०० रुपयांचे १ हजार समभाग	१००,०००.००	१००,०००.००
	१००,०००.००	**१००,०००.००**
अनुसूची (ब) गाळेधारक असलेल्या सभासदांकडून ठेवी		
एअर इंडिया	६४६६४५	६४६६४५
बॉम्बे डॉक लेबर बोर्ड	६३३५८५	६३३५८५
महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ	२८५९९६३	२८५९९६३
मुलराज तुलसीदास (जगदीप)	६०८४	६०८४
नियती कन्सल्टंट	१२५६८	१२५६८
सिमेन्स प्रोव्हिडंट फंड	३८११५५	३८११५५
	४,५४०,०००.००	**४,५४०,०००.००**
अनुसूची (क) सभासदांकडून ठेवी		
एअर इंडिया	८१००	८१००
बॉम्बे डॉक लेबर बोर्ड	१०८००	१०८००
फ्युजन कन्स्लटन्सी प्रा. लि.	१०००	१०००
महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ	५५८००	५५८००
मुलराज तुलसीदास (जगदीप)	९००	९००
नियती कन्सल्टंट	२६००	२६००
सिमेन्स प्रोव्हिडंट फंड	१०८००	१०८००
	९०,०००.००	**९०,०००.००**
अनुसूची (ड) - इतर चालू दायित्वे		
इमारत देखभालीसाठी सभासदांकडून प्राप्त आगाऊ रकमा	०	५८५२८७
कर्मचारी कल्याण निधी	२५१६२	२५१६२
उपदान निधी	१९१८२	१९१८२
परत करावयाच्या अतिरिक्त प्राप्त झालेल्या आगाऊ रकमा	३२८८	३२८८
युनिट्सकडून प्राप्त झालेली निविदा ठेवी	२५०००	२५०००
एमबीपीटी भाडे थकबाकी	२९५२०९७०	
अनामत ठेव	६१०४९	६१०४९
	२९,६५४,६५१.००	**७१८,९६८.००**

अनुसूची (इ) - तरतूदी	३१.०३.२०१२	३१.०३.२०११
लेखापरिक्षण शुल्क	१५१६९	१३३६०
भू भाडे	१५५४०१	७५७
पाणी शुल्क	-	४६४००
विजेचे शुल्क	२७०६०	३९५४
व्यावसायिक शुल्क	०	०
वेतन खर्च	१९२३७४	१३५५२१
	३९०,००४.००	**१९९,९९२.००**

अनुसूची (ग) - गुंतवणूक		
जमीन व इमारत	४६३९०००	४६३९०००
व्यापारेत्तर मूळ किंमतीत		
६.७५ टक्के युटीआय बॉण्ड्स (१०० रुपये दर्शनी मूल्य)	१२८७००	१२८७००
(चालू वर्षी १२८७ बॉण्ड्स, मागील वर्षी १२८७ बॉण्ड्स)		
	४,७६७,७००.००	**४,७६७,७००.००**

अनुसूची (आय) - रोख व बँकेतील शिल्लक		
बँकेतील शिल्लक		
शेड्युल बँकेतील चालू खात्यातील शिल्लक रक्कम	१७३,३२१.२६	३०५,५१६.००
हाती असलेली रोकड	१८,३२२.२५	२,४१४.२५
	१९१,६४३.५१	**३०७,९३०.२५**

पुरवणी (जे) - इतर चालू मत्ता		
(रोख किंवा वस्तुमूल्य स्वरुपात प्राप्त झालेली)		
रोख किंवा वस्तुमूल्य स्वरुपात वसूलीयोग्य अग्रिमे	३७,०००	२८,५००
अग्रीम रकमा	४,०४४	३,६७७
थकीत लाभांश	२,३०४	२,३०४
किरकोळ ठेवी	९७,६७०	९७,६७०
देय्य असलेला आयकर परतावा	१९६	१९६
	१४१,२१४.०६	**१३२,३४७.०६**

अनुसूची (१) प्रत्यक्ष खर्च	३१.०३.२०१२	३०.०३.२०११
लेखापरिक्षण शुल्क	८४२७.००	६४९४.००
बँक आकार	०.००	०.००
इमारतीचा विमा	०.००	०.००
कर्मचारी कल्याण निधीसाठीचे योगदान	२४०००.००	२१०००.००
प्रवास खर्च	९४९.००	४३०.००
गटार सफाई शुल्क	४८००.००	४८००.००
विद्युत शुल्क	५८५५९.००	६८९४४.००
इमारतीची किरकोळ दुरूस्ती व देखभाल	७४७६०.००	०.००
सर्वसाधारण खर्च	१४८१५.००	१३५१२.००
भू भाडे	९१०३.७३	९०९९.००
विधी व व्यवसाय शुल्क	५१६५५.००	०.००
उद्वाहन देखभाल खर्च	२३८९९.००	३९४७८.००
इतर दुरूस्ती खर्च	०.००	१२०५७.००
मुद्रण व लेखनसामग्री	२३०१.००	१०२७.००
नोंदणी खर्च	०.००	१००००.००
भाडे व कर	१७४९१४.००	३९०२६.००
वेतन, पगार व बोनस	५१५४५०.००	४९१२९२.००
कामगार कल्याण खर्च	८०००.००	१८४७९.००
दूरध्वनी खर्च	०.००	०.००
पाण्याचे शुल्क	३०१०७६.००	२८९९६३.००
टपाल व तार	०.००	१४५.००
	१२७२७०८.७३	**१०२५७४६.००**

कृपानिधी लिमिटेड
पुरवणी एफ : स्थिर मत्ता
वित्तीय वर्ष २०११-२०१२

क्र.	स्थिर मालमत्ता	स्थूल मत्ता			घसारा			निव्वळ मत्ता	
		३१.०३.२०११ पर्यंत	वाढ (वजावट)	३१.०३.२०१२ पर्यंत	३१.०३.२०११ पर्यंत	वर्षासाठी घसारा	३१.०३.२०१२ पर्यंत	३१.०३.२०१२ पर्यंत	३१.०३.२०११ पर्यंत
१.	भाडेपट्टीने घेतलेली जमीन व इमारत	०	०	०	०	०	०	०	०
२.	फर्निचर आणि फिक्शचर	१०८१२	०	१०८१२	१०५७४	४३	१०६१७	१९५	२३८
३.	पाणी पंप	२१९७२	०	२१९७२	४७२५	२३९९	७१२४	१४८४८	१७२४७
४.	कार्यालयीन सामग्री	६०१	०	६०१	५६७	५	५७२	२९	३४
५.	दंडगोलाकृती प्लॅस्टिक पाण्याच्या टाक्या	१९७५४३	०	१९७५४३	१५८६९९	७०३१	१६५७३०	३१८१३	३८८४४
	एकूण	**२३०९२८**	**०**	**२३०९२८**	**१७४५६५**	**९४७८**	**१८४०४३**	**४६८८५**	**५६३६३**
	गतवर्षी	**२१४२२८**	**१६७००**	**२३०९२८**	**१६४०८७**	**१०४७८**	**१७४५६५**	**५६३६३**	**५०१४१**

कृपानिधी लिमिटेड
ताळेबंद भाग असलेली अनुसूची

अनुसूची ४ : ३१.०३.२०१२ रोजी, असल्याप्रमाणे सभासदांकडील वसूलीयोग्य रकमा - प्राप्त अग्रिमा रकमा

क्र.	सभासदांचे नाव	खर्चाचा हिस्सा	मागील वर्षाची चालू शिल्लक	चालू वर्षाच्या नावे (-)	एमबीपीटीच्या भाडे खर्चाचा हिस्सा	चालू वर्षात देय रक्कम	मिळालेली रक्कम	निव्वळ नावे शिल्लक	निव्वळ जमा शिल्लक
१.	महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ, मर्या.	६२	(४९०,०६२)	७८७,५१५.७७	१८,३०३,००१.४०	१८,६००,४५५	५१७,०८०	१८,०८३,३७६	-
२.	एअर इंडिया	९	१२०,८४३	११४,३१६.८१	२,६५६,८८७.३०	२,८९२,०४७	७५,०००	२,८१७,०४७	-
३.	बॉम्बे डॉक लेबर बोर्ड	१२	(२८,९५८)	१५२,४२२.४१	३,५४२,५१६.४०	३,६६५,९८१	१००,०८०	३,५६५,९०१	-
४.	सिमेन्स प्रोव्हिडंट फंड	१२	१३५,७९२	१५२,४२२.४१	३,५४२,५१६.४०	३,८३०,७३१	२००,०००	३,६३०,७३१	-
५.	नियती कन्सलटंट	२	(६६,२६७)	२५,४०३.७३	५९०,४१९.४०	५४९,५५६	१६,६८०	५३२,८७६	-
६.	जगदीप मर्चन्ट	१	५१,३६०	१२,७०१.८७	२९५,२०९.७०	३५९,२७२	१८,१४६	३४१,१२६	-
७.	फ्युजन कन्स्लटन्सी प्रा. लि	२	७६,६२४	२५,४०३.७३	५९०,४१९.४०	६९२,४४७	३६,२९२	६५६,१५६	-
	एकूण	**१००**	**(२००,६६८)**	**१,२७०,१८६.७३**	**२९,५२०,९७०.००**	**३०,५९०,४८९**	**९६३,२७८**	**२९,६२७,२१३**	**-**
	मागील वर्षी	**१००**	**(५६७,४२५)**	**१,०३६,२२४**	**-**	**४६८,७९९**	**६६९,४६६**	**३८४,६२०**	**५८५,२८७**

३१.०३.२०१२ रोजी असल्याप्रमाणे सभासदांकडील वसूलीयोग्य रकमा

नाव	एकूण रक्कम	चालू वर्षी सहा महिन्यांपेक्षा कमी	चालू वर्षी सहा महिन्यांपेक्षा जास्त	गेल्या वर्षी सहा महिन्यांपेक्षा कमी	गेल्या वर्षी सहा महिन्यांपेक्षा जास्त
महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ, मर्या.	१८,०८३,३७६	१८,०८३,३७६	-		
एअर इंडिया	२,८१७,०४७	२,७७१,२०४	४५,८४३	९९,९८९	२०,८५४
बॉम्बे डॉक लेबर बोर्ड	३,५६५,९०१	३,५६५,९०१	-		
सिमेन्स प्रोव्हिडंट फंड	३,६३०,७३१	३,६३०,७३१	-	९३,७८८	४२,००४
नियती कन्स्लटंट	५३२,८७६	५३२,८७६			
जगदीप मर्चन्ट	३४१,१२६	३०७,९१२	३३,२१४	२३,४७०	२७,८९०
फ्युजन कन्स्लटन्सी प्रा.लि.	६५६,१५६	६१५,८२३	४०,३३३	३८,६६२	३७,९६२
एकूण	**२९,६२७,२१३**	**२९,५०७,८२३**	**११९,३९०**	**२५५,९०९**	**१२८,७१०**

कृपानिधी लिमिटेड

भागधारकांना सन २०११-१२ करिता जमा आणि खर्चाचे विनियोजन दर्शविणारे विवरण पत्र
२०११-२०१२ वर्षासाठीचे भागधारक

क्र.	भागधारकांचे नाव	एकूण उत्पन्न	भाग (टक्के)	रक्कम (अ)	एकूण खर्च	व्यापलेले क्षेत्र	रक्कम (ब)	एकूण बेरीज (ब - अ)
१.	महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ, मर्या.	१२,०००	६२	७,४४०	१२,८२,१८७	२१२३९	७,९४,९५६	७,८७,५१५.७७
२.	एअर इंडिया	१२,०००	९	१,०८०	१२,८२,१८७	३२२५	१,१५,३९७	१,१४,३१६.८१
३.	बॉम्बे डॉक लेबर बोर्ड	१२,०००	१२	१,४४०	१२,८२,१८७	२९३५	१,५३,८६२	१,५२,४२२.४१
४.	सीमेन्स प्रॉव्हिडंट फंड	१२,०००	१२	१,४४०	१२,८२,१८७	३०२५	१,५३,८६२	१,५२,४२२.४१
५.	नियती कन्स्लटंट	१२,०००	२	२४०	१२,८२,१८७	९९४	२५,६४४	२५,४०३.७३
६.	जगदीप मर्चन्ट	१२,०००	१	१२०	१२,८२,१८७	७५७	१२,८२२	१२,७०१.८७
७.	फ्युजन कन्स्लटन्सी प्रा. लि.	१२,०००	२	२४०	१२,८२,१८७	१२४७	२५,६४४	२५,४०३.७३
		१२,०००	**१००**	**१२,०००**	**-**	**३३४२२**	**१२,८२,१८७**	**१२,७०,१८७**

कृपानिधी लिमिटेड

एमबीपीटीच्या भाडे थकबाकीचे विवरण (न्यायालयीन निकालानुसार)

क्र.	भागधारक	एकूण रक्कम	भाग (टक्के)	रक्कम
१.	महाराष्ट्र लघु उद्योग विकास महामंडळ, मर्या.	२,९५,२०,९७०	६२	१,८३,०३,००१.४०
२.	एअर इंडिया	२,९५,२०,९७०	९	२६,५६,८८७.३०
३.	बॉम्बे डॉक लेबर बोर्ड	२,९५,२०,९७०	१२	३५,४२,५१६.४०
४.	सिमेन्स प्रोव्हिडंट फंड	२,९५,२०,९७०	१२	३५,४२,५१६.४०
५.	नियती कन्स्लटंट	२,९५,२०,९७०	२२	५,९०,४१९.४०
६.	जगदीप मर्चन्ट	२,९५,२०,९७०	१	२,९५,२०९.७०
७.	फ्युजन कन्स्लटन्सी प्रा. लि.	२,९५,२०,९७०	२	५,९०,४१९.४०
			१००	**२,९५,२०,९७०.००**

मेसर्स कृपानिधी लिमिटेड

अनुसूची के - ३१ मार्च २०१२ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या लेख्यावरील टीपा

अ) महत्त्वाची लेखांकन धोरण आणि टीपा

१ लेखांकन संकेत

लेखांकन उपार्जित पध्दतीनुसार ऐतिहासिक परिव्यया आधारे लेखे ठेवण्यात आले आहेत व विवरणपत्रे तयार करण्यात आली आहेत. कंपनी कायदा १९५६ आणि लेखे प्रमाणकानुसार खालील बाबी वगळता आणि रजा रोखीकरण वगळता (जी रोखी आधारे केली जाते) सर्व तरतुद करण्यात आल्या आहेत.

२ महसुल ओळख

अ) महालेखापालांनी सुचविल्यानुसार प्रत्येक भाडेधारकाने ग्रहीत केलेल्या जागेच्या प्रमाणानुसार खर्च विभागण्यात आला आहे आणि सन २०००-२००१ पासूनच्या भाग धारणे आधारे उत्पन्न विभागण्यात आले आहे.

ब) वित्तिय पत्रकात दर्शविण्यात आलेले इतर सर्व उत्पन्न व खर्च हे वाढीआधारे गृहित धरण्यात आले आहेत .

क) कंपनी दुसऱ्या कोणत्याही उद्योग व्यवसायात सामील नाही. विक्रीतून मिळालेला महसुल हा ग्राहकाला बिले निर्गमित केल्यानंतर व त्याची पुस्तकात नोंद घेतल्यानंतर आणि कर व जकातीनंतर निव्वळ आहे.

ड) इतर किरकोळ महसुल वाढीआधारे नोंदण्यात आले आहेत.

इ) महसुल हा सर्वसाधारणपणे वाढीआधारे ओळखण्यात येतो आणि वित्तिय पत्रकात दर्शविण्यात आलेले सर्व उत्पन्न व खर्चाच्या बाबी या वाढीआधारे गृहीत धरण्यांत आल्या आहेत.

३ स्थिर मालमत्ता आणि घसारा

अ) स्थिर मालमत्ता ही तिचे सर्वसाधारण मुल्य लक्षात घेवून त्याच्या संपादित मुल्याने दर्शविण्यात आल्या आहेत. अहवाल वर्षात कोणत्याही स्थिर मत्तांचे पुनर्मुल्यांकन करण्यात आलेले नाही

ब) अहवाल वर्षात व्यवस्थापनाने स्थिर मत्तेची प्रत्यक्ष पडताळणी केली आहे. सदर पडताळणीच्या वेळी कोणतीही विसंगती आढळून आलेली नाही.

क) मत्तेच्या वापराचा कालावधी लक्षात घेवून प्रमाणाआधारे घसारा आकारण्यात आला असून तो जवळच्या महिन्यात पुर्णाकांत घेण्यांत आला आहे. घसारा उतरत्या मुल्याधारे आकारण्यात आला आहे.

ड) घसाऱ्याचे दर कंपनी अधिनियम १९५६ ची अनुसूचि १४ मध्ये निर्देशित केलेल्या दरानुसार अंमलात आणले आहेत.

४ गुंतवणूकी

गुंतवणूका मूळ व्ययाने नमूद केल्या आहेत.

५ विदेशी चलन व्यवहार

अहवाल वर्षात कंपनीने कोणतेही विदेशी चलन व्यवहार केलेले नाहीत.

६ विभागावर माहिती

लेखाप्रमाणक १७ मध्ये निर्देशित केलेल्या तपशिलाचे सादरीकरण ''विभागावर सादरीकरण'' हे लागू होत नाही कारण व्यवस्थापनाच्या मते कंपनी फक्त एकच महसुली विभागात सार्थपणे अंमलात आणते.

७ जमा आणि खर्च

नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी सुचविल्याप्रमाणे प्रत्येक सदनिकेने व्यापलेल्या जागेच्या आधारावर वित्तिय वर्ष २००८-०९ पर्यंत खर्च विभाजीत केलेला आहे परंतु दि ०८/०३/२०१० रोजी झालेल्या संचालक मंडळाच्या बैठकीत मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सन २०००-२००१ पासूनचा खर्च आणि उत्पन्न भाग धारणेच्या आधारावर विभागातून देण्यात आलेले आहे

(अ) इतर टीपा :

अ) भाग भांडवल प्रत्येकी रु. १००/- चे पूर्ण भरणा झालेले आणि सुत्रधारी कंपनी म्हणून महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळाने धारण केलेले ६२० समभाग समाविष्ठ आहेत.

ब) मंडळाच्या मते चालू मत्ता, कर्ज व आगाऊ रकमा अदमासे नमूद केलेल्या मूल्याच्या असून व्यवसायाच्या सर्वसामान्य ओघात त्या वसूल होण्याजोग्या आहेत. माहिती असलेली सर्व तरतूद करण्यात आली आहे.

क) भाडेपट्ट्याने घेतलेल्या ज्या जमिनीवर कृपानिधी ही इमारत उभी आहे त्या जमिनीचे मालक बॉम्बे पोर्ट ट्रस्ट यांनी, कृपानिधी मर्यादितने सदर जागा बॉम्बे पोर्ट ट्रस्टची पूर्व परवानगी न घेता आपल्या सदस्यांना भाड्याने दिली. या कारणास्तव जागा खाली करण्यासाठी दावा दाखल केला आहे. सदर प्रकरण उच्चतम न्यायालयापर्यंत नेण्यात आले आणि माननीय उच्चतम न्यायालयाने दिवाणी अपील २००१चे ५५५९ आणि इतर संबधित अपिलाच्या अनुषंगाने दि. १३/०१/२००४ व ९/०१/२००६ रोजी दिलेल्या निवाड्यानुसार समझोता प्रस्ताव उचलून धरला असून कंपनीने धारण केलेल्या जागेवर मुंबई पोर्ट ट्रस्टला भाडेफरक देण्यास कायद्याने बांधिल आहे. दि. ३०/०१/२००९ च्या पत्रानुसार मुंबई पोर्ट ट्रस्टने दि. ३१/१२/२००८ पर्यंतच्या भाडे फरकापोटी सेवा आकार आणि फरकावरील व्याज, प्रिमीयम/भंग आणि इतर आकार म्हणून रु. २,९५,२०,९७०.०६ (रुपये दोन कोटी पंच्यान्नव लाख वीस हजार नऊसे सत्तर व पैसे सहा फक्त) प्रमाणित केले आहेत.

माननीय लघुवाद न्यायालय, मुंबई यांच्या समोर प्रलंबित असलेले प्रकरण एई अँड सी सब नंबर १९८५ चा १६२/१९०, अपिल क्रमांक २००१ चा ७०४ कृपानिधी लिमिटेड विरुध्द मुंबई बंदर विश्वस्त मंडळाचे विश्वस्त याबाबत दि. २४/३/२००९ रोजी अधिवक्ता श्री. अमीन एच. नथानी याना लिहिलेल्या पत्रात त्यांच्याकडून दाखवण्यात आलेली रक्कम १२७४७६३.२६ ही स्वीकार्य असल्याचे सांगून उर्वरित फरकाची रक्कम ही अस्वीकार्य असल्याचे नमूद केले आहे. मंडळाच्या २९.०३.२०१२ रोजी झालेल्या बैठकीत ठरविण्यात आले की, एमबीपीटी ने भाड्याच्या दराच्या फरकाची सादर केलेली थकबाकी अदा करण्यात यावी. त्यानुसार एमबीपीटीला दिलेली रक्कम लेखा नोंदवहीत दाखवली गेली आहे.

ड) संस्थेच्या कार्याच्या स्वरुपाबाबत म्हणजेच सभासदामध्ये तुटीची विभागणी करण्याबाबत आणि धंद्याच्या सर्वसामान्य ओघात न केलेली कराची तरतुद यामूळे प्रलंबित कर दायित्वासाठी लेख्यात तरतुद करण्यात आलेली नाही.

इ) ऋणकोत रु. २१६२७२१३.०० धनको (सभासदांकडून घेतलेल्या अग्रिमांसह), युनिटधारकांकडून ठेवी रु. ४५,४०,०००/- आणि सभासदांकडून घेतलेल्या ठेवी रु. १०,०००/- या संबंधिताकडून वैयक्तिक मान्यता न येवूनही लेखापुस्तकाप्रमाणे बरोबर गृहित धरण्यात आल्या आहेत.

फ) कर्मचारी कल्याणनिधीमध्ये कंपनी आणि तिच्या कर्मचाऱ्यांच्या वर्गणीचा समावेश आहे. कामगार कल्याण निधीची रक्कम सुरक्षित गुंतवणूकीत ठेवली जाते. कामगार कल्याण निधीतील संपूर्ण शिलकेची गुंतवणूक केलेली नाही. दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी निधीतील शिल्लक रु. २५,१६२/- तर दि. ३१ मार्च २०११ रोजी देखील रु.२५,१६२/- होती.

ग) कंपनीला संबंधित कायद्यातील तरतुदी लागू होत नसल्यामूळे कंपनीने या वर्षाकरीता उपदानाची तरतुद केलेली नाही. चालू दायित्वामध्ये रु. ११,१८२/- ची संचित तरतुद दिसून येते

ह) दि. २७/०६/२००८ च्या संचालक मंडळाच्या बैठकीत निर्णय घेवूनही भारत सरकारच्या रोख्यात युनिट ट्रस्टमध्ये ६.७५ टक्क्याने केलेली गुंतवणूक सन २००८-०९ मध्ये मुदतपुर्ती होवून देखील त्यांचे रोखीकरण करण्याबाबतची कोणतीही कार्यवाही व्यवस्थापनाने केलेली नाही ज्यामुळे कंपनीला व्याज

आय) कंपनीने सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग विकास कायदा २००६ मधील तरतुदीची प्रक्रिया पूर्ण न केल्याने त्याच्या अनुषंगाने सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगाकडून किती रक्कम देय्य आहे, याची दायित्व रक्कम निश्चित करण्यास आम्ही असमर्थ आहोत.

जे) कंपनी अधिनियम १९५६ च्या अनुसूची ६ चा भाग २ च्या आवश्यकता कंपनीस लागू होत नाहीत.

के) निर्देशित केलेल्या मर्यादेपेक्षा वेतन घेणारा कंपनीचा कोणताही कर्मचारी नाही.

एल) मागील वर्षाच्या आकड्यांची आवश्यक तेथे फेर वर्गवारी/किंवा फेररचना करण्यात आली आहे.

राजेश गडा अँड असोसिएट्सकरिता
सनदी लेखापाल

सही
सीए राजेश गडा
भागीदार
सभासद क्र. १०४१९७

फॅक्स नं. : २२०९२३२६
२२०१४४३८
दूरभाष संख्या : २२०५४०२२
२२०५७३६०
२२०१४४३७
e-mail: agcommauMaharashtra@gov.in

सत्यमेव जयते

प्रधान महालेखाकार (लेखापरिक्षा)-III महाराष्ट्र यांचे कार्यालय
प्रधान महालेखाकार (लेखापरिक्षा)-III महाराष्ट्र का कार्यालय
प्रतिष्ठा भवन, तल मंजिल,
१०१, महर्षी कर्वे मार्ग, मुंबई - ४०००२०
OFFICE OF THE PRINCIPAL ACCOUNTANT GENERAL (AUDIT)-III, MAHARASHTRA PRATISHTHA BHAVAN, GROUND FLOOR, 101, MAHARSHI KARVE MARG, MUMBAI 400001

गोपनीय

तारीख 1 अप्रैल 2015

संख्या
पीएजी/लेप-III/वालेप खंड - I/ स्मॉल स्केल/2011-12/03

सेवा में,
प्रबंध निदेशक,
कृपानिधी लिमिटेड,
मुंबई.

विषय : मार्च 31, 2012, को समाप्त हुए वर्ष के कृपानिधी लिमिटेड, मुंबई के लेखों पर कंपनी अधिनियम, 1956 की धारा 619 (4) के अंतर्गत भारत के नियंत्रक एवं महालेखापरिक्षक की टिप्पणियाँ।

महोदय,

31 मार्च, 2012, को समाप्त हुए वर्ष के कृपानिधी लिमिटेड, मुंबई के लेखों पर कंपनी अधिनियम, 1956 की धारा 619 (4) के अंतर्गत भारत के नियंत्रक एवं महालेखापरिक्षक का असमीक्षा प्रमाणपत्र (NRC) संलग्न हैं।

वार्षिक आमसभा (A.G.M)होने के पश्चात, वार्षिक रिपोर्ट की 5 मुद्रित प्रतियाँ कृपया इस कार्यालय को भेज दें।

भवदीया,
-sd-

प्रधान महालेखाकार
लेखापरीक्षा -III

संलग्न : यथोपरि

प्रधान महालेखाकार यांचे पत्र

कंपनी अधिनियम १९५६ च्या भाग ६१९(४) अन्वये भारतीय नियंत्रक व महालेखा परिक्षक यांनी कृपानिधी लिमिटेड, मुंबई यांच्या ३१ मार्च २०१२ रोजी संपलेल्या आर्थिक वर्षाच्या लेखापरिक्षणाबाबत व्यक्त केलेली टिप्पणी :

कंपनी अधिनियम १९५६ मध्ये निर्देशित केलेल्या वित्तिय सादरीकरण चौकटीनुसार दि. ३१ मार्च २०१२ रोजी संपणाऱ्या वर्षाकरिता कृपानिधी मर्यादित, मुंबई ची वित्तिय पत्रके तयार करण्याची जबाबदारी कंपनी व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ६१९ (२) अनुसार भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांनी नियुक्त केलेले वैधानिक लेखापरिक्षक कंपनी अधिनियम १९५६ मधील भाग २२७ अन्वये इन्स्टीट्यूट ऑफ चार्टड अकाऊंटंट ऑफ इंडिया या व्यावसायिक संस्थेने निर्देशित केलेल्या लेखापरिक्षण व खातरजमा प्रमाणकानुसार स्वतंत्र लेखापरिक्षणाआधारे या वित्तिय पत्रकावर भाष्य करण्यास जबाबदार आहेत. दर्शविल्यानुसार हे काम त्यांच्या लेखापरिक्षण अहवाल ९ मार्च २०१५ द्वारा करण्यात आले आहे.

मी भारताचे नियंत्रक व महालेखा परिक्षक यांच्यावतीने असे ठरविले आहे की, कंपनी अधिनियम १९५६ च्या कलम ६१९ (४) अनुसार कृपानिधी मर्यादित, मुंबई यांच्या दिनांक ३१ मार्च २०१२ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाच्या लेख्यावरील वैधानिक लेखापरिक्षकांच्या अहवालावर तपासणी करावयाची नाही व कोणतेही भाष्य करावयाचे नाही.

भारतीय नियंत्रक व महालेखा परिक्षक
यांच्याकरिता व च्या वतीने

-sd-
मुख्य महालेखापाल
(लेखापरिक्षण - III)

स्थळ : मुंबई
दिनांक :